

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 9000

F: 01 478 9021

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: 007-168/2019/203

Ljubljana, 16. november 2020

EVA 2019-2330-0076

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH
PRAŠIČIH – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Priloga:

- predlog Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo;
- Ministrstvo za finance.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem

zboru z obrazložitvijo razlogov:

Sprejem nujnih ukrepov iz tega zakona po nujnem postopku je potreben zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost afriške prašičje kuge (v nadaljnjem besedilu: APK) v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem in kmetijstvo, predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

Sprejem zakona o nujnih ukrepih glede APK pri divjih prašičih je potreben zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih živali je APK izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo,
- divjad je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami dana v upravljanje upravljalcem lovišč,
- v preventive ukrepe in ukrepe za izkoreninjenje bolezni pa je treba poleg lovcev vključiti več drugih deležnikov,
- za učinkovito izvedbo ukrepov je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske in civilne zaščite,
- pri izvajanju ukrepov zaradi pojava bolezni pri divjih živalih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti,
- s pravočasno uvedbo in izvajanjem ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in uvedbo nujnih ukrepov na območjih visokega tveganja, ki je območje ob državni meji, zmanjšujemo možnost pojava APK v populaciji divjih prašičev,
- ob morebitnem vnosu se z učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov stori vse za obvladovanje in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih in prepreči oziroma zmanjša tveganje za prenos APK v reje prašičev,
- pri izvajanju ukrepov je nujno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
Matjaž Guček, namestnik v. d. generalnega direktorja UVHVVR
mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Aleksandra Hari, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Tina Arič, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,
Sašo Novinec, Sektor za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo
Marta Hrustel Majcen, Sektor za kmetijstvo, Direktorat za kmetijstvo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval noben zunanji strokovnjak ali pravna oseba.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
mag. Miran Mihelič, državni sekretar,
dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
Matjaž Guček, namestnik v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
mag. Robert Režonja, direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo,
dr. Darja Majkovič, direktorica Direktorata za kmetijstvo,
mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,

mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,
 Metka Hajdinjak, vodja Sektorja za pravno sistemske zadeve, Direktorat za hrano in ribištvo,
 Janja Ivanetič Novinec, Sektor za pravno sistemske zadeve, Direktorat za hrano in ribištvo.

5. Kratek povzetek gradiva:

S sprejemom nujnih ukrepov za preprečevanje vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ukrepov za zgodnje odkrivanje bolezni, določitvijo ukrepov na območjih visokega tveganja ob državni meji in hitrim odzivom vseh deležnikov ob pojavu bolezni bomo lahko zmanjšali posledice, ki jih ima APK pri divjih prašičih na kmetijstvo, gospodarstvo in turizem. S tem, da preprečujemo prisotnost bolezni v populaciji divjih prašičev in z izvajanjem strogih ukrepov po morebitni potrditvi APK pri divjih prašičih, lahko bistveno zmanjšamo tveganje za vnos v reje domačih prašičev.

Zakon ureja vrsto preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi bolezni, določa izvajalce ukrepov, določa pristojne organe in financiranje posameznih ukrepov preko izplačila finančnih spodbud in nadomestil, povračila stroškov, plačila odškodnin in nadomestil za škodo, povzročeno z odrejenimi ukrepi.

S predlaganjem Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih vlada zagotavlja izvedbo nujnih preventivnih ukrepov, ukrepov na območjih visokega tveganja ob državni meji in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji in s tem preprečitev oziroma zmanjšanje škode, tako v sektorju prašičereje, kot tudi v drugih sektorjih kmetijstva, gospodarstva in turizma. Zato je sprejem zakona nujen.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Sredstva za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK bomo zagotovili v okviru finančnega načrta Uprave in ministrstva. V prvem letu izvajanja zakona bo treba zagotoviti **1.209.683 eurov**. Ker so nekateri stroški enkratni, npr. investicije v nabavo opreme in vozil za Veterinarsko higiensko službo (v nadaljnjem besedilu: VHS), nadomestilo za nakup sredstev za izvajanje načrta upravljavcev lovišč in izdelava aplikacije za spremljanje aktivnosti skupin, bo v naslednjih letih, dokler bo trajala visoka stopnja ogroženosti za vnos APK v Slovenjo, treba

zagotoviti samo še sredstva za financiranje prijav, zbiranja, vzorčenja, preiskav in odstranitve trupel poginulih živali, ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah ter usposabljanja, v višini **517.543 eurov**.

Časovno je nemogoče predvideti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih, zato se **sredstva za izvedbo ukrepov** v prvem letu **po potrditvi APK pri divjih prašičih** po izbruhu APK pri divjih prašičih zagotovi v skladu z 42. členom Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) na podlagi utemeljenega predloga Uprave.

Sredstva splošne proračunske rezervacije se bodo uporabila samo v letu izbruha APK pri divjih prašičih, vendar šele po preveritvi možnih prihrankov okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v naslednjih letih pa bo resorno ministrstvo sredstva za te ukrepe zagotovilo v okviru svojega finančnega načrta.

Za izvedbo ukrepov ob pojavu visokega tveganja za APK oziroma ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih bo v prvem letu treba zagotoviti **5.967.260 eurov**. Tudi tu so nekateri stroški enkratni, npr. postavitve ograj (delno, ograje bo potrebno prilagoditi morebitnim novim izbruhom), nabava opreme za skupine za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev, postavitve zbirnih mest (če ne bo novih izbruhov), odškodnine imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami, zato je glede na dinamiko izbruhov v naslednjih letih treba planirati naslednje stroške, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih: stroški skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin za izredni odstrel divjih prašičev, stroški zbiranja, vzorčenja in odstranitve trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev, stroški laboratorijskih preiskav, stroški vzdrževanja zbirnih mest, stroški za zagotavljanje zaščitnih sredstev in razkužil. Kontinuirano glede na dinamiko pojavljanja APK se bodo pojavljali tudi stroški glede izplačila nadomestil za škodo zaradi omejevanja izvajanja kmetijske dejavnosti, nadomestila za izplačilo škod zaradi prepovedi izvajanja lova. Za ukrepe, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih v letih po prvem izbruhu (leta n+1), je treba zagotoviti sredstva v višini **3.185.300 eurov**.

Podrobnejši opis stroškov je podan v obrazložitvah k posameznim členom.

Ukrepi, ki se izvajajo po pojavu bolezni na podlagi pravilnika, ki določa ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje APK, in nekateri ukrepi iz tega zakona, so lahko sofinancirani v okviru nujnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014. Delovni program in sofinanciranje za leti 2019 in 2020 sta določena/odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 15. februarja 2019 o financiranju in sprejetju delovnega programa za leti 2019 in 2020 za izvajanje nujnih ukrepov za boj proti nekaterim boleznim živali in rastlinskim škodljivim organizmom. Na podlagi tega sklepa so naslednji stroški držav članic v zvezi z izvajanjem ukrepov lahko upravičeni do financiranja:

1. stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
2. stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
3. stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
4. stroški čiščenja, dezinfekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme, glede na epidemiologijo in značilnosti patogena;
5. stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
6. stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab, kakor tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
7. stroški prevoza in odstranitve trupel;
8. v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni, kot je določeno v sklepu o financiranju iz člena 36(4) Uredbe (EU) št. 652/2014.

Delež sofinanciranja zgoraj naštetih ukrepov s strani EU je praviloma 75%. Ocenjujemo, da bomo

za izvajanje ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih v prvem letu izvajanja ukrepov prejeli **123.272,25 evrov**, v naslednjem letu pa **61.907,25 evrov**.

Za izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v prvem letu izvajanja ukrepov pričakujemo sofinanciranje s strani EU v višini **1.438.515,00 evrov**, v naslednjem letu pa v višini **932.325,00 evrov**.

V Preglednici 1 je prikazana ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja ter ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih.

PREGLEDNICA 1: Ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja ter ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih

1. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Znesek v €		Znesek v €	
		prvo leto	sofinanciranje EU (75%)	leto n+1	sofinanciranje EU (75%)
4. člen	Načrt ravnanja in izvajanje biovarnostnih ukrepov	84.600,00			
5. člen	Ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih, usposabljanje izvajalcev	91.820,00	68.865,00	10.000,00	7.500,00
8. člen	Usposabljanje skupin za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev	35.000,00		35.000,00	
12. člen	Zmanjšanje populacije divjih prašičev – finančna spodbuda	300.000,00		300.000,00	
15. člen	Prijava najdenega prašiča – finančna spodbuda	39.000,00	29.250,00	39.000,00	29.250,00
16. člen	Stroški NVI (odvoz, vzorčenje, preiskave)				
	- oprema VHS	480.720,00		98.000,00	
	- diagnostika	33.543,00	25.157,25	33.543,00	25.157,25
24. in 26. člen	Razvoj aplikacije za spremljanje iskanja in sledenja ter nabava GPS oddajnikov	95.000,00			
58. člen	Financiranje evidenc iz 60. in 61. člena in povezovanje zbirk podatkov	50.000,00			
SKUPAJ		1.209.683,00	123.272,25	517.543,00	61.907,25
2. Ukrepi zaradi visokega tveganja in ukrepi po potrditvi APK		Znesek v €		Znesek v €	
		prvo leto	sofinanciranje EU (75%)	leto n+1	sofinanciranje EU (75%)
3. člen	Povračilo stroškov članom skupine strokovnjakov	2.000		2.000	
22. člen	Finančna spodbuda za lovce za odstreljene divje prašiče na območju z omejitvami	200.000,00		200.000,00	
22. člen	Prepoved lova, nadomestilo plač ZGS zaradi izgube prihodka	50.000,00		50.000,00	
24. člen	Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev				
	Strošek skupine za iskanje	810.000,00		810.000,00	
26. člen	Izredni odstrel				
	Strošek skupine za izredni odstrel	459.000,00		459.000,00	
25. in 27. člen	Oprema skupin za iskanje poginulih DP in izredni odstrel	464.510,00			
28. člen	Prepoved iztrebljanja prašičev odstranitev ŽSP, kontejnerji -	51.100,00		51.100,00	

	KOTO				
29. člen	Preiskave in izplačila nadomestil za uničene trupe	1.243.100,00	932.325,00	1.243.100,00	932.325,00
30. člen	Zbirna mesta – plačilo nadomestila za povzročeno škodo	10.000,00		10.000,00	
32. člen	Zbirna mesta - ureditev in delovanje	120.550,00		28.100,00	
33. člen	Zakopavanje in sežiganje trupel	2.000,00		2.000,00	
37. člen	Zaščitne ograje	1.500.000,00			
39. člen	Nadomestilo za oteženo rabo zemljišča	30.000,00		30.000,00	
45. člen	Nadomestilo za služnost v javno korist	100.000,00		100.000,00	
48. člen	Znižanje koncesijskih dajatev	100.000,00		100.000,00	
50. člen	Odškodnine za škode v času prepovedi lova	30.000,00		30.000,00	
51. člen	Odškodnina imetnikom domačih prašičev območjih z omejitvami	675.000,00	506.250,00		
52. člen	Omejitve izvajanja kmetijske dejavnosti	70.000,00		70.000,00	
58. člen	Financiranje evidenc iz 62. člena in povezovanje zbirk podatkov	50.000,00			
SKUPAJ		5.967.260,00	1.438.575,00	3.185.300,00	932.325,00

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 				D A/ N E
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE 				

<p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. <p>Občine na osnutek zakona niso imele pripomb.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	D A/ N E
<p>(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)</p>	
<p>(Če je odgovor DA, navedite:)</p> <p>Datum objave: 6. 12. 2019.....</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nevladne organizacije (LZS), – predstavniki zainteresirane javnosti (Društvo za osvoboditev živali, Konfederacija sindikatov 90 Slovenije) – predstavniki strokovne javnosti (Veterinarska zbornica, KGZS, ZGS). <p>Mnenja in pripombe LZS, KGZS in ZGS so bile večinoma upoštevane, nejasnosti smo razložili na usklajevalnih sestankih, ki so bili 14. 1., 16. 1., 17. 1., 10. 8. in 15. 9. 2020 na Upravi in Direktoratu za gozdarstvo in lovstvo.</p> <p>Pripomba Konfederacije sindikatov 90 Slovenije ni bila upoštevana. Zadeva je že urejena v 30. členu ZSPJS in 39. člen KPJS. ZAPK se nanaša samo na izvajanje ukrepov pri divjih prašičih, če bi v ZAPK vključili pripombo Konfederacije sindikatov 90 Slovenije bi zadevo urejali parcialno, sistemsko je to že urejeno. Iz teksta Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (v nadaljnjem besedilu: ZAPK) jasno razvidno, da je APK bolezen domačih in divjih prašičev in ne predstavlja tveganja za zdravje ljudi.</p> <p>Pripomba Društva za osvoboditev živali je bila delno upoštevana. Ukrep zmanjšanja populacije divjih prašičev je potreben in je opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE). 6. člen ne opredeljuje več dodatnega odstrela, ampak govorimo o letni osnovi, ki jo izračuna Zavod za gozdove in je podlaga za izplačilo finančnih spodbud za lovce. Upravljavci lovišč bodo morali do pojava APK v RS še vedno izvajati določila lovsko upravljaljskih načrtov, katere bo po predpisanem postopku pripravil Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih bo določen tudi minimalni številčni odvzem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji.</p>	
<p>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	D A/ N E
<p>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	D A/ N E

Dr. Jože Podgoršek
Minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Trenutno stanje glede prisotnosti bolezni v populaciji divjih živali je dokaj ugodno. Glede stekline ima Republika Slovenija po merilih Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE) status države, proste stekline, posebno nevarne bolezni živali (med katere spadajo afriška in klasična prašičja kuga, slinavka in parkljevka, aviarna influenza) v Republiki Sloveniji trenutno niso prisotne/ugotovljene. Zaradi prisotnosti afriške prašičje kuge v populacijah divjega prašiča oziroma pri domačih prašičih v nekaterih državah EU (Madžarska, Slovaška, Belgija, Romunija, Bolgarija, Poljska, Litva, Latvija, Estonija in Nemčija) in bližnjih tretjih državah (Srbija, Moldavija, Ukrajina, Rusija) smo v Republiki Sloveniji že uvedli nekatere ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, npr. obvezno poročanje lovcev o najdbi trupel poginulih divjih prašičev in poročanje o sumih na afriško prašičjo kugo (v nadaljnjem besedilu: APK) pri divjih prašičih, akcije ozaveščanja o APK.

Z letno odredbo o izvajanju sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja bolezni živali ter cepljenj živali (v nadaljevanju: odredba) minister, pristojen za veterinarstvo, vsako leto predpiše tudi vzorčenje in diagnostične preiskave, ki jih je treba opraviti pri divjih živalih. Na podlagi odredbe se izvajajo preiskave na prisotnost stekline, lovske organizacije jemljejo vzorce odstreljenih divjih prašičev za preiskave na bolezni, določene v odredbi (v odredbi za leto 2020 sta to klasična prašičja kuga in afriška prašičja kuga), ter izvaja se sistematični nadzor aviarne influence pri prostoživečih pticah.

Poleg spremljanja bolezni pri divjih in domačih prašičih (odvzem vzorcev in preiskave na prisotnost APK na podlagi odredbe) Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: uprava) aktivno izvaja še naslednje preventivne ukrepe:

- za ozaveščanje prebivalstva je pripravljeno informativno gradivo v obliki zgibank, letakov in plakatov ter za izobraževanje; informacije so dostopne tudi na spletni strani uprave in na www.afriskaprasicjakuga.si;
- sodelovanje z lovci (obvezno navodilo o prijavi vsakega poginulega divjega prašiča in obvezni prijavi suma), navodila za rejce, lovce, prevoznike, turiste, obiskovalce itd.;
- posodobitev načrta ukrepov ob pojavu APK;
- priprava Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (v nadaljnjem besedilu: ZAPK), ki bo jasno določil pristojnosti in odgovornosti posameznih služb, vključenih v preprečevanje in obvladovanje bolezni, ter načine financiranja aktivnosti.

Namen ZAPK je predvsem urediti pristojnosti za izvajanje ukrepov, ki jih je zaradi preprečevanja oziroma zatiranja in izkoreninjenja APK pri divjih prašičih treba predpisati oziroma določiti in izvajati, njihovo financiranje ter nadzor nad izvajanjem.

Sprejetje ZAPK je potrebno zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih prašičev je APK izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo;
- divjad, med katero sodi tudi divji prašič, je v Republiki Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih v Republiki Sloveniji dana v upravljanje upravljavcem lovišč; zaradi navedenega je treba v postopke preventive in ukrepe za izkoreninjenje vključiti lovce, hkrati pa tudi več drugih deležnikov;
- za učinkovito izvedbo ukrepov ob tveganju in po potrditvi bolezni so potrebni: dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske oziroma civilne zaščite;
- pri izvajanju ukrepov zaradi APK pri divjih prašičih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti;
- pravočasna uvedba ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšuje možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogoča zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov, s čimer bo zmanjšano tveganje za vnos APK v reje domačih prašičev;
- pri izvajanju ukrepov je potrebno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

Zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi pomeni za Republiko Slovenijo, je bil pripravljen predlog ZAPK, s katerim se urejajo nujni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK ter ukrepi za obvladovanje in izkoreninjenje APK ob njenem pojavu v Republiki Sloveniji.

Predvideni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev ter za obvladovanje in izkoreninjenje bolezni v primeru izbruha APK v Republiki Sloveniji bodo imeli velik vpliv na upravljanje populacij divjadi.

Številčnost divjih prašičev bodo morali upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom zmanjšati na minimum, da bi bil vpliv APK ob pojavu v Republiki Sloveniji čim manjši, hkrati pa bi lažje izkoreninili bolezen.

Za zmanjšanje številčnosti divjih prašičev so odgovorni upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom, ki jim bo treba omogočiti vse pogoje za čim boljše izvedbo odvzema divjih prašičev. V ta namen se z ZAPK omogoča uporaba umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje za izvajanje lova na divje prašiče, hkrati pa se upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom finančno nagradijo za preseženi odvzem divjih prašičev nad osnovo, ki jo določi ZGS.

Poleg tega ZAPK daje podlago za izplačilo finančnih spodbud za najdbo vsakega poginulega prašiča, kar je eden glavnih ukrepov zgodnjega odkrivanja bolezni. Po potrditvi bolezni bo treba oblikovati skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in skupine za izvedbo izrednega odstrela divjih prašičev.

Upravljanje preostale divjadi bo v nekaterih loviščih onemogočeno oziroma omejeno, zato bodo upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom na eni strani oškodovani (lovišča s posebnim namenom ne bodo imela več prihodkov za plačilo plač zaposlenim revirnim lovcom, medtem ko bodo upravljavci lovišč prav tako ob prihodek, ki ga potrebujejo za upravljanje lovišča), na drugi strani pa ne bodo imeli finančnih sredstev za plačilo odhodkov pri upravljanju lovišč, npr. izplačilo odškodnin za škodo, ki jo povzroči divjad na kmetijskih in gozdnih kulturah, nakup krme, plačilo lovsko-čuvajske službe.

Ob pojavu APK bo na določenih območjih lahko izdana omejitev gibanja in prepoved opravljanja dejavnosti. Ker je skoraj 60 % površine Republiki Sloveniji pokrite z gozdovi, bo na navedenih območjih za nekaj mesecev lahko prepovedano oziroma omejeno delo na obdelovalnih kmetijskih zemljiščih in v gozdovih.

Navedba predpisov in drugih dokumentov, ki urejajo to področje:

- Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18),
- Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18),
- Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10),
- Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 136/06 in 42/10),
- Načrt ukrepov ob pojavu afriške prašičje kuge v Republiki Sloveniji (<http://www.afriskaprasicjakuga.si/dokumenti/zakonodaja/>),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 31/18).

Zgoraj navedena zakonodaja ne ureja primerov pri divjih živalih, ne določa dovolj natančno zavezancev za izvajanje ukrepov in ne ureja dovolj natančno financiranja ukrepov, pristojnosti in sodelovanja pristojnih organov pri izvedbi ukrepov.

Zakon o nujnih ukrepih v zvezi z afriško prašičjo kugo pri divjih prašičih je treba sprejeti zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi pomeni za gospodarstvo, turizem, kmetijstvo in predvsem prašičerejo v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predlaganega ZAPK je zagotoviti pravno podlago za izvajanje ukrepov za preprečevanje, zgodnje odkrivanje, nadzorovanje in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih, določiti pristojne organe za izvajanje strokovnih, upravnih in nadzornih nalog, določiti zavezance in določiti obveznosti in

dolžnosti različnih zavezancev ter urediti obseg in način financiranja oziroma sofinanciranja ukrepov.

Predlog zakona določa tri stopnje ukrepov: nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih (preventivni ukrepi), nujne ukrepe za območje visokega tveganja ter nujne ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih. Predlog zakona podrobno ureja različne ukrepe, od njihove narave in stopnje ogroženosti pa je odvisno, ali njihova uveljavitev in prenehanje veljavnosti temeljita na predpisih vlade ali na sklepih generalnega direktorja Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Odločitve o določitvi območij z omejitvami in ukrepi na teh območjih temeljijo na strokovnem mnenju posebne skupine strokovnjakov in državnega središča za nadzor bolezni.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva naslednja načela:

- zagotavljanje zdravja živali;
- preprečevanje širjenja bolezni iz populacije divjih prašičev v populacijo domačih prašičev;
- poseganje v populacije divjadi (konkretno divjega prašiča) zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov;
- načelo preglednosti.

2.3 Poglavitne rešitve

1. Za zmanjševanje tveganja za vnos oziroma širjenje APK zakon ureja nekatere splošne preventivne ukrepe, kot so ozaveščanje in ureditev mest za odstranjevanje odpadkov na počivališčih ob prometnicah, usposabljanje in preprečevanje stika med domačimi in divjimi prašiči s postavljanjem ograj.
2. Za zmanjševanje tveganja za vnos oziroma širjenje APK v populaciji divjih prašičev ZAPK določa tudi naslednje nujne ukrepe zaradi visoke stopnje ogroženosti:
 - prepoved prejemanja in odpreme divjih prašičev na druge lokacije,
 - zmanjšanje populacije divjih prašičev,
 - prepoved krmljenja z živalskimi stranskimi proizvodi (v nadaljnjem besedilu: ŽSP) in omejitev krmljenja,
 - priprava in izvajanje načrta ravnanja za lovce,
 - prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča (odvoz in preiskave),
 - postavitvev ograj okrog objektov z domačimi prašiči.
3. Določeni so ukrepi za zmanjšanje številčnosti divjih prašičev, in sicer:
 - izvedba odvzema divjih prašičev v posameznih loviščih in LPN najmanj v številu, ki ga določajo letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom;
 - finančne spodbude upravljavcem lovišč, ki bodo presegle osnovo, določeno s strani ZGS;
 - povečanje učinkovitosti lova z dovolitvijo uporabe umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje (uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del).
4. Zakon določa uvedbo ukrepov tudi v primeru visokega tveganja zaradi prisotnosti APK ob državni meji. Generalni direktor uprave na predlog DSNB s sklepom določi območje visokega tveganja, ki je območje ob državni meji, na katerem se za zmanjševanje visokega tveganja za vnos bolezni z območja sosednje države izvaja eden ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, razen ukrepov iz 10. točke glede omejitve ali prepovedi opravljanja kmetijskih, gozdarskih in drugih dejavnosti na tem območju.
5. Osnovni pogoj za uspešno izkoreninjenje APK je njeno zgodnje odkritje, zato je zelo

pomembna prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča. V ZAPK je določen postopek prijave, določeni pa sta tudi finančna spodbuda za najditelja in finančna spodbuda za pomoč pri odstranitvi najdenega poginulega divjega prašiča iz lovišča do prevoznega sredstva Veterinarsko-higienske službe Nacionalnega veterinarskega inštituta (v nadaljnjem besedilu: VHS).

6. Po potrditvi APK pri divjih prašičih ZAPK predvideva določitev območij z omejitvami, postavitev ograj in odvratal z namenom zmanjšanja oziroma omejitve migracij in disperzije divjih prašičev ter s tem omejitve oziroma upočasnitve širjenja bolezni zunaj območja z omejitvami. Določena je vzpostavitev zbirnih mest, katerih namen je zbiranje in vzorčenje odstreljenih in najdenih poginulih prašičev z območja z omejitvami. ZAPK opredeljuje tudi potrebno opremo in finančna sredstva za ta namen.
7. Podrobneje je opredeljen postopek za prepoved lova, intenziviranje lova in določitev omejitev pri izvajanju lova. Navedeno je pomembno z vidika upočasnitve širjenja APK, saj se z izvajanjem lova na določenih območjih z omejitvami APK zaradi vznemirjanja divjadi lahko hitreje širi.
8. V primeru potrditve APK pri divjih prašičih v RS se bo na določenem območju z omejitvami izvajalo aktivno iskanje poginulih divjih prašičev. Glede na navedeno bodo iskanje izvajale skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljavcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so opravile usposabljanje. Z ZAPK se opredelijo usposabljanje, način imenovanja, oprema, njihovo delovanje in plačilo.
9. Na območju z omejitvami se bo izvajal izredni odstrel divjih prašičev, ki ga bo izvajala skupina za izredni odstrel, ki jo sestavljajo ustrezno usposobljene osebe. Z ZAPK se opredelijo usposabljanje, način imenovanja, oprema, njihovo delovanje in plačilo. Člani skupine bodo poleg umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje (uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem) lahko uporabljali tudi naprave za dušitev zvoka (poka), lovke in brezpilotne zrakoplove. Če je na določenem območju z omejitvami dovoljen lov na divje prašiče, potem ga lahko izvajajo člani upravljavca lovišča, ki so opravili usposabljanje.
10. Ker bodo upravljavci lovišč omejeni pri upravljanju divjadi, ne bodo mogli izvajati vseh nalog, ki so jim bile naložene s podpisom koncesijske pogodbe za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih. Zaradi navedenega se jim bo lahko znižala koncesijska dajatev za delež, ki je prihodek Republike Slovenije. Zavod za gozdove Slovenije kot upravljavec desetih lovišč s posebnim namenom prav tako ne bo mogel zagotoviti finančnih sredstev za delovanje teh lovišč, saj se ta financirajo izključno iz dohodka od divjadi in iz dohodka od poslovanja lovišč; torej iz tržne dejavnosti, ki je ne bodo mogli izvajati. ZAPK določa finančna sredstva za ta namen.
11. V času prepovedi lova zaradi APK lahko prihaja do škode, ki jo povzroči divjad na kmetijskih in gozdnih kulturah. Ker v tem času upravljavci lovišča ne bodo mogli pridobivati dohodkov, bo morebitno povračilo škode lastnikom zemljišč izplačalo ministrstvo.
12. Na določenem območju z omejitvami bo lov na divje prašiče dovoljen oziroma se bo izvajal še bolj intenzivno kot sicer. Upravljavci lovišč morajo vse odstreljene divje prašiče s tega območja neiztrebljene dostaviti do zbirnih mest, kjer se stehajo in vzorčijo na APK. Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto, je upravljavec upravičen do plačila nadomestila v višini 100 evrov.
13. Zakon ureja tudi ukrepe v zvezi s prepovedjo oziroma omejitvami v prometu z živimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih

prašičev ali ga vsebujejo.

14. Trupla divjih prašičev, ki jih odstrelil skupina za izredni odstrel, in trupla divjih prašičev, ki bodo pozitivni na APK, je treba neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vsa trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK. Trupe z določenega območja z omejitvami, ki jih bodo odstrelili lovci, bo mogoče uporabiti tudi za prehrano ljudi na lokalnem območju, če bo rezultat preiskave na APK negativen. Za vse uničene trupe odstreljenih divjih prašičev bo upravljavec lovišča lahko uveljavljal nadomestilo. Višina nadomestila za uničene neiztrebljene trupe do vključno 70 kg znaša 50 evrov, za preostale neiztrebljene odstreljene divje prašiče, težje od 70 kg, pa 100 evrov.
15. Na območju z omejitvami se zaradi pojava APK pri divjih prašičih izvajajo ukrepi tudi v rejah domačih prašičev. Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, se imetniku prašičev zagotovi odškodnina za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov.
16. Lastnik ali posestnik zemljišča je upravičen do nadomestila za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje in spravila krme. Nadomestilo se izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka, na površini, razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino, kulturo in ob upoštevanju cene pridelka na trgu, zmanjšano za stroške spravila.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za državni proračun.

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javna finančna sredstva (za proračune občin, zdravstveno, pokojninsko blagajno).

Sredstva za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK bomo zagotovili v okviru finančnega načrta uprave in ministrstva. V prvem letu izvajanja zakona bo treba zagotoviti **1.209.683 evrov**. Za leto 2021 so v proračunu uprave že planirana sredstva **za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK**, in sicer na postavki Preventivno zdravstveno varstvo živali (130040). Ker so nekateri stroški enkratni, npr. investicije v nabavo opreme in vozil za VHS, nadomestilo za nakup sredstev za izvajanje načrta upravljavcev lovišč in izdelava aplikacije za spremljanje aktivnosti skupin, bo v naslednjih letih, dokler bo trajala visoka stopnja ogroženosti za vnos APK v Slovenijo, treba zagotoviti samo še sredstva za financiranje prijav, zbiranja, vzorčenja, preiskav in odstranitve trupel poginulih živali, ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah ter za usposabljanja, skupno v višini **517.543 evrov**.

Časovno je nemogoče predvideti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih, zato se **sredstva za izvedbo ukrepov** v prvem letu **po potrditvi APK pri divjih prašičih** na podlagi utemeljenega predloga uprave zagotovijo v skladu z 42. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18). Sredstva splošne proračunske rezervacije se bodo uporabila samo v letu izbruha APK pri divjih prašičih, vendar šele po preveritvi možnih prihrankov v okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v naslednjih letih pa bo resorno ministrstvo sredstva za te ukrepe zagotovilo v okviru svojega finančnega načrta.

Za izvedbo ukrepov **ob pojavu visokega tveganja za APK oziroma za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih** bo v prvem letu treba zagotoviti **5.967.260 evrov**. Tudi tu so nekateri stroški enkratni, npr. postavitev ograj (delno, ograje bo treba prilagoditi morebitnim novim

izbruhom), nabava opreme za skupine za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev, postavitve zbirnih mest (če ne bo novih izbruhov), odškodnine imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami, zato je glede na dinamiko izbruhov v naslednjih letih treba načrtovati naslednje stroške, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih: stroški skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin za izredni odstrel divjih prašičev, stroški zbiranja, vzorčenja in odstranitve trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev, stroški laboratorijskih preiskav, stroški vzdrževanja zbirnih mest, stroški zagotavljanja zaščitnih sredstev in razkužil. Sprotno glede na dinamiko pojavljanja APK se bodo pojavljali tudi stroški glede izplačila nadomestil za škodo zaradi omejevanja izvajanja kmetijske dejavnosti, nadomestil za izplačilo povračil škode zaradi prepovedi izvajanja lova.

Za ukrepe, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih v letih po prvem izbruhu (leta n + 1), je treba zagotoviti sredstva v višini **3.185.300 evrov**. Podrobnejši opis stroškov je podan v obrazložitvah k posameznim členom.

Ukrepi, ki se izvajajo po pojavu bolezni, so lahko sofinancirani v okviru nujnih ukrepov v skladu z Uredbo 652/2014/EU. Delovni program in sofinanciranje za leti 2019 in 2020 sta določena/odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 15. februarja 2019 o financiranju in sprejetju delovnega programa za leti 2019 in 2020 za izvajanje nujnih ukrepov za boj proti nekaterim boleznim živali in rastlinskim škodljivim organizmom. Na podlagi tega sklepa so države članice lahko upravičene do sofinanciranja naslednjih stroškov v zvezi z izvajanjem ukrepov:

- stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, če ne bi zbolele;
- stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
- stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- stroški čiščenja, dezinfekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme glede na epidemiologijo in značilnosti patogena;
- stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
- stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab ter tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
- stroški prevoza in odstranitve trupel;
- v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni, kot je določeno v sklepu o financiranju iz četrtega odstavka 36. člena Uredbe 652/2014/EU.

Delež sofinanciranja zgoraj naštetih ukrepov s strani EU je praviloma 75%. Ocenjujemo, da bomo za izvajanje ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih v prvem letu izvajanja ukrepov prejeli **123.272,25 evrov**, v naslednjem letu pa **61.907,25 evrov**.

Za izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v prvem letu izvajanja ukrepov pričakujemo sofinanciranje s strani EU v višini **1.438.515,00 evrov**, v naslednjem letu pa v višini **932.325,00 evrov**.

V Preglednici 1 je prikazana ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja ter ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih.

PREGLEDNICA 1: Ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja ter ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih

1. Ukrepi za preprečevanje APK in zgodnje odkrivanje		Znesek v EUR		Znesek v EUR	
		prvo leto	sofinanciranje EU (75 %)	leto n + 1	sofinanciranje EU (75 %)
4. člen	Načrt ravnanja in izvajanje biovarnostnih ukrepov	84.600,00			
5. člen	Ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih, usposabljanje	91.820,00	68.865,00	10.000,00	7.500,00

	izvajalcev				
8. člen	Usposabljanje skupin za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev	35.000,00		35.000,00	
12. člen	Zmanjšanje populacije divjih prašičev – finančna spodbuda	300.000,00		300.000,00	
15. člen	Prijava najdenega prašiča – finančna spodbuda	39.000,00	29.250,00	39.000,00	29.250,00
16. člen	Stroški NVI (odvoz, vzorčenje, preiskave)				
	– oprema VHS	480.720,00		100.000,00	
	– diagnostika	33.543,00	25.157,25	33.543,00	25.157,25
24. in 26. člen	Razvoj aplikacije za spremljanje iskanja in sledenja ter nabava GPS oddajnikov	95.000,00			
58. člen	Financiranje evidenc iz 60. in 61. člena in povezovanje zbirk podatkov	50.000,00			
SKUPAJ		1.209.683,00	123.272,25	517.543,00	61.907,25
2. Ukrepi zaradi visokega tveganja in ukrepi po potrditvi APK		Znesek v EUR		Znesek v EUR	
		prvo leto	sofinanciranje EU (75 %)	leto n + 1	sofinanciranje EU (75 %)
3. člen	Povračilo stroškov članom skupine strokovnjakov	2.000		2.000	
22. člen	Finančna spodbuda za lovce za odstreljene divje prašiče na območju z omejitvami	200.000,00		200.000,00	
22. člen	Prepoved lova, nadomestilo plač ZGS zaradi izgube prihodka	50.000,00		50.000,00	
24. člen	Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev				
	Strošek skupine za iskanje	810.000,00		810.000,00	
26. člen	Izredni odstrel				
	Strošek skupine za izredni odstrel	459.000,00		459.000,00	
25. in 27. člen	Oprema skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in izredni odstrel	464.510,00			
28. člen	Prepoved iztrebljanja divjih prašičev, odstranitev ŽSP, kontejnerji – KOTO	51.100,00		51.100,00	
29. člen	Preiskave in izplačila nadomestil za uničene trupe	1.243.100,00	932.325,00	1.243.100,00	932.325,00
30. člen	Zbirna mesta – plačilo nadomestila za povzročeno škodo	10.000,00		10.000,00	
32. člen	Zbirna mesta – ureditev in delovanje	120.550,00		28.100,00	
33. člen	Zakopavanje in sežiganje trupel	2.000,00		2.000,00	
37. člen	Zaščitne ograje	1.500.000,00			
39. člen	Nadomestilo za oteženo rabo zemljišča	30.000,00		30.000,00	
45. člen	Nadomestilo za služnost v javno korist	100.000,00		100.000,00	
48. člen	Znižanje koncesijskih dajatev	100.000,00		100.000,00	
50. člen	Odškodnine za škode v času prepovedi lova	30.000,00		30.000,00	
51. člen	Odškodnina imetnikom domačih prašičev na območjih z omejitvami	675.000,00	506.250,00		
52. člen	Omejitve izvajanja kmetijske dejavnosti	70.000,00		70.000,00	
58. člen	Financiranje evidenc iz 62. člena in povezovanje zbirk	50.000,00			

	podatkov				
SKUPAJ		5.967.260,00	1.438.575,00	3.185.300,00	932.325,00

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK bomo zagotovili v okviru finančnega načrta uprave in ministrstva. Ocenjujemo, da bomo za izvajanje ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih v prvem letu izvajanja ukrepov prejeli sofinanciranje s strani EU v višini 123.272,25 evrov, v naslednjem letu pa 61.907,25 evrov

Časovno je nemogoče predvideti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih, zato se **sredstva za izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja in ukrepov po potrditvi APK** pri divjih prašičih na podlagi utemeljenega predloga uprave v prvem letu zagotovijo v skladu z 42. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18).

Sredstva splošne proračunske rezervacije se bodo uporabila samo v letu izbruha APK pri divjih prašičih, vendar šele po preveritvi možnih prihrankov v okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v naslednjih letih pa bo resorno ministrstvo sredstva za te ukrepe zagotovilo v okviru svojega finančnega načrta. Za izvedbo ukrepov zaradi visokega tveganja in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v prvem letu izvajanja ukrepov pričakujemo sofinanciranje s strani EU v višini 1.428.515,00 evrov, v naslednjem letu pa v višini 932.325,00 evrov.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU. APK je na nivoju EU urejena z Direktivo Sveta 2002/60/ES z dne 27. junija 2002 o določitvi posebnih ukrepov za nadzor nad afriško prašičjo kugo in o spremembi Direktive 92/119/EGS v zvezi z nalezljivo ohromelostjo prašičev in afriško prašičjo kugo (UL L št. 192 z dne 20. 7. 2002, str. 27). Zaradi prenove celotnega področja zakonodaje zdravja živali v EU se določbe direktiv niso spreminjale, kljub novi situaciji, ki je nastopila s pojavom APK na severu EU v letu 2014. Vsa nova dognanja in dobre prakse pri preprečevanju in izkoreninjenju bolezni v novo okuženih državah so tako zbrane v strategiji EK (Strateški pristop k obvladovanju APK za EU) in priložniku, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE) (Priložnik o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu), ki jih s tem zakonom urejamo tudi pri nas. Poleg direktive je v zvezi z APK v veljavi Izvedbeni sklep Komisije z dne 9. oktobra 2014 o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah in razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2014/178/EU (UL L št. 295 z dne 11. 10. 2014, str. 63), zadnjič spremenjenim z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2020/1644 z dne 5. novembra 2020 o spremembi Priloge k Izvedbenemu sklepu 2014/709/EU o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah (UL L št. 370 z dne 6. 11. 2020, str. 21), ki sprotno ureja dodatne ukrepe in območja, na katerih se ti dodatni ukrepi izvajajo. Določbe te odločbe so neposredno uporabljive v vseh DČ.

V zakonodajo, ki se pripravlja na podlagi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L št. 84 z dne 31. 3. 2016, str. 1), bodo zajeti tudi nekateri ukrepi, ki so sedaj vključeni v ZAPK na podlagi v strategije oziroma priložnika. Uredba (EU) 2016/429 se začne uporabljati 21. 4. 2021.

ŠPANIJA

V skladu z ustavo Španije iz leta 1978 je odgovornost za zdravje živali v populacijah domačih in divjih živali razdeljena med centralno upravo in 17 avtonomnih skupnosti. Centralna uprava je

odgovorna za temeljno zakonodajo, načrtovanje in usklajevanje, regionalne uprave pa so odgovorne za prilagoditve nacionalnih okvirov svojemu posebnemu okolju ter za uvedbo in spremljanje/monitoring ukrepov, ki se izvajajo.

Zakon št. 8/2003 je pravni okvir za zdravje živali in med drugim določa glavne cilje in ukrepe za preprečevanje, odkrivanje in spremljanje APK v populacijah divjih živali. Uredba 2016/429/EU o zdravju živali bo prenesena v prihodnjih posodobitvah domačega zakona, čeprav se ne pričakuje večje spremembe, ker oba pravna okvira uporabljata podoben način obravnave.

Vsaka avtonomna skupnost vzpostavi svoj lastni pravni okvir v obliki avtonomnih dekretov.

Na centralni ravni je za ukrepe za zdravje živali v populacijah domačih in divjih živali odgovoren generalni poddirektorat za zdravje živali, higieno in sledljivost (ministrstva za kmetijstvo, ribištvo in prehrano). Formalni okvir sodelovanja je vzpostavljen med tem poddirektoratom ter generalnim direktoratom za biodiverzitetu in naravno okolje ministrstva za ekologijo s ciljem usklajevati ukrepe za zdravje živali v skladu z zbiranjem podatkov o divjadi.

Na regionalni ravni je 17 avtonomnih skupnosti, ki so odgovorne za obrate in uvedbo ukrepov za zdravje živali, prilagojenih njihovemu posebnemu okolju, ob upoštevanju posebnih zdravstvenih razmer pri divjadi.

Posebno usklajevanje med centralno in regionalno ravni poteka na rednih sestankih in prek nacionalnega koordinacijskega orodja RASVE, ki obsega posebne koordinacijske in komunikacijske kanale za sporočanje nujnih notifikacij, izbruhov itd. po posameznih boleznih in programih.

Avtonomne skupnosti so odgovorne za uvedbo ukrepov za zdravje živali v populacijah divjih živali prek svojih uradnih veterinarskih služb. Uvedba poteka v sodelovanju teh treh strani: zdravje živali, okolje in lovske upravne enote.

Državni program uradnega zdravstvenega nadzora nad divjadjo določa vsakoletno sporočanje informacij ministrstvu za namene usklajevanja in za sporočanje mednarodnim organizacijam zadev v pristojnosti posameznega ministrstva. Poleg tega so uradne veterinarske službe v vsaki avtonomni skupnosti odgovorne za spremljanje in nadzorovanje posebnih programov, ki jih izvajajo druge skupine, kot so gozdarji, lovci itd., na svojem ozemlju.

V Španiji se financiranje programov za zdravje živali deli med navedenimi upravnimi ravni, državnimi in regionalnimi, odvisno od razpoložljivosti državnih programov in možnosti gospodarske podpore EU.

FINSKA

Finski zakon o boleznih živali vsebuje določbe o sumu ali potrditvi izbruhov bolezni na seznamu pri divjih živalih. V takih primerih so lokalni organi, pristojni za zdravje živali, odgovorni za organiziranje vzorčenja in odstranjevanje poginulih divjih živali. Centralni organ, pristojen za zdravje živali, je odgovoren za uradni nadzor in programe spremljanja, ki vključujejo divje živali, in za izvedbo akcij peroralnega cepljenja lisic proti steklini s polaganjem vab.

Pristojni organ sodeluje z lovci, da pridobi vzorce divjih živali, vendar trenutno lovci nimajo pravne zaveze za dostavo zadevnih vzorcev. Centralni pristojni organ lovcem plačuje vzorce uplenjenih in poginulih divjih živali ter odstranjevanje trupel živali. Lovcem se plača višja pristojbina za uplenitev divjih svinj in s tem se spodbuja lov na samice divjih prašičev.

Lov je mogoče prepovedati v primeru izbruhov posebno nevarnih bolezni (med katere spada APK). Ta določba je vključena v zakon o lovu. Doslej na Finskem še ni bila uporabljena.

O zmanjševanju populacij divjih živali se dogovarjajo organi, pristojni za lov, lovci in organi, pristojni za zdravje živali. Divji prašiči niso vključeni v lovske kvote, zato pristojni organi lahko le spodbujajo lovce, da uplenijo kar največ živali. Lov ni poklicna dejavnost, ampak samo prostočasna dejavnost, zato ni mogoče odrediti zmanjšanja populacij. Ne glede na to so lovci dobro motivirani in se trudijo po svojih najboljših močeh.

Ko bodo na Finskem prenavljali zakonodajo o zdravju živali za obdobje 2020–2021, bodo upoštevali potrebo po tem, da uvedejo več pravil/predpisov o divjih živalih, na primer o obveznosti lovcev, da jemljejo vzorce uplenjenih živali, da poročajo o najdbah poginule divjadi, da povečajo odstrel ipd.

MADŽARSKA

Na Madžarskem je minister za kmetijstvo med drugim odgovoren za zdravje živali in za lov

(upravljanje populacij divjadi). Poleg tega je namestnik državnega sekretarja za nadzor nad prehransko verigo hkrati tudi predstojnik veterinarskih služb (CVO/*Chief Veterinary Officer*).

Po izbruhu afriške prašičje kuge (APK) so vzpostavili državno središče za nadzor nad boleznijo in lokalna središča za nadzor nad boleznijo.

Pravni okvir za izvedbo ukrepov je zakon o varnosti prehranske verige in o uradnem nadzoru, ki navaja uplenitev divjih živali za diagnostične namene kot mogoč ukrep za zaščito zdravja živali.

CVO ima pooblastilo izdajati sklepe, ki so pravna podlaga (vloge in odgovornosti) za nekatere ukrepe nadzora nad APK pri domačih in divjih prašičih.

Ukrepi, navedeni v zakonih, uredbah in sklepih, se uporabljajo v oddelkih za varnost prehranske verige znotraj okrožnih vladnih uradov (OVU) (v katerih delujejo lokalna središča za nadzor nad boleznijo).

CVO (ministrstvo za kmetijstvo) s sklepi sproti odreja ukrepe za zaščito zdravja populacij divjih živali. OVU-ji izdajajo lokalne sklepe, ki jih izvajajo lovci v posameznih lovskih revirjih oziroma enotah za upravljanje divjadi (EUD).

Ukrepe, povezane z APK (npr. preventivno zmanjševanje populacije divjih prašičev, aktivno iskanje in odstranjevanje trupel poginulih divjih prašičev, preiskave vzorcev itd.), financira ministrstvo za kmetijstvo prek državnega sklada.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Za učinkovito izvajanje ukrepov bo treba usposobiti osebe za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in izredni odstrel divjih prašičev, kar pomeni dodatne obremenitve zaposlenih tako na upravi kot tudi na MKGP, ZGS in LZS.

Za delovanje skupin za iskanje in izredni odstrel uprave se predvideva uporaba aplikacije, ki bo omogočala natančno spremljanje in zapisovanje aktivnosti skupin.

ZAKP za spremljanje izvajanja ukrepov, pomoč pri postopkih javnega naročanja, izplačila nadomestil za nastalo škodo in odškodnin, porabo sredstev in evidence določa imenovanje posebne skupine, ki bo spremljala navedene aktivnosti. Podrobno vodenje evidenc in dokumentacije je nujno potrebno zaradi sofinanciranja nekaterih ukrepov s strani EU.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

ZAKP določa izplačilo finančne spodbude posameznikom, ki sporočijo najdbo oziroma pomagajo pri odstranitvi trupel poginulih divjih prašičev. Za izplačilo posameznik pošlje zahtevek upravi v 30 dneh od prijave najdbe.

Posamezniki, ki sodelujejo v skupinah za aktivno iskanje oziroma izredni odstrel, so upravičeni do plačila za opravljeno delo, kar je opredeljeno s pogodbo, ki jo posameznik sklene z upravo oziroma ministrstvom.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Pojav APK pri divjih prašičih ima lahko velik vpliv na gospodarstvo, kmetijstvo in turizem.

Ukrepi, ki jih bo treba izvesti po potrditvi APK v Sloveniji, prizadenejo tako imetnike prašičev (možen prenos na dovzetne domače prašiče, gospodarske izgube nastajajo zaradi pokončanja prašičev na gospodarstvih, omejitev v trgovini s prašiči) in mesnopredelovalno industrijo (zaradi omejitev v trgovini z mesom in izdelki) kot lovce (pogin večjega števila divjih prašičev, omejitve pri trgovanju z divjačino, omejitev ali popolna prepoved lova na nekaterih območjih – izpad dohodka iz naslova upravljanja divjadi tako od prodaje divjačine kot od lovnega turizma). Lovišča s posebnim namenom, ki so v upravljanju Zavoda za gozdove Slovenije (deset lovišč s posebnim namenom),

si morajo stroške dela in druge stroške poravnati s prihodki iz tržne dejavnosti (prodaja divjačine in lovni turizem), zato bodo v primeru omejitve oziroma prepovedi lova ob večino prihodka, kar pomeni, da ne bodo imela finančnih sredstev za svoje delovanje.

Na območjih z omejitvami bo za določen čas omejeno oziroma prepovedano opravljanje kmetijskih in gozdarskih dejavnosti ter gibanje oseb, zato lahko poleg škode v kmetijstvu in gozdarstvu pričakujemo tudi škodo v turizmu. Prepoved gibanja nepooblaščenih oseb oziroma omejitev gibanja oseb izključno na javne poti bo bistveno vplivala na dodatno ponudbo v turizmu, ki je vezana na dejavnosti zunaj urejenih turističnih kompleksov, kot so pohodništvo, kolesarstvo in druge prostočasne aktivnosti, ki se izvajajo v naravi.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Uvedba ukrepov bi lahko vplivala na prihodek imetnikov domačih prašičev, lovišč in lovišč s posebnim namenom in mesnopredelovalno industrijo, turistično ponudbo itd.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Javnost bo o sprejetju zakona obveščena po sredstvih javnega obveščanja, na spletnih straneh MKGP in uprave ter z drugimi informacijami, ki jih bo pripravilo MKGP.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki niso sodelovali pri pripravi zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Gradivo je bilo prvič objavljeno na portalu e-demokracija dne 6. 12. 2019.....

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije (LZS),
- predstavniki zainteresirane javnosti (Društvo za osvoboditev živali, Konfederacija sindikatov 90 Slovenije)
- predstavniki strokovne javnosti (Veterinarska zbornica, KGZS, ZGS).

Mnenja in pripombe LZS, KGZS in ZGS so bile večinoma upoštevane, nejasnosti smo razložili na usklajevalnih sestankih, ki so bili 14. 1., 16. 1., 17. 1., 10. 8. in 15. 9. 2020 na Upravi in Direktoratu za gozdarstvo in lovstvo.

Pripomba Konfederacije sindikatov 90 Slovenije ni bila upoštevana. Zadeva je že urejena v 30. členu ZSPJS in 39. člen KPJS. ZAPK se nanaša samo na izvajanje ukrepov pri divjih prašičih, če bi v ZAPK vključili pripombo Konfederacije sindikatov 90 Slovenije bi zadevo urejali parcialno, sistemsko je to že urejeno. Iz teksta Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (v nadaljnjem besedilu: ZAPK) jasno razvidno, da je APK bolezen domačih in divjih prašičev in ne predstavlja tveganja za zdravje ljudi.

Pripomba Društva za osvoboditev živali je bila delno upoštevana. Ukrep zmanjšanja populacije divjih prašičev je potreben in je opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE). 6. člen ne opredeljuje več dodatnega odstrela, ampak govorimo o letni osnovi, ki jo izračuna Zavod za gozdove in je podlaga za izplačilo finančnih spodbud za lovce. Upravljalci lovišč bodo morali do pojava APK v RS še vedno izvajati določila lovsko upravljaljskih načrtov, katere bo po predpisanem postopku pripravil Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih bo določen tudi minimalni številčni odvzem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji.

8. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva

Pri pripravi zakona ni sodeloval noben zunanji strokovnjak ali pravna oseba in zato za ta namen niso bila porabljena javno finančna sredstva.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- mag. Miran Mihelič, državni sekretar,
- dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
- mag. Robert Režonja, direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo, MKGP,
- dr. Darja Majkovič, direktorica Direktorata za kmetijstvo, MKGP,
- mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
- mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
- Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
- mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, MKGP,
- Metka Hajdinjak, vodja Sektorja za pravno sistemske zadeve, Direktorat za hrano in ribištvo, MKGP,
- Janja Ivanetič Novinec, Sektor za pravno sistemske zadeve, Direktorat za hrano in ribištvo, MKGP.

II. BESEDILO ČLENOV

(nomotehnično urejen predlog zakona)

ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

- (1) S tem zakonom se določajo nujni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje afriške prašičje kuge (v nadaljnjem besedilu: APK) pri divjih prašičih (*Sus scrofa* L.), za zmanjšanje tveganja za vnos in širjenje APK v Republiki Sloveniji, nujni ukrepi za območja visokega tveganja ter nujni ukrepi za obvladovanje in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji.
- (2) Ukrepi iz tega zakona se ne uporabljajo za divje prašiče v rejnih oborah in za domače prašiče, razen če ta zakon določa drugače.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. biovarnostni ukrepi so upravljavski in fizični ukrepi za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos, razvoj in širjenje bolezni v populacijo živali ter iz nje in znotraj nje ali v rejo, na območje, na prevozna sredstva ali v katere koli druge objekte, prostore ali na lokacije ter z njih in znotraj njih;
2. državno središče za nadzor bolezni (v nadaljnjem besedilu: DSNB) je DSNB v skladu s predpisi, ki urejajo bolezni živali;
3. lov je lov v skladu z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo;
4. lovec je oseba, ki ima opravljen lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico;
5. lovišče, lovišče s posebnim namenom (v nadaljnjem besedilu: LPN), lovna obora, obora za rejo divjadi, obora s posebnim namenom in lovka, kot so določeni v zakonu, ki ureja divjad in lovstvo;
6. odprema je vsak komercialni ali nekomercialni premik živali z izvornega gospodarstva oziroma drugega mesta izvora na drugo lokacijo (namembni kraj), ne glede na namen;
7. ogroženost pomeni verjetnost pojava APK ter verjeten obseg bioloških in gospodarskih posledic s škodljivim vplivom na zdravje živali;
8. poginuli divji prašič je vsak mrtev divji prašič ne glede na vzrok pogina, razen odstrela;
9. upravljavci lovišč so lovske družine, ki so jim podeljene koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, in upravljavci LPN, kot so določeni v zakonu, ki ureja divjad in lovstvo;
10. zbirno mesto je ograjen in zavarovan prostor za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev na območju z omejitvami;
11. živalski stranski proizvodi (v nadaljnjem besedilu: ŽSP) so cela telesa ali deli živali, proizvodi živalskega izvora ali drugi proizvodi, pridobljeni iz živali, ki niso namenjeni za prehrano ljudi, vključno z jajčnimi celicami, zarodki in živalskim semenom.

3. člen

(skupina strokovnjakov)

- (1) Generalni direktor ali generalna direktorica (v nadaljnjem besedilu: generalni direktor) Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: uprava) imenuje skupino strokovnjakov, ki vključuje veterinarje, lovce, biologe, epizootiologe in po potrebi tudi druge strokovnjake (v nadaljnjem besedilu: skupina strokovnjakov).
- (2) Skupina strokovnjakov proučuje epizootiološko stanje in nudi strokovno podporo DSNB glede:
 1. določitve območij z omejitvami, pri čemer upošteva:
 - rezultate opravljenih epizootioloških poizvedb,
 - geografsko razširjenost bolezni,
 - populacijo divjih prašičev na določenem območju,
 - obstoj naravnih ali umetnih ovir za premike divjih prašičev in
 - druge dejavnike, ki lahko vplivajo na širjenje bolezni;
 2. določitve ustreznih ukrepov za območja z omejitvami.
- (3) Skupina strokovnjakov preverja učinkovitost ukrepov, sprejetih za izkoreninjenje bolezni na območjih z omejitvami.
- (4) Glede povračila dnevnic in potnih stroškov strokovnjakom iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo predpisi vlade, ki urejajo povračila stroškov.

4. člen

(načrt ravnanja)

- (1) Vsak upravljavec lovišča pripravi načrt ravnanja, ki je obvezen za vse lovce. Načrt vsebuje:
 1. odgovorno osebo za pripravo in posodabljanje načrta ravnanja ter njene kontaktne podatke (osebno ime, elektronski naslov, mobilna številka);
 2. odgovorne osebe za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu in njihove kontaktne podatke (osebno ime, elektronski naslov, mobilna številka);
 3. postopke ob izvajanju individualnega lova;
 4. postopke ob izvajanju skupinskega lova;
 5. postopke ob izvajanju lova s psi;
 6. ravnanje z odstreljenimi divjimi prašiči;
 7. postopke ob najdbi poginulega divjega prašiča;
 8. postopke in evidence glede krmljenja divjih prašičev;
 9. način odstranjevanja ŽSP v lovski zbiralnici;
 10. datum priprave in posodobitve načrta ravnanja;
 11. žig in podpis odgovorne osebe upravjavca lovišča.
- (2) Postopki in ravnanja iz prejšnjega odstavka, ki se morajo upoštevati pri lovu na divje prašiče in pri izvajanju lova na drugo divjad v loviščih, kjer gospodarijo tudi z divjimi prašiči, vključujejo tudi biovarnostne ukrepe za zmanjšanje tveganja za vnos, razvoj in širjenje APK v populacijo živali ter iz nje in znotraj nje ali na območje, na prevozna sredstva ali v katere koli druge objekte, prostore ali na lokacije ter z njih in znotraj njih. Načrt vključuje biovarnostne ukrepe v zvezi z lovom iz 14. člena tega zakona.
- (3) Upravljavec lovišča načrt ravnanja objavi na sedežu upravjavca lovišča, na svoji spletni strani oziroma na krajevno običajen način. Z njegovo vsebino upravljavec lovišča seznanjajo vse člane in morebitne lovske goste ter biti mora dostopen vsakemu članu upravjavca lovišča.
- (4) Načrt ravnanja se začne izvajati z dnem uveljavitve sklepa iz 9. člena tega zakona.
- (5) Upravljavec lovišča da na zahtevo načrt ravnanja na vpogled uradnemu veterinarju in lovskemu inšpektorju.
- (6) Ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), v

sodelovanju z upravo pripravi predlog načrta ravnanja in ga objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

- (7) Upravljavec lovišča načrt ravnanja redno posodablja.
- (8) Za nakup opreme za izvajanje načrta ravnanja v posameznem lovišču, kot je oprema za čiščenje in razkuževanje obutve in opreme, čiščenje in razkuževanje vozil, nabava razkuževalnih barier ter nabava banjic oziroma vrečk za vleko oziroma prevoz odstreljene živali od mesta odstrela do vozila oziroma lovske zbiralnice, je upravljavec lovišča upravičen do enkratnega nadomestila v višini 200 eurov. Upravljavec vloži zahtevek za izplačilo pri ministrstvu po objavi načrta ravnanja v skladu s tretjim odstavkom tega člena. Vzorec obrazca za zahtevek je dostopen na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (9) Ministrstvo na podlagi dokončne odločbe upravljavcu lovišča izplača sredstva iz tega člena iz proračuna Republike Slovenije.

5. člen

(ozaveščanje in ureditev mest za odstranjevanje odpadkov na počivališčih ob prometnicah)

- (1) Za ozaveščanje prebivalstva o APK uprava zagotavlja informacijsko gradivo (letaki, plakati, brošure, objave na osrednjem spletnem mestu državne uprave oziroma drugih spletnih straneh ipd.) in izobraževanja.
- (2) Na počivališčih ob avtocestah oziroma državnih cestah, kjer se pričakuje večji promet, uprava postavi in vzdržuje opozorilne table glede nevarnosti, ki jo pomeni nepravilno odstranjevanje odpadkov oziroma ostankov hrane. Počivališča, kjer se postavijo table, določi uprava v sodelovanju z upravljavcem počivališča.
- (3) Upravljavec počivališča iz prejšnjega odstavka zagotovi zabojnike za zbiranje odpadkov s pokrovom (zaprte zabojnike) in redno praznjenje glede na letni čas in obremenitev počivališča.
- (4) Sredstva za informacijsko gradivo, izobraževanja, pripravo in postavitve tabel se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

6. člen

(objava v medijih)

Mediji na zahtevo uprave najpozneje naslednji delovni dan brezplačno objavijo nujno sporočilo o resni ogroženosti zdravja živali zaradi tveganja za vnos oziroma pojav APK v državi in druga sporočila, ki so potrebna za obveščanje javnosti v zvezi z ukrepi glede APK.

7. člen

(postavitve ograj)

Ograje, ki se za rejo prašičev na prostem ali v izpustih postavijo za preprečevanje stika med divjimi in domačimi prašiči, se štejejo za pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitve je dopustna ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov.

8. člen

(usposabljanja)

- (1) Uprava v sodelovanju z ministrstvom, Zavodom za gozdove Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZGS) in Lovsko zvezo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: LZS) pripravlja ter zagotavlja izvedbo programov usposabljanj za izvajalce določenih nujnih ukrepov po potrditvi APK.

- (2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka je obvezno za:
 1. posameznike za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev na območjih z omejitvami in
 2. izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami.
- (3) Programi usposabljanja iz tega člena vsebujejo naslednje vsebine: zakonodaja s področja APK, ukrepi za preprečevanje širjenja APK, ukrepi na območju visokega tveganja, ukrepi po potrditvi APK in naloge skupin za iskanje poginulih divjih prašičev.
- (4) Poleg vsebin iz prejšnjega odstavka program usposabljanja za izvajalce iz 2. točke drugega odstavka tega člena vsebuje tudi naslednje vsebine: izvajanje zmanjšanja populacije oziroma popolne odstranitve divjih prašičev s posebno opremo in uporabo lovsk, upoštevanje dobrobiti živali pri izvajanju usmrtitev v lovkah, praktično rokovanje s posebno opremo.
- (5) Za udeležbo na usposabljanjih iz tega člena uprava objavi javni poziv na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Javni poziv objavi tudi LZS na svojih spletnih straneh. Usposabljanja za izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami se lahko udeležijo osebe, ki že posedujejo orožje in imajo orožni list za lov v skladu z zakonom, ki ureja orožje.
- (6) Po opravljenem usposabljanju uprava udeležencu izda potrdilo z navedbo, da se je udeležil usposabljanja za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev ali usposabljanja za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev. Udeleženec se vpiše v evidenco usposobljenih oseb iz 61. člena tega zakona.
- (7) Ne glede na drugi odstavek tega člena je usposabljanje obvezno tudi za lovce, ki izvajajo intenzivirani lov na divje prašiče na določenem območju z omejitvami. Usposabljanje za lovce se izvede po programu iz četrtega odstavka tega člena in ga uprava zagotovi po določitvi območij z omejitvami. Po opravljenem usposabljanju se lovec vpiše v evidenco usposobljenih oseb iz 61. člena tega zakona.
- (8) Sredstva za izvajanje usposabljanj, vključno s sredstvi za predavatelje in prostore za izvedbo usposabljanj, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

II. NUJNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE IN ZGODNJE ODKRIVANJE APK PRI DIVJIH PRAŠIČIH

9. člen

(izvajanje ukrepov)

- (1) Ukrepi iz tega poglavja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim določi visoko stopnjo ogroženosti na podlagi epizootioloških razmer glede APK v sosednjih državah.
- (2) Sklep iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

10. člen

(ukrepi)

- (1) Nujni ukrepi, ki se izvajajo za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih, so:
 1. prepoved prejemanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije;
 2. intenzivni odstrel divjih prašičev;
 3. prepoved in omejitve krmljenja na krmiščih;
 4. biovarnostni ukrepi v zvezi z lovom;
 5. ustrezno ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči.
- (2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka se izvajajo na celotnem območju Republike Slovenije do pojava APK pri divjih prašičih, po pojavu APK pri divjih prašičih pa se še naprej

izvajajo na območjih, ki niso določena kot območja z omejitvami.

- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se ukrepa iz 4. točke in 5. točke prvega odstavka tega člena v delu, ki se nanaša na obveznost prijave vsakega poginulega divjega prašiča, še naprej izvajata na območju celotne Republike Slovenije.

1. Prepoved prejetanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije

11. člen

(prepoved prejetanja in odpreme)

- (1) Odpreda živih divjih prašičev iz lovišč, obor za rejo divjadi, obor s posebnim namenom in lovnih obor na druge lokacije v Republiki Sloveniji je prepovedana.
- (2) Prepovedana je odpreda živih divjih prašičev v druge države članice Evropske unije in v tretje države.
- (3) Prepovedano je prejetanje živih divjih prašičev iz drugih držav članic Evropske unije in iz tretjih držav.
- (4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je za namene reprodukcije dovoljena odpreda divjih merjascev in svinj za pleme iz obor na druge lokacije v Republiki Sloveniji pod naslednjimi pogoji:
 1. obora je registrirana in ima G-MID; živali v obori so označene in imetnik vodi register živali na gospodarstvu;
 2. divji merjasec ali svinja za pleme, ki je namenjena za odpredno, je v obori izvora vsaj 30 dni pred odpredno oziroma od rojstva in na dan odpredne ne kaže kliničnih znakov bolezni;
 3. odpredno dovoli uradni veterinar.

2. Intenzivni odstrel divjih prašičev

12. člen

(intenzivni odstrel divjih prašičev)

- (1) Za zagotavljanje zmanjšanja populacije divjih prašičev upravljavci lovišč izvajajo intenzivni odstrel ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja iz 4. člena tega zakona.
- (2) Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, razen divjega prašiča v lovni obori, ki presega letno osnovo iz tretjega odstavka tega člena, se upravljavcu lovišča izplača finančna spodbuda v pavšalnem znesku, in sicer za vsako odstreljeno žival obeh spolov v prvem življenjskem letu in za vsako žival ženskega spola 100 evrov na žival, za druge kategorije odstreljenih divjih prašičev moškega spola pa 50 evrov na žival.
- (3) ZGS določi letno osnovo za odvzem divjih prašičev v loviščih in LPN (brez lovnih obor), ki je povprečje izvedenega letnega odvzema v posameznem lovišču v letih od 2013 do 2019. Ministrstvo letno osnovo za posamezno lovišče objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (4) Na podlagi podatkov iz evidence odstrela in izgub divjadi po predpisih, ki urejajo divjad in lovstvo (v nadaljnjem besedilu: evidenca odstrela in izgub divjadi) ministrstvo upravljavcu lovišča do 1. maja tekočega leta, za realizacijo odvzema divjih prašičev v skladu z drugim odstavkom tega člena v preteklem letu, po uradni dolžnosti izda odločbo o finančni spodbudi. Sredstva se izplačajo na podlagi dokončne odločbe.
- (5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja divjad in lovstvo, in zakona, ki ureja orožje, je pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev dovoljena uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, in umetnih virov svetlobe.
- (6) Sredstva za izvajanje četrtega odstavka tega člena se zagotovijo iz proračuna

Republike Slovenije.

3. Prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih

13. člen

(prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih)

- (1) Na krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, je:
 1. prepovedano krmljenje z ŽSP;
 2. dovoljeno zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami;
 3. za namene privabljanja dovoljeno le krmljenje s krmo neživalskega izvora.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se za krmišča v lovnih oborah ne uporabljajo omejitve iz 2. in 3. točke prejšnjega odstavka.

4. Biovarnostni ukrepi v zvezi z lovom

14. člen

(biovarnostni ukrepi v zvezi z lovom)

Lovci morajo pri lovu na divje prašiče in izvajanju lova na drugo divjad v loviščih, kjer gospodarijo tudi z divjimi prašiči, upoštevati naslednje biovarnostne ukrepe:

1. čiščenje in razkuževanje obutve, opreme in vozil pred lovom in po njem ter kopanje psov;
2. v primeru skupinskih lovov odobritev vozil, ki se uporabljajo v lovišču, zlasti za prevoz odstreljenih divjih prašičev, s strani odgovorne osebe za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu ter za postopke z vozili pred lovom in po njem, oziroma preden zapustijo lovišče;
3. vodenje podatkov o udeležencih lova, razen individualnega lova; podatki zajemajo osebno ime, naslov in kontaktne podatke vsakega udeleženca; podatke zbira in hrani upravljavec lovišča;
4. postopek kategorizacije ŽSP (iztrebljeni organi, kože in drugi ŽSP), postavitve zabojnikov za ŽSP in neškodljivo odstranjevanje ŽSP;
5. prijava najdenih poginulih divjih prašičev v skladu s 15. členom tega zakona.

5. Ustrezno ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči

15. člen

(prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča)

- (1) Kdor v naravi najde poginulega divjega prašiča ali njegove ostanke, o tem takoj obvesti regijski center za obveščanje na telefonsko številko 112.
- (2) Obvestilo o najdbi poginulega divjega prašiča vsebuje najmanj naslednje podatke:
 1. osebno ime najditelja in kontaktne podatke (telefonska številka oziroma e-naslov, naslov);
 2. lokacijo (opis mesta, najbližji kraj, če je mogoče, koordinate x, y);
 3. če je mogoče, spol in starost najdenega poginulega divjega prašiča;
 4. čas najdbe;
 5. morebitne vidne spremembe na poginulem divjem prašiču;
 6. možnost dostopa do najdenega poginulega divjega prašiča (opis lokacije, dostopnih poti ipd.).
- (3) Po prijavi najdbe:

1. najditelj vidno označi mesto najdbe poginulega divjega prašiča;
 2. najditelj in vsak, ki je bil v stiku s poginulim divjim prašičem, čim bolj omeji svoje gibanje, pri čemer vsaj 72 ur oziroma do negativnega izvida preiskave na APK ne sme vstopati v objekte, kjer se redijo domači prašiči, in v obore z divjimi prašiči;
 3. najditelj in vsak, ki je bil v stiku s poginulim divjim prašičem, čim prej očisti in razkuži obleko, obutev in opremo, ki je prišla v stik s poginulim divjim prašičem.
- (4) Po prejemu obvestila regijskega centra za obveščanje uprava zapiše klic in podatke iz drugega odstavka tega člena vnese v evidenco najdenih poginulih divjih prašičev iz 60. člena tega zakona ter o tem obvesti Veterinarsko-higiensko službo Nacionalnega veterinarskega inštituta (v nadaljnjem besedilu: VHS).
 - (5) Najditelj je za najdbo in prvo prijavo istega poginulega divjega prašiča upravičen do finančne spodbude v višini 30 eurov.
 - (6) Če najditelj poleg obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena zagotovi tudi pomoč pri spravilu divjega prašiča do vozila in nakladanju na vozilo VHS, je upravičen do dodatne finančne spodbude v višini 100 eurov za vsakega divjega prašiča.
 - (7) Ne glede na določbe petega in šestega odstavka tega člena najditelju finančna spodbuda iz tega člena ne pripada, če gre za najdbo povoženega divjega prašiča.
 - (8) Najditelj vloži zahtevek za izplačilo finančne spodbude iz petega oziroma šestega odstavka tega člena pri upravi v 30 dneh od prijave najdbe poginulega divjega prašiča. Vzorec obrazca zahtevka je dostopen na osrednjem spletnem mestu državne uprave. V primeru uveljavljanja finančne spodbude iz šestega odstavka tega člena najditelj zahtevku priloži kopijo listine o odvozu ŽSP s podatki iz 1., 2., 3. in 4. točke drugega odstavka tega člena, ki jo ob prevzemu trupla poginulega divjega prašiča najditelju izda VHS v skladu s poglavjem III priloge VIII Uredbe Komisije (EU) št. 142/2011 z dne 25. februarja 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter o izvajanju Direktive Sveta 97/78/ES glede nekaterih vzorcev in predmetov, ki so izvzeti iz veterinarskih pregledov na meji v skladu z navedeno direktivo (UL L št. 54 z dne 26. 2. 2011, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2020/797 z dne 17. junija 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 142/2011 glede zahtev za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki izvirajo iz Unije in se vanjo vrnejo, ker je tretja država zavrnila njihov vstop (UL L št. 194 z dne 18. 6. 2020, str. 1).
 - (9) Uprava na podlagi dokončne odločbe najditelju izplača finančno spodbudo iz tega člena iz proračuna Republike Slovenije.

16. člen

(odvoz, vzorčenje in preiskave najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) Na podlagi prijave najdbe iz prejšnjega člena VHS opravi odvoz najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe do obrata kategorije 1, ki opravlja vmesne dejavnosti, odobrenega v skladu s predpisi, ki urejajo ŽSP. Vzorčenje in preiskave opravi Nacionalni veterinarski inštitut Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljnjem besedilu: NVI), vzorce in rezultate preiskav vnese v Informacijski sistem za spremljanje, nadzor in poročanje o določenih boleznih živali (v nadaljnjem besedilu: EPI) ter o rezultatih obvesti upravo.
- (2) Če odvoz najdenega poginulega divjega prašiča do zbirnega mesta ni mogoč, VHS obvesti upravo in zagotovi odvzem vzorcev.
- (3) Za izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena NVI nabavi naslednjo opremo in sredstva (v nadaljnjem besedilu: oprema) za delovanje VHS:
 1. vozila pick-up z neprepustno nadgradnjo in vitlom;
 2. štirikolesnike, prikolice za prevoz štirikolesnikov s prikolico (zaprta);
 3. prikolice za štirikolesnike (za prevoz kadavrov v gozdu), vitle za

štirikolesnike;

4. mobilne razkuževalne postaje;
5. opremo za razkuževanje;
6. čistila in razkužila za razkuževanje opreme;
7. zaščitno obleko in obutev ter razkužila za osebno razkuževanje;
8. vreče oziroma banjice za prenos oziroma prevoz poginulih divjih prašičev;
9. tablične računalnike oziroma pametne telefone;
10. drugo potrebno opremo in material.

(4) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

17. člen

(prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo evidentiranje odstrela in izgub divjadi, je prepovedano odstranjevati spodnjo čeljust ali kateri koli drugi del najdenega poginulega divjega prašiča, ne glede na ocenjeni vzrok pogina.
- (2) Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži kopijo listine o odvozu ŽSP iz osmega odstavka 15. člena tega zakona.

III. NUJNI UKREPI ZA OBMOČJE VISokega TVEGANJA

18. člen

(območje in ukrepi)

- (1) Generalni direktor uprave na predlog DSNB za zmanjševanje tveganja za vnos bolezni z območja sosednje države s sklepom določi območje visokega tveganja, ki je območje ob državni meji, ter ne glede na predpise, ki urejajo divjad in lovstvo, enega ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, razen ukrepov iz 10. točke. Sestavni del sklepa je tudi grafični prikaz območja visokega tveganja. Podrobnejši prikaz območja visokega tveganja je dostopen na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek ukrep iz 9. točke 21. člena tega zakona predpiše Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).
- (3) Sklep iz prvega odstavka tega člena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (4) Glede na razvoj epizootioloških razmer se območje visokega tveganja in ukrepi, ki se na tem območju izvajajo, lahko prilagodijo oziroma spremenijo.

IV. NUJNI UKREPI ZA OBVLADOVANJE IN IZKORENINJENJE APK PRI DIVJIH PRAŠIČIH

19. člen

(potrditev bolezni, območja in ukrepi)

- (1) Ukrepi iz tega poglavja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim uradno potrdi prvi primer APK pri divjih prašičih.
- (2) Generalni direktor uprave na predlog DSNB s sklepom iz prejšnjega odstavka določi tudi območja z omejitvami, in ne glede na predpise, ki urejajo divjad in lovstvo, enega

ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, ki se na posameznem območju izvajajo. Sestavni del sklepa je tudi grafični prikaz območij z omejitvami. Podrobnejši prikaz območij z omejitvami je dostopen na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

- (3) Ne glede na prejšnji odstavek ukrepe iz 9. in 10. točke 21. člena tega zakona predpiše vlada.
- (4) Sklep iz tega člena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (5) Glede na razvoj epizootioloških razmer se območja z omejitvami in ukrepi, ki se na posameznem območju z omejitvami izvajajo, lahko prilagodijo oziroma spremenijo.

20. člen (območja z omejitvami)

Območja z omejitvami so:

1. območje visokega tveganja iz 18. člena tega zakona;
2. okuženo območje, ki je območje okoli lokacije pojava APK in vključno z njo, na katerem se za preprečevanje širjenja bolezni s tega območja izvaja eden ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona; območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja, kot so osrednje okuženo, širše okuženo in okuženo območje s poostrenim nadzorom;
3. nadzorovano območje, ki je območje, vzpostavljeno okoli okuženega območja, na katerem se za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na območja, za katera ne veljajo omejitve, izvaja eden ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, razen ukrepov iz 10. točke.

21. člen (ukrepi)

Na območju z omejitvami se izvaja eden ali več naslednjih ukrepov:

1. prepoved lova, intenziviranje lova oziroma omejitev pri lovu;
2. prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih;
3. aktivno iskanje poginulih divjih prašičev;
4. izredni odstrel in uporaba lovčev;
5. prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev;
6. ustrezno ravnanje z najdenimi poginulimi in z odstreljenimi divjimi prašiči;
7. prepoved oziroma omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo;
8. ukrepi v rejah domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene;
9. postavitve ograj oziroma odvrtač za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev;
10. omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti;
11. drugi ukrepi, potrebni za nadzorovanje in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga DSNB.

1. Prepoved lova, intenziviranje lova oziroma omejitev pri lovu

22. člen (prepoved lova, intenziviranje lova oziroma omejitev pri lovu)

- (1) Na območju z omejitvami se lahko:

1. prepove lov na posamezno ali več vrst divjadi;
 2. intenzivira lov na divje prašiče;
 3. določijo omejitve pri lovu v zvezi z vrsto divjadi, načinom lova, uporabo lovskih psov oziroma orožja in opreme.
- (2) Če na območju z omejitvami velja ukrep prepovedi lova na posamezno ali več vrst divjadi in na tem območju pride do odstopanja pri doseganju odvzema divjadi teh vrst iz letnih lovsko upravljavskih načrtov lovišč v skladu z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo, se upravičenost teh odstopanj ugotavlja po postopku iz predpisa, ki ureja načrte za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje divjadi.
- (3) Ministrstvo ZGS kot upravljavcu LPN za obdobje prepovedi lova v posameznem LPN zagotovi finančna sredstva za delovanje tega LPN. Višina sredstev se določi za obdobje prepovedi lova na podlagi izkazanih stroškov za izplačilo plač in materialnih stroškov zaposlenih v LPN v tem obdobju. Vlogo za izplačilo sredstev iz tega odstavka ZGS pošlje ministrstvu do 10. februarja tekočega leta za preteklo leto. Ministrstvo izplača sredstva na podlagi dokončne odločbe.
- (4) Če se na območju z omejitvami intenzivira lov na divje prašiče, ga izvajajo člani upravljavcev lovišč, ki so opravili usposabljanje po programu iz četrtega odstavka 8. člena tega zakona. Pri intenziviranju lova na divjega prašiča lahko usposobljeni člani upravljavcev lovišč uporabljajo tudi orožje in opremo iz prvega odstavka 27. člena tega zakona, razen naprav iz 1. točke prvega odstavka 27. člena. Vsak odstreljen divji prašič se neiztrebljen dostavi na zbirno mesto iz 30. člena tega zakona, za kar je upravljavec lovišča upravičen do plačila nadomestila v višini 100 eurov.
- (5) Na podlagi podatkov iz evidence odstrela in izgub divjadi ministrstvo upravljavcu lovišča do 1. maja tekočega leta, za realizacijo odvzema divjih prašičev iz prejšnjega odstavka v preteklem letu, po uradni dolžnosti izda odločbo o nadomestilu. Sredstva se izplačajo na podlagi dokončne odločbe.
- (6) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

2. Prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih

23. člen

(prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih)

- (1) Na območju z omejitvami je na krmiščih za prostoživeče živali:
1. prepovedano krmljenje z ŽSP;
 2. dovoljeno krmljenje s krmo neživalskega izvora za namene privabljanja za odstrel do 2 kg na krmišče dnevno.
- (2) Ne glede na 2. točko prejšnjega odstavka se za privabljalno krmljenje na območju, kjer se izvaja izredni odstrel divjih prašičev, in za lovne obore ne uporabljajo omejitve glede količine.

3. Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev

24. člen

(aktivno iskanje poginulih divjih prašičev)

- (1) Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev se na določenem območju z omejitvami izvaja za ugotavljanje obsega okužbe z APK in odstranitev virov okužbe iz lovišča. Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev izvajajo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev (v nadaljnjem besedilu: skupine za aktivno iskanje), ki jih sestavljajo usposobljene osebe, vpisane v evidenco usposobljenih oseb iz 61. člena tega zakona. Osebe, ki izvajajo aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, ne smejo priti v stik z domačimi prašiči vsaj 72 ur po opravljenem iskanju.
- (2) Generalni direktor uprave izmed usposobljenih oseb, vpisanih v evidenco iz 61. člena tega zakona, imenuje vodjo in člane posamezne skupine za aktivno iskanje,

določi njihove naloge in način plačila. Prednost pri izboru imajo člani upravljavcev lovišč z območja z omejitvami.

- (3) Vodja skupine za aktivno iskanje po vsakem iskanju pripravi poročilo, iz katerega so razvidni datum in trajanje iskanja, imena sodelujočih članov skupine, podatki o pregledanem območju in lokacijah najdenih poginulih divjih prašičev ter o morebitnih težavah pri iskanju. Poročilu priloži izpis iz aplikacije iz četrtega odstavka tega člena. Poročilo pošlje po elektronski pošti upravi.
- (4) Za izvedbo iskanja poginulih divjih prašičev uprava zagotovi aplikacijo za spremljanje skupin za aktivno iskanje na terenu (v nadaljnjem besedilu: aplikacija) in opremo, ki omogoča načrtovanje, zapisovanje in sledenje gibanja skupine za aktivno iskanje ter lokacije najdenih poginulih divjih prašičev. Aplikacija omogoča izpis aktivnosti usposobljenih oseb, ki so podlaga za plačilo nadomestila iz petega odstavka tega člena. VHS zagotovi sledljivost najdenih poginulih divjih prašičev od mesta najdbe do odvzema vzorcev.
- (5) Vsak član skupine je za aktivno iskanje upravičen do plačila nadomestila v višini 15 eurov na uro. Vodji skupine pripada tudi nadomestilo v višini 30 eurov dnevno za pripravo poročila in izvajanje drugih nalog, določenih s tem zakonom.
- (6) Ne glede na prejšnji odstavek lahko generalni direktor uprave, če ni na voljo vsaj 60 usposobljenih oseb, zviša višino nadomestila iz prejšnjega odstavka za največ 30 odstotkov.
- (7) Podrobnejši pogoji in način dela, točna višina in način izplačila nadomestila ter morebitna uporaba lovskega psa oziroma lastne opreme se določijo s pogodbo, ki jo generalni direktor uprave sklene z vsakim članom skupine za aktivno iskanje.
- (8) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

25. člen

(oprema skupin za aktivno iskanje)

- (1) Skupinam za aktivno iskanje se zagotovi naslednja oprema:
 1. terenski avtomobili za prevoz skupine v lovišče s prikolico za prevoz poginulih divjih prašičev do zbirnega centra;
 2. štirikolesniki s prikolico, banjice ali vreče za transport najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe do vozila;
 3. zaščitne obleke in razkužila;
 4. znamke z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti najdenega poginulega divjega prašiča;
 5. tehtnica za tehtanje poginulih divjih prašičev;
 6. obrazci, računalniki, mobilni telefoni.
- (2) Opremo iz prejšnjega odstavka uporabljajo, tudi skupine iz 26. člena tega zakona.
- (3) Skupine za aktivno iskanje in intenzivni odstrel uporabljajo opremo iz 16. člena tega zakona. Če ta oprema ne zadostuje, dodatno opremo iz prvega odstavka tega člena nabavljajo, najemajo, vzdržujejo in hranijo enote NVI. V času izvajanja ukrepov iz 24. oziroma 26. člena tega zakona se oprema in sredstva premestijo na zbirna mesta iz 30. člena tega zakona.
- (4) Sredstva za nabavo, vzdrževanje in hrambo opreme iz tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

4. Izredni odstrel in uporaba lovk

26. člen

(izredni odstrel in uporaba lovk)

- (1) Za bistveno zmanjšanje števila divjih prašičev oziroma njihovo popolno odstranitev na

območju z omejitvami se izvajata izredni odstrel in postavljanje lovk.

- (2) Izredni odstrel izvajajo skupine, ki jih imenuje ministrstvo, in so sestavljene iz usposobljenih oseb za izvajanje izrednega odstrela, vpisanih v evidenco iz 61. člena tega zakona, ki posedujejo orožje ter imajo orožni list v skladu z zakonom, ki ureja orožje (v nadaljnjem besedilu: skupine za izredni odstrel). Te usposobljene osebe lahko izvajajo tudi postavljanje lovk in usmritev ujetih divjih prašičev v lovkah, ki se štejejo za odstreljene divje prašiče. Prednost pri izboru iz evidence usposobljenih oseb imajo člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na območju z omejitvami. Ministrstvo s člani skupin za izredni odstrel sklene pogodbo.
- (3) Člani skupin za izredni odstrel ne smejo priti v stik z domačimi prašiči vsaj 72 ur po opravljeni aktivnosti.
- (4) Za načrtovanje, zapisovanje in sledenje gibanja skupine za izredni odstrel ter lokacije odstreljenih divjih prašičev skupina uporablja aplikacijo iz četrtega odstavka 24. člena tega zakona. VHS zagotovi sledljivost odstreljenih divjih prašičev od mesta odstrela do odvzema vzorcev.
- (5) V vsaki skupini za izredni odstrel ministrstvo določi vodjo. Vodja skupine za izredni odstrel pripravi dnevno poročilo, iz katerega so razvidni datum in trajanje aktivnosti, imena sodelujočih članov skupine, podatki o pregledanem območju in lokacijah odstreljenih divjih prašičev ter o morebitnih težavah pri opravljanju aktivnosti. Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije iz prejšnjega odstavka. Poročilo pošlje po elektronski pošti upravi.
- (6) Za izvajanje izrednega odstrela na območju z omejitvami so člani skupin za izredni odstrel upravičeni do nadomestila v višini 17 eurov na uro. Vodji skupine pripada tudi nadomestilo v višini 30 eurov dnevno za pripravo poročila in izvajanje drugih nalog, določenih s tem zakonom.
- (7) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ministrstvo, če ni na voljo vsaj 30 usposobljenih oseb, zviša višino nadomestila za izredni odstrel divjih prašičev za največ 50 odstotkov.
- (8) Podrobnejši pogoji, naloge ter točna višina in način izplačila nadomestila za njegovo delo in morebitno uporabo lastnega orožja, lovskega psa oziroma lastne opreme se določijo s pogodbo, ki jo ministrstvo sklene z vsakim članom skupine za izredni odstrel.
- (9) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

27. člen

(orožje in oprema skupin za izredni odstrel divjih prašičev)

- (1) Za izvajanje izrednega odstrela se lahko ne glede na določbe zakona, ki ureja divjad in lovstvo, ter zakona, ki ureja orožje, na območju z omejitvami uporabljata naslednje orožje in oprema:
 1. naprave za dušitev zvoka (poka);
 2. puške z risano cevjo z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenimi za namestitev dušilca;
 3. strelni namerilniki z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilniki s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del;
 4. naboji;
 5. umetni viri svetlobe;
 6. lovke z ustrezno opremo;
 7. brezpilotni zrakoplovi za namen odkrivanja lokacij divjih prašičev.
- (2) Orožje in opremo iz 1. do 4. točke prejšnjega odstavka nabavi, hrani in skladišči ministrstvo, pristojno za orožje. Ministrstvo pristojno za orožje nabavi orožje in opremo po predhodni preveritvi, ali usposobljene osebe, ki bodo izvajale izredni odstrel, tako opremo in orožje že posedujejo sami. Opremo iz 5. do 7. točke prejšnjega odstavka nabavi ali najame ministrstvo, hrani in skladišči pa ZGS.

- (3) Ko usposobljena oseba za izvajanje izrednega odstrela sklene pogodbo iz osmega odstavka prejšnjega člena, lahko uporablja orožje in opremo, s katerimi razpolaga na podlagi petega odstavka 12. člena tega zakona, ali pa od ministrstva, pristojnega za orožje, prevzame, uporabi in hrani za čas izvajanja ukrepa bistvenega zmanjšanja števila divjih prašičev oziroma njihove popolne odstranitve na območju z omejitvami orožje in opremo iz 1. do 4. točke prvega odstavka tega člena. Orožje in opremo iz 1. do 3. točke prvega odstavka tega člena usposobljena oseba prevzame na reverz.
- (4) Opremo iz 5. do 7. točke prvega odstavka tega člena prevzame vodja skupine za izredni odstrel na reverz, ki ga izda ZGS. Brezpilotne zrakoplove lahko za namen odkrivanja lokacij divjih prašičev na reverz prevzame tudi vodja skupine za iskanje.
- (5) Usposobljena oseba dokazuje upravičenost do posedovanja in uporabe orožja in opreme iz prvega odstavka tega člena s pogodbo iz osmega odstavka prejšnjega člena oziroma reverzom iz tega člena.
- (6) Sredstva za nabavo, hranjenje in vzdrževanje orožja in opreme skupin za izredni odstrel se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

5. Prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev

28. člen

(prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev)

- (1) Na območju z omejitvami je iztrebljanje (evisceracija) divjih prašičev v lovišču prepovedano. Po odstrelu oziroma usmrčitvi je treba neiztrebljenega divjega prašiča dostaviti do zbirnega mesta iz 30. člena tega zakona.
- (2) ŽSP, ki izvirajo od divjih prašičev (črevesje in vsi deli divjega prašiča, ki se ne uporabijo za prehrano ljudi), se kategorizirajo, zberejo in odstranijo kot ŽSP kategorije 1 v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L št. 300 z dne 14. 11. 2009, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 1).
- (3) ŽSP iz prejšnjega odstavka na zbirnem mestu prevzame izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP kategorije 1 in 2 v skladu s predpisom, ki ureja način, predmet in pogoje izvajanja gospodarske javne službe ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi kategorije 1 in 2 (v nadaljnjem besedilu: izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP).
- (4) Stroški zbiranja in odstranitve ŽSP iz tega člena z zbirnih mest se krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

6. Ustrezno ravnanje z najdenimi poginulimi in odstreljenimi divjimi prašiči

29. člen

(preiskave odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev, njihova neškodljiva odstranitev in nadomestilo)

- (1) Vse odstreljene in najdene poginule divje prašiče na območju z omejitvami NVI vzorči in opravi laboratorijske preiskave ter poskrbi za njihovo neškodljivo odstranitev.
- (2) Vsi odstreljeni divji prašiči se stehajo neiztrebljeni na zbirnem mestu (preden se opravi evisceracija, če se ta izvede). Podatke o teži neiztrebljenih odstreljenih divjih

prašičev vodi vodja zbirnega mesta.

- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se v primeru iz četrtega odstavka 22. člena tega zakona meso odstreljenih divjih prašičev, katerih rezultat preiskave na APK je negativen, lahko uporabi za prehrano ljudi v skladu s 34. členom tega zakona. Če je rezultat preiskave na APK pozitiven, je treba trupe teh divjih prašičev neškodljivo odstraniti. Prav tako je treba neškodljivo odstraniti vse trupe odstreljenih divjih prašičev, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK. O tem odloči uradni veterinar.
- (4) Upravljavec lovišča je upravičen do izplačila nadomestila za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev, če se ti neškodljivo odstranijo v skladu s prvim ali tretjim odstavkom tega člena.
- (5) Višina nadomestila za uničenega neiztrebljenega odstreljenega divjega prašiča do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za težjega pa 100 eurov. Če se meso uporabi za prehrano ljudi, upravljavec lovišča ni upravičen do nadomestila iz prejšnjega odstavka.
- (6) Za izplačilo nadomestila upravljavec lovišča vloži vlogo pri območnem uradu uprave (v nadaljnjem besedilu: OU uprave) do petnajstega dne v mesecu za pretekli mesec. Vloga vsebuje:
 1. podatke o upravljavcu lovišča (ime in naslov, davčno številko, odgovorno osebo, številko transakcijskega računa);
 2. zahtevano višino nadomestila s seznamom odstreljenih divjih prašičev in težo posameznega neiztrebljenega divjega prašiča;
 3. potrdilo vodje zbirnega mesta o teži odstreljenega divjega prašiča.
- (7) O vlogi iz prejšnjega odstavka odloča uradni veterinar OU uprave.
- (8) Nadomestilo se izplača upravljavcu lovišča na podlagi dokončne odločbe.
- (9) Sredstva za preiskave odstreljenih in poginulih divjih prašičev na območju z omejitvami, za njihovo neškodljivo uničenje in izplačilo nadomestil iz tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

30. člen (zbirna mesta)

- (1) Za zmanjšanje tveganja za prenos APK generalni direktor uprave določi lokacije zbirnih mest. Za zbirno mesto se ob soglasju lastnika uporabijo primerni obstoječi objekti ali pa se postavijo novi začasni objekti.
- (2) Zbirno mesto je mesto za zbiranje in vzorčenje odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev, lahko pa tudi za preoblačenje in dezinfekcijo članov skupin za aktivno iskanje in skupin za izredni odstrel.
- (3) Ko zbirno mesto ni več potrebno za izvajanje ukrepov iz tega zakona, se odstrani. Razen če se z lastnikom zemljišča ali objekta ne dogovori drugače, uprava zagotovi, da se po odstranitvi zbirnega mesta zemljišče oziroma objekt vzpostavi v prvotno stanje, in pridobi cenitve cenilca ustrezne stroke, ki oceni škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta oziroma uporabe določenega objekta za ta namen ter zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto. Uprava v 30 dneh po izdelani cenitvi, vendar ne pozneje kot tri mesece po odstranitvi zbirnega mesta oziroma prenehanju uporabe določenega objekta, lastniku zemljišča oziroma objekta izplača nadomestilo za povzročeno škodo v višini, kot jo je ocenil cenilec ustrezne stroke. Če se lastnik zemljišča oziroma objekta ne strinja s tako določenim nadomestilom za povzročeno škodo, lahko vloži tožbo pred upravnim sodiščem.
- (4) Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest so dopustni ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov. Za postavitev, uporabo in vzdrževanje zbirnih mest oziroma za ureditev dostopa do zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, prostorski akti, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (5) Sredstva za izvedbo tretjega odstavka tega člena se zagotovijo iz proračuna

Republike Slovenije.

31. člen
(vodja zbirnega mesta)

- (1) Generalni direktor uprave imenuje vodjo zbirnega mesta, ki ima naslednje naloge in pooblastila:
 1. vodi delo na zbirnem mestu;
 2. skrbi za nabavo materiala za redno delovanje zbirnega mesta (razkužila, zaščitna oprema, gorivo, čistila, pisarniški material itd.);
 3. vodi podatke o odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičih, dostavljenih na zbirno mesto, in daje potrdila iz 3. točke šestega odstavka 29. člena tega zakona;
 4. usklajuje in odreja naloge vodjem skupin za aktivno iskanje in skupin za izredni odstrel;
 5. potrjuje dnevna poročila o delu skupin iz prejšnje točke in opravljenih urah;
 6. zagotovi, da so vsi najdeni poginuli in odstreljeni divji prašiči prepeljani na zbirno mesto, zagotovi njihovo vzorčenje in tehtanje odstreljenih divjih prašičev;
 7. zbira podatke o rezultatih preiskav in zagotovi neškodljivo odstranitev vseh najdenih poginulih divjih prašičev;
 8. skrbi za pripravo poročil in redno poročanje generalnemu direktorju uprave in DSNB.
- (2) Vodja zbirnega mesta poskrbi tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih odredi generalni direktor uprave.

32. člen
(ureditev in delovanje zbirnega mesta)

- (1) Prevoz odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev znotraj določenega območja z omejitvami do zbirnega mesta ter čiščenje in dezinfekcijo opravi VHS. Prevoz odstreljenih divjih prašičev v skladu z 22. členom tega zakona opravi upravljavec lovišča. Skupina za aktivno iskanje in skupina za izredni odstrel pomagata VHS pri spravilu poginulega ali odstreljenega divjega prašiča do vozila VHS. NVI na zbirnem mestu opravi vzorčenje.
- (2) Odvoz ŽSP z zbirnega mesta opravi izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP. Pred odvozom z zbirnega mesta se dezinficira vozilo za odvoz, vključno z voznikom.
- (3) Zbirna mesta morajo biti ograjena, da se prepreči dostop živalim in ljudem. Zbirno mesto ima:
 1. zavarovana vstop in izstop;
 2. urejen plato primerne velikosti;
 3. bivalne kontejnerje (pisarna, garderoba, prostor za vzorčenje) in kontejnerje s hladilno napravo za zbirna mesta, kjer se zbirajo odstreljeni divji prašiči, ki lahko gredo v promet;
 4. tehniko;
 5. kontejnerje za zbiranje trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev;
 6. opremo za vzorčenje;
 7. omogočen dostop z vozilom za odvoz kontejnerja;
 8. opremo in usposobljene osebe za čiščenje in dezinfekcijo
- (4) Ureditev zbirnega mesta (utrditev platoja, postavitve ograj, postavitve bivalnih in hladilnih kontejnerjev) ter postavitve in delovanje dezinfekcijske točke zagotovi uprava. Uprava tudi pridobi ustrezna soglasja za priklop vode in elektrike, če je to potrebno, ter zagotovi plačilo nadomestila za uporabo zemljišč in objektov ter

nadomestila za uporabo vode in elektrike.

- (5) Kontejnerje za ŽSP zagotovi izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP.
- (6) Sredstva za izvedbo tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

33. člen

(zakopavanje ali sežiganje trupel poginulih divjih prašičev)

- (1) Če na določenem območju z omejitvami odvoz trupel poginulih divjih prašičev do zbirnega mesta ni mogoč, generalni direktor uprave dovoli izredne načine odstranjevanja trupel poginulih divjih prašičev v skladu s predpisom, ki ureja živalske stranske proizvode, ki niso namenjeni za prehrano ljudi.
- (2) Odstranjevanje trupel iz prejšnjega odstavka izvede skupina za aktivno iskanje, katere člani so za to upravičeni do nadomestila v skladu s 24. členom tega zakona za dodatno opravljene ure.
- (3) Sredstva za izvedbo izredne odstranitve trupel iz tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

7. Prepoved oziroma omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo

34. člen

(prepoved oziroma omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo)

Z ukrepom prepoved ali omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo, se na območju z omejitvami prepove promet z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo, dokler se ukrepi ne določijo s predpisom Unije.

8. Ukrepi v rejah domačih prašičev in divjih prašičev, v oborah in oborah za posebne namene na območju z omejitvami

35. člen

(ukrepi v rejah)

Na območju z omejitvami se v rejah domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene uvedejo naslednji ukrepi:

1. popis vseh kategorij in števila prašičev na vseh gospodarstvih, ki ga izvedejo uradni veterinarji; imetnik živali mora vse spremembe nemudoma sporočiti uradnemu veterinarju; v primeru proste reje se prvi popis lahko opravi na podlagi ocene števila prašičev;
2. osamitev prašičev oziroma prepoved premikov prašičev znotraj gospodarstva, da se prepreči stik z divjimi prašiči, vključno s prepovedjo proste reje prašičev; divji prašiči ne smejo imeti dostopa do katere koli stvari, ki bi pozneje lahko prišla v stik s prašiči na gospodarstvu;
3. prepoved premikov prašičev z gospodarstva in na gospodarstvo, razen v izjemnih primerih glede na epizootiološko stanje in po predhodnem posvetovanju z DSNB;
4. postavitve razkuževalnih preprog na vhodu in izhodu gospodarstva ter v posamezne objekte na sumljivem gospodarstvu;
5. higijenski ukrepi za osebe, ki prihajajo na sumljivo gospodarstvo in ga zapuščajo, zaradi zmanjšanja nevarnosti širjenja bolezni; ti ukrepi lahko vključujejo tudi

začasno prepoved vstopa na gospodarstvo za osebe, ki so bile v stiku z divjimi prašiči, ter identifikacijo rejcev prašičev, ki so tudi lovci;

6. preiskave vseh poginulih prašičev in prašičev na gospodarstvu, ki kažejo znake bolezni;
7. prepoved vnosa delov divjih prašičev, opreme in pribora ter stelje oziroma krme, ki bi lahko bili okuženi z virusom bolezni;
8. prepoved premikov prašičev, njihovega semena, zarodkov in jajčec z okuženega območja za namene trgovanja znotraj Evropske unije;
9. drugi ukrepi, potrebni za nadzorovanje in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga DSNB.

36. člen

(pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene)

- (1) Za preprečevanje prenosa APK z divjih prašičev na domače prašiče se na območju z omejitvami lahko odredi pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene ter prepove reja prašičev, divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene v času trajanja ukrepa na tem območju z omejitvami.
- (2) Predlog za ukrep iz prejšnjega odstavka poda DSNB ob upoštevanju dejavnikov, kot so epizootiološke razmere, biovarnostni ukrepi, gostota gospodarstev s prašiči in število prašičev, velikost populacije divjih prašičev.

9. Postavitev ograj oziroma odvrtačal za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev

37. člen

(ograje in odvrtačala za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev)

- (1) Na določenem območju z omejitvami se lahko predpiše ukrep postavitve ograj, kadar je to nujno za preprečevanje širjenja APK oziroma zmanjševanje tveganja zanj s prostorskimi premiki divjih prašičev. Na predlog DSNB se na ograje namestijo odvrtačala.
- (2) Nabavo, postavitev, nadzorovanje, vzdrževanje, prestavitev ter odstranitev ograj in odvrtačal iz prejšnjega odstavka zagotovi uprava.
- (3) Ograje se v največji možni meri postavijo na zemljiščih v državni oziroma občinski lasti ter ob občinskih in državnih cestah, če okoliščine konkretnih postavitvev ograj to zahtevajo, pa tudi na zemljiščih v zasebni lasti.
- (4) Lastniki in drugi upravljavci zemljišč morajo dopustiti postavitvev, uporabo ter vzdrževanje ograj in odvrtačal. Vsakdo se mora vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala postavitvev, uporabo ter vzdrževanje ograj in odvrtačal. Uprava lastnike po osrednjem spletnem mestu državnega spletišča in na krajevno običajen način obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih. Ograje in odvrtačala se odstranijo takoj, ko niso več potrebni za izvajanje ukrepov iz tega zakona.
- (5) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je treba pred postavitvijo ograje na območju objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za obrambo.
- (6) Ograje se štejejo za pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitvev je dopustna ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov. Za postavitvev, uporabo in vzdrževanje ograj se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (7) Ograja mora omogočati dostop do zemljišč in objektov, razen če veljajo omejitve iz 47. člena tega zakona.

- (8) Sredstva za nabavo, postavitve, nadzor, vzdrževanje, prestavitve ter odstranitve ograj in odvratal se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

38. člen

(upravičenci do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča)

- (1) Če je za postavitev ograj in odvratal iz prvega odstavka prejšnjega člena potrebna uporaba zemljišč, so do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo za oteženo rabo) po tem zakonu upravičeni naslednji upravičenci:
- lastnik zemljišča ali
 - oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe.
- (2) Šteje se, da so osebe iz prejšnjega odstavka upravičene do nadomestila za oteženo rabo, če se na zemljišču postavi, namesti, uporablja, vzdržuje ali shranjuje ograja oziroma odvratalo.
- (3) Če nadomestilo za oteženo rabo za isto zemljišče uveljavlja več upravičencev za isto časovno obdobje, je do nadomestila upravičen tisti, ki ima v tem obdobju pravico uporabljati to zemljišče.
- (4) Če nadomestilo za oteženo rabo uveljavljajo vsi solastniki ali skupni lastniki skupaj z eno vlogo, se višina nadomestila določi v celotnem znesku v korist vseh solastnikov oziroma skupnih lastnikov. Če nadomestila ne uveljavljajo vsi solastniki skupaj, so upravičeni do nadomestila v skladu s solastniškimi deleži, če so ti določeni. Če solastniški deleži niso določeni in v primeru skupne lastnine, kadar skupni lastniki nadomestila ne uveljavljajo skupaj, se šteje, da so deleži enaki.

39. člen

(postopek določanja nadomestila za oteženo rabo)

- (1) Upravičenec do nadomestila za oteženo rabo lahko zahteva nadomestilo do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Upravičenec zahteva nadomestilo pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo, oziroma njegov pretežni del.
- (2) Zahteva iz prejšnjega odstavka vsebuje:
1. podatke o upravičencu do nadomestila (osebno ime in naslov prebivališča ter davčno številko, če gre za fizično osebo, oziroma firmo, sedež in davčno številko, če gre za pravno osebo) in številko transakcijskega računa,
 2. podatke o zemljišču (parcelna številka in katastrska občina) in
 3. podatke o vrsti posega oziroma vplivu posega na zemljišče.
- (3) Če pravico do nadomestila za oteženo rabo zahteva oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, in ta okoliščina ni razvidna iz uradnih evidenc, zahtevi priloži tudi fotokopijo najemne oziroma zakupne pogodbe.
- (4) Višina nadomestila se določi ob upoštevanju obsega posega na zemljišču, bonitete zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, in vrste dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, na podlagi metodologije iz 40. člena tega zakona.
- (5) Nadomestilo se odmeri za preteklo koledarsko leto, za število dni, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Nadomestilo pripada upravičencem največ za obdobje 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje njegovo redno rabo. Če se upravičenec do nadomestila med koledarskim letom spremeni, je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na trajanje njegovega upravičenja v koledarskem letu.
- (6) Nadomestilo se izplača na podlagi dokončne odločbe upravne enote na transakcijski račun upravičenca. Nadomestilo upravičencu izplača uprava.
- (7) Sredstva za izplačilo nadomestila se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

- (8) V postopku za določitev nadomestila se za vlogo in odločitev na prvi in drugi stopnji taksa ne plača.
- (9) Ne glede na peti odstavek tega člena se nadomestilo upravičencem izplača tudi za obdobje po 24 mesecih od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje njegovo redno rabo, če ukrep iz prvega odstavka 37. člena tega zakona na določenem območju z omejitvami oziroma delu območja preneha veljati, postopek za ustanovitev služnosti v javno korist iz 43. oziroma 44. člena tega zakona pa še ni zaključen.

40. člen

(metodologija za določitev višine nadomestila za oteženo rabo)

- (1) Letno nadomestilo za m² zemljišča iz prvega odstavka 39. člena tega zakona se izračuna, upoštevaje podatke iz uradnih evidenc, po naslednji formuli:
 1. kmetijska in gozdna zemljišča: boniteta zemljišča × faktor 0,006 eura za m²;
 2. vodna in neplodna zemljišča: 0,025 eura za m²;
 3. pozidana zemljišča: 0,30 eura za m².
- (2) Upravičenec je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na obdobje, to je število dni v koledarskem letu, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Površina, na kateri je otežena redna raba zemljišča, se določi glede na obseg posega na zemljišču.
- (3) Površina zemljišča, na katerem je otežena redna raba zemljišča zaradi postavitve, namestitve, uporabe ali vzdrževanja ograje in odvrtač, se določi tako, da se dolžina ograje pomnoži s štirimi metri širine.
- (4) Upravičenec do nadomestila lahko v postopku odmere nadomestila dokazuje, da je otežena redna raba zemljišča na večji površini ali v drugem obdobju, kot se ugotovi na podlagi četrtega odstavka prejšnjega člena, ali večinoma pri drugi vrsti dejanske rabe ali bonitete, kot izhaja iz uradnih evidenc.
- (5) Če iz evidence zemljiškega katastra podatka o boniteti zemljišča v skladu s predpisi o evidentiranju nepremičnin ali podatka o vrsti dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, ni mogoče ugotoviti, se prizna boniteta zemljišča ali vrsta dejanske rabe, kot jo imajo primerljiva sosednja zemljišča.

41. člen

(služnost v javno korist)

- (1) Če je zaradi postavitve ograj in odvrtač potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč in traja dlje kot 24 mesecev, se lastninska pravica na teh zemljiščih začasno obremeni s služnostjo v javno korist.
- (2) Za vprašanja glede ustanovitve služnosti v javno korist, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitve lastninske pravice v javno korist.
- (3) Javno korist za ustanovitev služnosti in obdobje obremenitve s služnostjo v javno korist ugotovi vlada s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Javna korist za ustanovitev služnosti velja tudi za zemljišča, ki nastanejo s parcelacijo zemljišč, določenih v sklepu iz prejšnjega stavka, če so potrebna zaradi postavitve ograj in odvrtač.
- (4) Uprava po sprejetju sklepa iz prejšnjega odstavka začne postopek za ustanovitev služnosti v javno korist.

42. člen

(upravičenec do služnosti v javno korist)

Upravičenec do služnosti v javno korist je Republika Slovenija. Postopek sporazumevanja za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, sklepanje teh pogodb in vlaganje zahtev za ustanovitev služnosti v javno korist v imenu Republike Slovenije in za

njen račun opravlja uprava.

43. člen

(postopek sporazumevanja za ustanovitev služnosti v javno korist)

- (1) Upravičenec do služnosti v javno korist poda lastnikom zemljišč iz prvega odstavka 38. člena tega zakona ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist proti plačilu odškodnine. Nadomestilo se v ponudbi oblikuje v skladu z metodologijo iz 40. člena tega zakona.
- (2) Če se lastnik zemljišča strinja s ponudbo iz prejšnjega odstavka in o tem pisno obvesti upravičenca do služnosti v javno korist v 15 dneh od prejema ponudbe, se sklene pogodba o ustanovitvi služnosti, pri čemer stroške v zvezi s to pogodbo krije upravičenec do služnosti v javno korist.

44. člen

(ustanovitev služnosti v javno korist)

- (1) Če postopek sporazumevanja iz prejšnjega člena ni uspešen, lahko upravičenec do služnosti v javno korist pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče oziroma njegov pretežni del, zahteva začetek postopka za ustanovitev služnosti v javno korist.
- (2) Zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist iz prejšnjega odstavka vsebuje:
 1. navedbo sklepa vlade o ugotovljeni javni koristi,
 2. podatke o lastniku zemljišča (osebno ime in naslov prebivališča ter datum rojstva, če gre za fizično osebo, oziroma firmo, sedež in matično številko, če gre za pravno osebo),
 3. podatke o zemljišču (parcelna številka in katastrska občina),
 4. podatke o ustanovitvi služnosti v javno korist (opredelitev obsega zemljišča, na katerem se ustanovi služnost v javno korist, trajanje služnosti v javno korist),
 5. ponudbo iz prejšnjega člena.
- (3) Postopek za ustanovitev služnosti v javno korist se začne s sklepom. Zoper ta sklep ni pritožbe.
- (4) Pritožba zoper odločbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ne zadrži njene izvršitve.

45. člen

(določitev in izplačilo nadomestila)

- (1) Nadomestilo za ustanovitev služnosti v javno korist se določi za obdobje od poteka 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje redno rabo zemljišča, do poteka obdobja obremenitve zemljišča s služnostjo. Nadomestilo se izplačuje na letni ravni za preteklo leto, in sicer do konca marca tekočega leta. Izplačilo za posamezno leto se izračuna tako, da se višina nadomestila, določena za celotno obdobje, deli s številom let, za katera je zemljišče obremenjeno s služnostjo v javno korist. Če nadomestilo ni določeno v istem koledarskem letu, kot je bila ustanovljena služnost v javno korist, se nadomestilo za obdobje do določitve nadomestila izplača do konca marca leta, ki sledi letu, v katerem je bila določeno nadomestilo. Če služnost v javno korist ne traja vse koledarsko leto, se izplačilo za posamezno leto sorazmerno zmanjša.
- (2) Nadomestilo za uporabo zemljišča izplača uprava na transakcijski račun lastnika zemljišča. Sredstva za izplačilo nadomestila se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

46. člen

(skrbnik za posebne primere)

- (1) Če upravičenec do služnosti v javno korist za namen sklenitve pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist ne pridobi podatkov o lastniku zemljišča iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo ali organi, ki vodijo uradne evidence, s podatki ne razpolagajo ali so podatki v evidenci napačni ali lastnik zemljišča zaradi neznanega prebivališča ne more sodelovati v postopku, pošlje centru za socialno delo predlog za postavitve skrbnika za posebni primer.
- (2) Center za socialno delo v 60 dneh imenuje skrbnika za posebni primer, ki zastopa lastnika zemljišča in varuje njegove koristi.

10. Omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami

47. člen

(omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami)

- (1) Na določenem območju znotraj območja z omejitvami se zaradi preprečevanja oziroma omejitev premikov divjih prašičev zaradi vznemirjanja lahko omeji ali prepove izvajanje kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti.
- (2) Omejitev ali prepoved iz prejšnjega odstavka se lahko nanaša na:
 1. spravilo pridelkov;
 2. košnjo oziroma spravilo krme;
 3. redno sečnjo in spravilo lesa iz gozdov;
 4. dovoljene posege v populacije živali zavarovanih prostoživečih vrst na podlagi predpisov, ki urejajo ohranjanje narave, razen za posege, ki so potrebni za zagotavljanje zdravja in varnosti ljudi;
 5. gibanje in druge aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

V. POSEBNE FINANČNE DOLOČBE

48. člen

(znižanje koncesijske dajatve)

Ministrstvo lahko po postopku za znižanje koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v posameznem lovišču v skladu s predpisom, ki ureja podelitev koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih v Republiki Sloveniji, upravljavcu lovišča za preteklo leto zmanjša obveznost plačila koncesijske dajatve za gospodarjenje z divjadjo v lovišču zaradi nezmožnosti upravljanja lovišča, če je na območju lovišča veljal ukrep prepovedi lova, za delež, ki je prihodek proračuna Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo.

49. člen

(nadomestila za povzročeno škodo)

Ne glede na zakon, ki ureja divjad in lovstvo, Republika Slovenija zaradi izvajanja ukrepov po tem zakonu zagotovi nadomestilo za povzročeno škodo oziroma odškodnino za:

1. škodo, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah;
2. živali, ki so bile pokončane, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri izvajanju nujnih ukrepov (odškodnina imetnikom domačih

- prašičev na območju z omejitvami);
3. omejitve pri izvajanju kmetijskih dejavnosti.

50. člen

(nadomestila za povzročeno škodo, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah)

- (1) Če je na območju lovišča prepovedan lov, se nadomestila za škodo, ki jo na kmetijskih in gozdnih kulturah povzroči divjad, zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije. Lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča, ki utрпи škodo na kmetijskih oziroma gozdnih kulturah zaradi divjadi, uveljavlja nadomestilo za povzročeno škodo po postopku za uveljavljanje škode, ki jo povzroči divjad, od Republike Slovenije, ki ga izplačuje ministrstvo v skladu z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo.
- (2) Če je škoda iz prejšnjega odstavka povzročena zaradi opustitve izvajanja ukrepov upravljavca lovišča, na katere prepoved lova ni vplivala, nadomestilo za povzročeno škodo izplača upravljavec lovišča oziroma upravljavec lovišča ministrstvu povrne nadomestilo, izplačano oškodovancu.

51. člen

(odškodnine imetnikom prašičev na območju z omejitvami)

- (1) Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na območju z omejitvami odredi pokončanje domačih prašičev ter divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, je imetnik prašičev upravičen do odškodnine za prašiče, ki so bili pokončani, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov iz tega zakona.
- (2) Odškodnina za povzročeno škodo iz prejšnjega odstavka se imetniku prašičev zagotovi v skladu s predpisom, ki ureja odškodnine na področju veterinarstva.

52. člen

(nadomestilo za povzročeno škodo zaradi omejitve izvajanja kmetijskih dejavnosti)

- (1) Za škodo, ki nastane zaradi omejitve ali prepovedi spravila pridelkov, omejitve ali prepovedi košnje oziroma spravila krme, je lastnik ali posestnik zemljišča upravičen do nadomestila za povzročeno škodo.
- (2) Nadomestilo iz tega člena se izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka na površini, razvidni iz grafične enote rabe kmetijskega gospodarstva (GERK), ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino oziroma kulturo in ob upoštevanju cene pridelka na trgu, zmanjšane za stroške spravila. Predhodno zavarovane površine niso pogoj za izplačilo.
- (3) Nadomestilo iz tega člena izplača Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja na podlagi vloge lastnika ali posestnika zemljišča.

53. člen

(skupina za spremljanje in usklajevanje)

- (1) Minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za veterinarstvo, imenuje skupino za spremljanje in usklajevanje ter njenega vodjo.
- (2) Skupina iz prejšnjega odstavka opravlja naslednje naloge:
1. strokovna pomoč pri izvedbi postopkov javnega naročanja za nabavo opreme, ograj in sredstev za izkoreninjenje APK ter spremljanje plačil;
 2. popis postopkov za nabavo opreme in storitev iz tega zakona in pristojnih za njihovo izvedbo ter vodenje podatkov o izvedenih postopkih in porabljenih

- sredstvih iz tega zakona, vključno z dokazili o opravljenih plačilih;
3. popis upravičencev do izplačila sredstev iz tega zakona ter vodenje podatkov o izvedenih postopkih in porabljenih sredstvih, vključno z dokazili o opravljenih plačilih;
 4. vodenje porabe sredstev in podatkov, potrebnih za pridobitev sofinanciranja nujnih ukrepov iz sredstev EU.
- (3) Vodja skupine iz tega člena redno poroča o izvedenih postopkih javnega naročanja iz tega zakona, izplačilih in porabljenih sredstvih ministru, pristojnemu za veterinarstvo, in generalnemu direktorju uprave.
 - (4) Skupina nemudoma obvesti generalnega direktorja uprave oziroma pristojnega za izvedbo določenega ukrepa iz tega zakona, če zazna kakršno koli težavo, ki bi lahko ogrozila učinkovito izvajanje ukrepov.

VI. TRAJANJE UKREPOV

54. člen (trajanje ukrepov)

- (1) Nujni ukrepi iz II. poglavja tega zakona veljajo do uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti.
- (2) Nujni ukrepi iz III. poglavja tega zakona veljajo do:
 - uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim ugotovi, da ni več tveganja za vnos bolezni iz sosednje države, ter prekliče določitev območja visokega tveganja in odrejene ukrepe na podlagi drugega odstavka 18. člena tega zakona;
 - uveljavitve predpisa vlade, s katerim prekliče ukrepe na podlagi tretjega odstavka 18. člena tega zakona.
- (3) Nujni ukrepi iz IV. poglavja tega zakona veljajo do:
 - uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim ugotovi, da je APK pri divjih prašičih izkoreninjena, ter prekliče določitev območij z omejitvami in odrejene ukrepe na podlagi drugega odstavka 19. člena tega zakona;
 - uveljavitve predpisa vlade, s katerim prekliče ukrepe na podlagi tretjega odstavka 19. člena tega zakona.
- (4) Sklepi iz tega člena se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

VII. ZBIRKE PODATKOV

55. člen (upravljanje)

- (1) Uprava upravlja in vodi evidence iz tega zakona.
- (2) Uprava zagotovi upravljavcem lovišč podatke o najdenih in odstreljenih divjih prašičih na območjih z omejitvami.
- (3) Evidence iz tega zakona se vodijo centralno in v računalniški obliki.
- (4) Podatki v evidencah iz tega zakona se hranijo deset let.

56. člen (pridobivanje in uporaba podatkov)

- (1) Za izvajanje tega zakona lahko uprava prevzema, uporablja in obdeluje podatke, vključno z osebnimi podatki, iz naslednjih predpisanih zbirk podatkov:
 1. zbirk podatkov iz zakona, ki ureja kmetijstvo (evidenca subjektov, evidenca imetnikov rejnih živali in evidenca rejnih živali, evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, register kmetijskih gospodarstev);
 2. zbirk podatkov iz zakona, ki ureja veterinarstvo, in zakona, ki ureja veterinarska merila skladnosti (CIS VET);
 3. zbirk podatkov iz predpisov, ki urejajo divjad in lovstvo (evidenca odstrela in izgub divjadi, evidence in zbirke podatkov o divjadi in njenem življenjskem okolju po loviščih, loviščih s posebnim namenom in lovsko upravljavskih območjih, evidenca o uplenjeni in poginuli divjadi).
- (2) Za izvajanje tega zakona lahko uprava uporablja tudi temeljne topografske načrte, zbirko topografskih podatkov, topografske karte, pregledne karte, ortofoto, podatke digitalnega modela reliefa in druge prostorske podatke brez osebnih podatkov.
- (3) Uprava dostopa do pisnih in grafičnih podatkov iz zbirk podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena z neposredno računalniško povezavo, če tehnične možnosti to omogočajo.
- (4) Za vodenje in upravljanje predpisanih zbirk podatkov lahko ministrstvo v evidence z delovnega področja ministrstva prevzame podatke iz evidenc iz tega zakona za osebe, ki se v evidence vpisujejo po lastni volji, se morajo vanje vpisati v skladu z zakonom ali so v evidence vpisane po uradni dolžnosti.

57. člen
(povezovanje zbirk podatkov)

- (1) Za izvajanje tega zakona se evidence iz tega zakona lahko povezujejo med seboj in z zbirkami podatkov iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena.
- (2) Za medsebojno povezovanje zbirk podatkov z delovnega področja ministrstva in uprave se za subjekte uporablja identifikacijska številka subjekta, za kmetijska gospodarstva pa identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva po zakonu, ki ureja kmetijstvo (KMG-MID).

58. člen
(financiranje evidenc in povezovanja zbirk podatkov)

Sredstva za financiranje evidenc iz 60., 61. in 62. člena tega zakona in povezovanje evidenc z zbirkami podatkov v skladu s tem zakonom se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

59. člen
(pošiljanje podatkov in povezovanje zbirk podatkov)

- (1) Vsi podatki iz evidenc iz tega zakona se lahko uporabljajo samo za namene, za katere so bili dani in so določeni v zakonu.
- (2) Uprava pošlje podatke iz evidenc iz tega zakona v skladu s prejšnjim odstavkom pooblaščenim organizacijam, izvajalcem javnih služb in izvajalcem ukrepov kmetijske politike ter drugim državnim organom in občinam, če jih ti potrebujejo za izvajanje predpisanih nalog.
- (3) Uprava omogoči vpogled v evidence iz tega zakona osebam, ki opravljajo naloge v pooblaščenih organizacijah, pri izvajalcih javnih služb in izvajalcih ukrepov kmetijske politike, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje nalog z delovnega področja ministrstva, ter osebam v drugih državnih organih in občinah, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje s tem zakonom določenih nalog.
- (4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se podatki glede davčne številke zavezanca oziroma upravičenca pošljejo le za namen plačil in vodenja inšpekcijskih

postopkov ali po predhodnem soglasju zavezanca oziroma upravičenca.

60. člen
(evidenca najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) V evidenci najdenih poginulih divjih prašičev iz 15. člena tega zakona se vodijo naslednji podatki:
 1. osebno ime najditelja in kontaktni podatki (naslov, telefonska številka oziroma e-naslov, naslov);
 2. lokacija (opis mesta, najbližji kraj, če je mogoče, koordinate x, y);
 3. če je mogoče, spol in starost najdenega poginulega divjega prašiča;
 4. morebitne vidne spremembe na poginulem divjem prašiču;
 5. čas najdbe;
 6. možnost dostopa do najdenega poginulega divjega prašiča (opis lokacije, dostopnih poti ipd.).
- (2) Podatki iz prejšnjega odstavka se obdelujejo za namene sledenja in preverjanja epizootioloških razmer APK kot podlaga za določanje ukrepov iz tega zakona ter so podlaga za izplačilo finančne spodbude v skladu s 15. členom tega zakona.

61. člen
(evidenca usposobljenih oseb)

- (1) V evidenci usposobljenih oseb se vodita seznama usposobljenih oseb za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in usposobljenih oseb za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev. V evidenci se za vsako usposobljeno osebo vodijo naslednji podatki:
 1. osebno ime;
 2. naslov;
 3. datum rojstva in kontaktni podatki;
 4. številka in datum potrdila.
- (2) Evidenca iz tega člena je namenjena vodenju seznamov usposobljenih oseb za izvajanje ukrepov iz tega zakona.

62. člen
(evidenca najdenih poginulih in odstreljenih divjih prašičev)

- (1) V evidenci najdenih poginulih in odstreljenih divjih prašičev se vodijo podatki o najdenih poginulih divjih prašičih iz 24. člena tega zakona ter o odstreljenih divjih prašičih iz drugega odstavka 22. člena in 26. člena tega zakona.
- (2) Podatki iz prejšnjega odstavka se dobijo iz aplikacije iz četrtega odstavka 24. člena tega zakona.
- (3) Da se zagotovi enkratni vnos podatkov iz prvega odstavka tega člena, se evidenca iz tega člena poveže z obstoječimi aplikacijami, kjer se vodijo vsi podatki o izgubah, uplenitlju oziroma najditelju, upravljavcu lovišča in lokaciji najdenih poginulih oziroma uplenjenih divjih prašičev, ter EPI, ki zagotavlja sledenje od vzorčenja do rezultatov laboratorijskih preiskav.
- (4) Vsak uporabnik dostopa do podatkov v okviru svojih pravic in pristojnosti, ki so mu določene za obstoječe aplikacije.
- (5) Sredstva za povezavo in prilagoditev obstoječih aplikacij iz tretjega odstavka tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

VIII. NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČB TEGA ZAKONA IN PRISTOJNOSTI

63. člen
(inšpekcijski nadzor)

- (1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona izvajajo uradni veterinarji pristojne inšpekcije uprave.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek izvajajo nadzor tudi lovski, kmetijski in gozdarski inšpektorji pristojnega inšpektorata v obsegu, določenem v 65. členu tega zakona .

64. člen
(pristojnosti uradnega veterinarja)

Uradni veterinar ima poleg pooblastil in pristojnosti po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti, naslednje pristojnosti:

1. nadzirati izvajanje nujnih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti, razen ukrepov iz 1. točke prvega odstavka 65. člena tega zakona;
2. nadzirati izvajanje nujnih ukrepov na območjih visokega tveganja in nujnih ukrepov po potrditvi APK, razen ukrepov iz 3. in 4. točke prvega odstavka 65. člena tega zakona ter nadzora iz drugega in tretjega odstavka 65. člena tega zakona;
3. nadzirati usmrnitev divjih prašičev v lovkah;
4. izrekat izvajanje odrejenih in predpisanih ukrepov iz tega zakona v skladu s pristojnostmi iz tega člena.

65. člen
(pristojnosti lovskega, kmetijskega in gozdarskega inšpektorja)

- (1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima lovski inšpektor poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor, in predpisu, ki ureja divjad in lovstvo, še naslednje pristojnosti:
 1. nadzirati izvajanje načrtov ravnanja glede vsebin iz 3., 4., 5. in 6. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona;
 2. nadzirati izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev;
 3. nadzirati izvajanje prepovedi lova, intenziviranega lova in omejitev pri izvajanju lova;
 4. nadzirati uporabo posebne opreme iz petega odstavka 12. člena in prvega odstavka 27. člena;
 5. nadzirati izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev in načinov lova, razen usmrtitev v lovkah;
 6. nadzirati izvajanje prepovedi iztrebljanja divjih prašičev v lovišču;
 7. nadzirati omejitve oziroma prepovedi krmljenja divjih prašičev.
- (2) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima kmetijski inšpektor poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor, in predpisu, ki ureja kmetijstvo, še pristojnost nadzirati izvajanje ukrepa omejitve ali prepovedi izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami v delu, ki se nanaša na:
 1. prepoved spravila kmetijskih pridelkov;
 2. prepoved košnje oziroma spravila krme;
 3. prepoved oziroma omejitve gibanja na kmetijskih površinah;
 4. prepoved drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.
- (3) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima gozdarski inšpektor poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor, in predpisu, ki ureja gozdarstvo, še pristojnost nadzirati izvajanje ukrepa omejitve ali prepovedi izvajanja kmetijskih,

gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami v delu, ki se nanaša na:

1. prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
 2. prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
 3. prepoved oziroma omejitve gibanja v gozdovih;
 4. prepoved drugih aktivnosti v gozdovih, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.
- (4) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora iz tega člena imajo lovski, kmetijski in gozdarski inšpektor pristojnost izrehati izvajanje odrejenih in predpisanih ukrepov iz tega zakona vsak v okviru svojih pristojnosti iz tega člena.

66. člen
(pristojnosti NVI in drugih institucij)

- (1) Zbiranje poginulih divjih prašičev in odvoz kadavrov do zbirnih mest se izvajata v okviru javne veterinarske službe. Vzorčenje odstreljenih divjih prašičev in trupel poginulih divjih prašičev ter patološkoanatomske sekcije poginulih divjih prašičev opravljajo uradni veterinarji in NVI. Preiskave opravi NVI ali drug pooblaščen laboratorij.
- (2) ZGS in drugi izvajalci, ki so pooblaščen za jemanje vzorcev pri divjih prašičih, lahko na območju z omejitvami v času trajanja ukrepov iz tega zakona izvajajo svojo dejavnost samo, če imajo za to dovoljenje uprave.

67. člen
(pristojnost civilne zaščite)

Generalni direktor uprave po potrditvi APK v Republiki Sloveniji predlaga pristojnemu poveljniku Civilne zaščite Republike Slovenije aktiviranje državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

68. člen
(prekrški)

- (1) Z globo od 3.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
 1. ne pripravi načrta ravnanja v skladu s predpisanimi zahtevami iz prvega in drugega odstavka 4. člena tega zakona;
 2. ne poskrbi za objavo načrta ravnanja upravljavcev lovišč in seznanitev z njim v skladu s tretjim odstavkom 4. člena tega zakona;
 3. ne upošteva načrta ravnanja (četrti odstavek 4. člena);
 4. ne zagotovi predpisanih zabojsnikov ali rednega praznjenja zabojsnikov v skladu s tretjim odstavkom 5. člena tega zakona;
 5. odpremi živega divjega prašiča v nasprotju s prvim odstavkom 11. člena tega zakona;
 6. odpremi živega divjega prašiča v nasprotju z drugim odstavkom 11. člena tega zakona;
 7. prejme živega divjega prašiča v nasprotju s tretjim odstavkom 11. člena tega zakona;
 8. uporabi posebno opremo iz petega odstavka 12. člena v nasprotju s tem zakonom;
 9. na krmišču za prostoživeče živali, do katerih imajo dostop divji prašiči, polaga krmo v nasprotju s 13. členom tega zakona;

10. če v primerih drugega odstavka 72. člena tega zakona pri lovu ne upošteva predpisanih biovarnostnih ukrepov iz 14. člena tega zakona;
 11. ne prijavi najdenega poginulega divjega prašiča v skladu s prvim odstavkom 15. člena ali ne ravna v skladu s tretjim odstavkom 15. člena tega zakona;
 12. ne opravi odvoza najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe v skladu s prvim odstavkom 16. člena tega zakona in pri tem ne gre za primer iz drugega odstavka 16. člena tega zakona;
 13. ne upošteva prepovedi odstranjevanja spodnje čeljusti oziroma drugih delov trupla iz prvega odstavka 17. člena tega zakona;
 14. ne upošteva prepovedi ali omejitev pri izvajanju lova v skladu s 1. ali 3. točko prvega odstavka 22. člena tega zakona;
 15. ne upošteva prepovedi krmljenja ŽSP v skladu s 1. točko prvega odstavka 23. člena tega zakona;
 16. ne upošteva omejitve količine krme neživalskega izvora za namen privabljanja v skladu z 2. točko prvega odstavka 23. člena tega zakona;
 17. ne upošteva roka 72 ur glede prepovedi stikov z domačimi prašiči v skladu s prvim odstavkom 24. člena ali tretjim odstavkom 26. člena tega zakona;
 18. uporabi posebno opremo iz prvega odstavka 27. člena tega zakona v nasprotju s tem zakonom;
 19. ne upošteva prepovedi iztrebljanja divjih prašičev v lovišču v skladu s prvim odstavkom 28. člena tega zakona;
 20. ne prevzame ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu v skladu s tretjim odstavkom 28. člena tega zakona;
 21. ne opravi preiskav najdenih poginulih in odstreljenih divjih prašičev v skladu s prvim odstavkom 29. člena tega zakona;
 22. ovira postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj in odvrtačal v skladu s četrtem odstavkom 37. člena tega zakona;
 23. ravna v nasprotju s prepovedjo ali omejitvijo v skladu s 1., 2., 3., 4. ali 5. točko drugega odstavka 47. člena tega zakona.
 24. če do priprave načrta ravnanja na izvaja biovarnostnih ukrepov iz 14. člena tega zakona (drugi odstavek 72. člena).
- (2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
 - (3) Z globo od 600 do 1.800 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
 - (4) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

69. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

X. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

70. člen

(letna osnova za odvzem divjih prašičev)

ZGS zakona določi letno osnovo za odvzem divjih prašičev iz tretjega odstavka 12. člena tega zakona v 60 dneh od uveljavitve tega zakona.

71. člen

(skupina strokovnjakov ter komisija za spremljanje in usklajevanje)

- (1) Generalni direktor uprave imenuje člane skupine strokovnjakov iz prvega odstavka 3. člena tega zakona v 60 dneh od uveljavitve tega zakona.
- (2) Minister, pristojen za veterinarstvo, imenuje skupino za spremljanje in usklajevanje iz prvega odstavka 53. člena tega zakona v 60 dneh od uveljavitve tega zakona.

72. člen

(načrti ravnanja)

- (1) Ministrstvo objavi predlog načrta ravnanja iz šestega odstavka 4. člena tega zakona na osrednjem spletnem mestu državne uprave v 30 dneh od uveljavitve tega zakona, upravljavci lovišč pa pripravijo načrte ravnanja iz 4. člena tega zakona v 60 dneh od dneva objave predloga načrta ravnanja.
- (2) Če sklep iz prvega odstavka 9. člena tega zakona začne veljati pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka, se do priprave načrtov ravnanja izvajajo biovarnostni ukrepi iz 14. člena tega zakona.

73. člen

(postopki za nabavo orožja, opreme, ograj in sredstev)

- (1) Postopek oddaje javnega naročila za nabavo opreme iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona se začne v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.
- (2) Postopek oddaje javnega naročila za sukcesivno dobavo orožja, opreme, ograj in sredstev za izvedbo nujnih ukrepov po tem zakonu se začne v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

74. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- šesti odstavek 11. člena Pravilnika o stranskih živalskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 35/15 in 82/18);
- točki a) in b) drugega odstavka 15. člena Pravilnika o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 136/06 in 42/10).

75. člen

(uveljavitev)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Pojavljanje in širjenje APK v nekaterih državah EU v zadnjih letih pomeni visoko stopnjo ogroženosti populacije divjih in domačih prašičev v Republiki Sloveniji, zato je treba sprejeti nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK v Republiki Sloveniji, nujne ukrepe za območja velikega tveganja ob državni meji, za zmanjšanje tveganja za vnos bolezni iz sosednje države ter nujne ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje APK ob njenem pojavu pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji.

ZAPK je sistemski zakon, ki ureja ukrepe pri divjih prašičih in tudi ukrepe, ki jih je zaradi pojava APK pri divjih prašičih treba sprejeti v rejah domačih prašičev. Ukrepe, ki jih je treba izvesti zaradi potrditve APK v rejah domačih prašičev, ureja druga zakonodaja.

Zakon je sestavljen tako, da splošne določbe iz I. poglavja zakona začnejo veljati takoj po uveljavitvi zakona, preostala poglavja (poglavje II, poglavje III in poglavje IV) pa se izvajajo glede na ogroženost oziroma prisotnost APK pri divjih prašičih. Ukrepi iz II., III. in IV. poglavja zakona se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave ali z uveljavitvijo odloka vlade. Ukrepe, ki posegajo v lastninsko pravico državljanov (postavitev ograj za preprečevanje migracij divjih prašičev na določenem območju z omejitvami), in ukrepe, ki se nanašajo na omejitve opravljanja kmetijske in gozdarske dejavnosti ter prepoved ali omejitev gibanja na določenem območju z omejitvami, predpiše Vlada RS. Ukrepi iz poglavij II, III in IV prenehajo veljati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave ali odloka vlade, s katerim se prekličejo visoka stopnja ogroženosti, območja z omejitvami in ukrepi na teh območjih.

Med ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK (ukrepi pred pojavom bolezni v RS) spadajo predvsem:

1. prepoved premikov živih divjih prašičev iz lovišč in lovnih obor na druge lokacije,
2. zmanjšanje populacije divjih prašičev s povečanim odstrelom divjih prašičev,
3. prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih,
4. priprava načrta ravnanja za lovce,
5. prijava vsakega najdenega poginulega ali povoženega divjega prašiča ter zbiranje in odstranitev trupel poginulih divjih prašičev ter v povezavi s tem prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel poginulih in povoženih divjih prašičev,
6. odvoz, vzorčenje in neškodljivo uničenje najdenih poginulih in povoženih divjih prašičev,
7. postavitev ograj za zaščito rej domačih prašičev.

Zakon določa uvedbo ukrepov tudi v primeru visokega tveganja zaradi prisotnosti APK ob državni meji. Generalni direktor uprave na predlog DSNB s sklepom določi območje velikega tveganja, ki je območje ob državni meji, na katerem se za zmanjševanje velikega tveganja za vnos bolezni z območja sosednje države izvaja eden ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, razen ukrepov iz 10. točke glede omejitve ali prepovedi opravljanja kmetijskih, gozdarskih in drugih dejavnosti na tem območju.

Če se APK pojavi v bližini meje z Republiko Slovenijo in v primeru suma ali potrditve APK, generalni direktor uprave skliče in vodi DSNB. Člane DSNB imenuje minister, pristojen za veterinarstvo. DSNB določa, vodi in spremlja izvajanje ukrepov na območjih visokega tveganja ob meji in ter ukrepov ob pojavu APK pri divjih prašičih. Poleg predstavnikov uprave in NVI se v DSNB imenujejo še predstavniki veterinarske zbornice, direktorata za lovstvo in ribištvo pri MKGP, LZS, ZGS in KGZS. DSNB po potrebi povabi na sestanke tudi predstavnike drugih

služb in ministrstev, ki sodelujejo oziroma svetujejo pri izvajanju ukrepov.

Generalni direktor uprave skliče tudi skupino strokovnjakov, ki proučuje epizootiološko stanje in nudi strokovno podporo DSNB. Generalni direktor uprave na predlog DSNB določi območja z omejitvami in ustrezne ukrepe za posamezna območja z omejitvami.

Ukrepi za zatiranje APK pri divjih prašičih se lahko med seboj kombinirajo in prilagajajo posameznemu izbruhu glede na lego pokrajine, naravne meje in ovire (avtocesta, ograja na državni meji), letni čas, vegetacijsko obdobje, temperature, krajevne posebnosti, logistične pogoje itd.

ZAPK določa tudi, da se zaradi izrednih razmer zaradi izbruha APK prekliče veljavnost nekaterih določb glede izvajanja lova in določb glede zaščite živali, na primer izvajanje ukrepov v lovopustu, uporaba nočne optike in lovka, vse z namenom preprečevanja širjenja APK.

Ukrepi, ki jih je treba v skladu s tem zakonom izvesti na določenem območju z omejitvami, temeljijo na izkušnjah drugih držav članic. Območja z omejitvami, ki jih na predlog DSNB s sklepom določi generalni direktor uprave, so:

1. okuženo območje, ki je območje okoli lokacije pojava APK in vključno z njo, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz 21. člena za preprečevanje širjenja bolezni s tega območja; območje se glede na stopnjo okuženosti in razširjenost lahko razdeli na podobmočja: osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom;
2. nadzorovano območje, ki je območje, vzpostavljeno okoli okuženega območja in na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz 21. člena za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, za katera ne veljajo omejitve), razen ukrepov iz 9. in 10. točke prvega odstavka 19. člena tega zakona.

Okuženo območje je nato opredeljeno kot v delu 2 priloge Izvedbenega sklepa Komisije 2014/709/EU, nadzorovano območje (*buffer zone*) pa kot v delu I Izvedbenega sklepa Komisije 2014/709/EU.

Cilja uvedbe ukrepov na območju, na katerem so bili potrjeni primeri APK, sta preprečiti, da bi se morebiti okužene živali premaknile s tega območja in širile APK, ter čimprejšnja odstranitev trupel okuženih poginulih divjih prašičev iz lovišča, saj so največji vir okužbe. Cilj uvedbe ukrepov je tudi pokončanje vseh preživelih divjih prašičev, ki so lahko vir okužbe za divje prašiče, ki bi po izkoreninjenju bolezni prišli na to območje. Za dosego ciljev se na območju, na katerem so bili potrjeni primeri APK, oziroma na posameznih območjih, določenih znotraj tega območja, najprej uveljavi popolna prepoved lova, vzpostavijo se skupine za iskanje trupel poginulih živali, in če je mogoče, se okuženo območje ogradi. V drugi fazi (potem ko ne najdemo več poginulih divjih prašičev oziroma se njihovo število zelo zmanjša) skupina za izredni odstrel odstreli vse preostale divje prašiče na tem območju. Ko je lov dovoljen, intenzivirani lov na divjega prašiča pod posebnimi pogoji (npr. intenziven individualni lov in lov z uporabo lovka) izvajajo upravljavci lovišč.

Cilj uvedbe ukrepov na nadzorovanem območju in delih okuženega območja, kjer ni potrjenih primerov APK, je izrazito zmanjšanje gostote populacije divjih prašičev, s čimer se prepreči nadaljnje širjenje APK. Pri izvajanju izrednega odstrela divjih prašičev na okuženem in nadzorovanem območju se lahko uporabi eno ali več naslednjih sredstev: naprave za dušitev zvoka (poka), cevi z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenimi izključno za namestitvev dušilca, strelni namerilniki z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilniki s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, umetni viri svetlobe, lovke in brezpilotni zrakoplovi s termovizijo.

Izredni odstrel divjih prašičev na območju z omejitvami, vključno s postavljanjem lovka, izvajajo skupine posameznikov (skupina za izredni odstrel) in usposobljene osebe upravljavcev lovišč. Lov na druge vrste divjadi izvajajo upravljavci lovišč v skladu z lovsko zakonodajo.

Druga območja z omejitvami, ki jih predlaga skupina strokovnjakov, so območja znotraj ali okrog okuženega in nadzorovanega območja, na katerih se izvajajo ukrepi, ki se določijo glede na posebnosti območja.

Odstreljene in najdene poginule divje prašiče z vseh območij z omejitvami morajo člani skupin, ki izvajajo izredni odstrel, in upravljavci lovišč dostaviti do zbirnih mest, kjer se odvzamejo tudi vzorci za preiskave na prisotnost APK. Odstreljene divje prašiče je prepovedano iztrebiti (eviscerirati) v lovišču.

Zaradi pojava APK pri divjih prašičih je treba na območju z omejitvami ukrepe izvesti tudi v rejah domačih prašičev. Ukrepi so določeni v 35. in 36. členu predloga ZAPK.

Ukrepi iz tega zakona se uporabljajo tudi za divje prašiče v lovnih oborah. V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu poznamo različne načine reje divjih prašičev v oborah, in sicer:

1. v oborah za divjad – to je več kot 0,5 ha velika površina v naravnem okolju, obdana z ograjo, ki ne dopušča prehajanja določenim ali vsem vrstam divjadi;
2. v oborah za posebne namene – to je obora s površino, manjšo od 30 ha, ki je namenjena za proučevanje, karanteno in vzrejo divjadi za izpuščanje v prosto naravo in podobno;
3. divjad v ujetništvu – gre za divjad, ki je bila rojena v naravi, vendar zanjo glede prehrane in fizičnega varstva skrbi človek ter živi v kletki ali ograjenem prostoru;
4. lovna obora – to je več kot 200 ha velika površina v naravnem okolju, obdana z ograjo; lovna obora je razglašena za gozd s posebnim namenom, pri čemer je poudarjena lovna uporaba.

Reja divjadi v oborah se izvaja v skladu s predpisi o živinoreji in veterini. Imetnik divjih prašičev v obori mora prijaviti rejo pri upravi v skladu s pravilnikom, ki ureja evidenco imetnikov rejnih živali. Živali v obori za divjad morajo biti označene in registrirane. Divji prašiči v oborah za divjad se štejejo za rejne živali in zanje se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo bolezni rejnih živali.

Ne glede na to bodo v primeru pojava APK na območju, kjer je lovna obora, v lovnih oborah veljali ukrepi iz tega zakona. V primeru lovnih obor gre namreč za rejo prašičev na zelo velikih površinah, torej je v lovnih oborah nemogoče pričakovati, da bi bili ti divji prašiči pod vsakodnevnim nadzorom lastnikov obor, pa tudi, da bi bilo v lovnih oborah mogoče izvesti postopke izkoreninjenja, kot so predvideni za reje domačih prašičev in za manjše obore z divjimi prašiči.

K 2. členu

V 2. členu je opredeljen pomen izrazov, ki se uporabljajo v tem zakonu.

K 3. členu

Člen opredeljuje skupino strokovnjakov, ki nudi strokovno podporo DSNB glede določitve območij z omejitvami in ukrepov na teh območjih. Generalni direktor po potrditvi prvega primera skliče skupino strokovnjakov, ki vključuje veterinarje, lovce, biologe, epizootiologe in druge strokovnjake. Ne glede na to, da skupino strokovnjakov aktivira generalni direktor uprave šele po potrditvi APK pri divjih prašičih v Sloveniji, je smiselno, da generalni direktor imenuje člane skupine strokovnjakov v 60 dneh po uveljavitvi ZAPK – glej 71. člen ZAPK.

Člani skupine so upravičeni do dnevnice, kot je predpisana za javni sektor in povračila stroškov kilometrine v višini, ki je določena za primer občasne uporabe lastnega avtomobila v javnem sektorju. Za ta namen planiramo cca **2000 evrov**.

K 4. členu

Da bi izboljšali ozaveščenost vseh lovcev glede izvajanja biovarnostnih ukrepov pri lovu in postopkov ravnanja z odstreljenimi divjimi prašiči, najdenimi poginulimi divjimi prašiči in ŽSP,

ZAPK v 4. členu uvaja obvezo, da vsak upravljavec lovišča pripravi načrt ravnanja za lovce (v nadaljnjem besedilu: načrt).

Da bi upravljavcem lovišča olajšali pripravo načrtov, bo ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, v sodelovanju z upravo pripravilo predlog načrta ravnanja za lovce in ga objavilo na spletni strani ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo. V načrtu bodo podrobno opredeljene naloge lovcev in določene bodo odgovorne osebe za izvajanje načrta pri posameznem upravljavcu lovišča. Načrt za zagotavljanje biološke varnosti mora upoštevati značilnosti lovišča (gozdovi, kmetijske površine, močvirja, prepletenost s cestami itd.), populacije divjadi na območju lovišča, lokacijo zbiralnic divjačine, lovskih prež in krmišč, razpoložljivost lovskih koč in drugih objektov.

Načrt vključuje biovarnostne ukrepe v zvezi z lovom, ki so določeni v 14. členu tega zakona.

Vsakemu od 423 upravljavcev lovišč in LPN pripada enkratno nadomestilo v višini 200 evrov za nakup sredstev za izvajanje načrta iz načrta upravljavca lovišča, kot so oprema za: visokotlačni čistilec za čiščenje in razkuževanje obutve in opreme, čiščenje in razkuževanje vozil pred lovom in po njem, kopanje psov ter nabava banjic ali/in vrečk za vleko/transport odstreljene živali od mesta odstrela do zbirnega mesta. Znesek nabave zgoraj naštetih opreme je bistveno višji od zneska, ki ga bodo prejeli upravjalci lovišč, saj samo visokotlačni čistilec stane več kot 200 evrov. Potem ko upravljavec lovišča objavi načrt na svoji spletni strani ali na sedežu upravljavca ali v aplikaciji Lisjak, vloži zahtevek za izplačilo pri ministrstvu. Ministrstvo bo pripravilo obrazec zahtevka, ki bo dostopen na enotnem spletišču državne uprave. **Za izplačilo nadomestil bo treba zagotoviti 84.600 evrov.**

Načrt ravnanja se začne izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja iz 9. člena tega zakona.

K 5. členu

Potrebno je stalno ozaveščanje javnosti glede tveganj zaradi APK za populacije domačih in divjih prašičev. V ta namen je potrebna izdelava letakov v več jezikih za sezonske in gozdne delavce.

Odpadki (predvsem tisti, ki vsebujejo živila živalskega izvora), ki jih odvržejo potniki, turisti ali vozniki ob prometnicah, lahko pomenijo veliko tveganje za vnos APK na določeno območje. Zato je treba počivališča ob prometnicah opremiti z informativnimi tablami in ustreznimi kontejnerji za odpadke, ki se redno praznijo v skladu z načrtom praznjenja, ki ga določi upravljavec počivališča sam, pri tem pa mora upoštevati letni čas in obremenitev posameznega počivališča. Upravljavec počivališča mora dovoliti, da uprava na počivališčih postavi in vzdržuje opozorilne table.

Sredstva v višini **91.820 evrov** za informacijsko gradivo, izobraževanja, pripravo in postavitve tabel se zagotovijo iz proračuna RS.

K 6. členu

Povečana ogroženost oziroma pojav APK povzroči veliko ukrepov, ki se ne nanašajo samo na lovce oziroma imetnike prašičev, temveč tudi na širšo javnost (npr. določitev območij, na katerih veljajo določene prepovedi oziroma omejitve izvajanja dejavnosti, premikov oziroma gibanja ipd.), zato je dolžnost medijev brezplačno objavljati sporočila, povezana z APK. Določba je v predlog ZAPK vključena zato, ker Zakon o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US in 67/19 – odl. US) v 25. členu ne zahteva, da medij brezplačno objavi nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo zdravja živali.

K 7. členu

Rejci prašičev, predvsem tisti, ki redijo prašiče na prostem ali v izpustih, morajo v najkrajšem možnem času postaviti ograje, ki bodo onemogočale stik med divjimi in rejnimi živalmi na kmetijskem gospodarstvu. Postavitve ograje je med osnovnimi biovarnostnimi ukrepi za izpuste ali pašnike, kjer so prisotni domači prašiči.

Ograje morajo biti zgrajene tako, da onemogočijo stik med divjimi in domačimi prašiči. Lahko so zidane, lahko pa so iz drugih materialov, npr. panelne ograje ustrezne višine, vkopane v tla in dodatno zaščitene z električno ograjo. Takšne ograje morajo nujno zagotoviti rejci v ekoloških rejah prašičev – tam je izpust namreč posebej zahtevan – in rejci krškopoljskih prašičev – avtohtone pasme, ki se redijo na tradicionalen način, z možnostjo, da so živali zunaj na pašniku ali v izpustu.

Namen 7. člena ZAPK ni postavljanje norm glede postavitve ograj, ki preprečujejo stik med domačimi in divjimi prašiči, ampak opredelitev statusa teh ograj v povezavi z Gradbenim zakonom. V skladu z določbami 12. člena ZAPK se ograja šteje za pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo. Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) v tretjem odstavku 1. člena določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za graditev objektov, ki pomenijo agromelioracije ali kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča. Rejci prašičev lahko postavijo ograje tudi, če občinski prostorski akt tega ne dovoljuje.

Izjema velja za kmetijska gospodarstva s prašiči od uveljavitve tega zakona do preklica nevarnosti APK v Sloveniji.

K 8. členu

Eno od ključnih vlog pri izvedbi nujnih ukrepov v primeru pojava APK pri divjih prašičih bodo imele skupine za iskanje poginulih divjih prašičev na določenih območjih z omejitvami in skupine za izvedbo izrednega odstrela. V te skupine bo generalni direktor uprave (v primeru skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev) oziroma ministrstvo (v primeru skupine za izredni odstrel divjih prašičev) imenovalo člane upravljalcev lovišč in druge zainteresirane, ki bodo opravili usposabljanje v skladu 8. členom zakona.

Usposabljanje je potrebno tudi za lovce, ki bodo izvajali odstrel divjih prašičev in druge divjadi na območju z omejitvami, če bo to dovoljeno.

Uprava v sodelovanju z ministrstvom, LZS in ZGS pripravi in zagotovi izvedbo programov usposabljanj deležnikov ter izvajalcev določenih ukrepov iz tega zakona.

Program usposabljanja vsebuje naslednje vsebine: zakonodaja s področja APK, ukrepi za preprečevanje širjenja APK, ukrepi po potrditvi APK in naloge skupin za iskanje poginulih divjih prašičev. Poleg teh vsebin program usposabljanja za izvajalce izrednega odstrela vsebuje naslednje vsebine: izvajanje zmanjšanja populacije oziroma popolne odstranitve divjih prašičev s posebno opremo in uporabo lovsk, upoštevanje dobrobiti živali pri izvajanju usmrtilcev v lovkah, praktično rokovanje s posebno opremo.

Za udeležbo na usposabljanjih iz tega člena uprava objavi javni poziv na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Javni poziv objavi tudi LZS na svojih spletnih straneh. Usposabljanja za izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami se lahko udeležijo osebe, ki že posedujejo orožje in imajo orožni list za lov v skladu z zakonom, ki ureja orožje.

Usposabljanje je obvezno tudi za lovce, ki izvajajo intenzivirani lov na divje prašiče na določenem območju z omejitvami. Usposabljanje za lovce se izvede po programu iz četrtega odstavka tega člena in ga uprava zagotovi po določitvi območij z omejitvami.

Po opravljenem usposabljanju uprava udeležencu izda potrdilo in posameznika uvrsti v evidenco usposobljenih oseb. Seznam vsebuje ime in priimek, naslov in kontaktne podatke, datum rojstva, številko in datum potrdila. Evidenco usposobljenih oseb vodi uprava.

Za izvedbo usposabljanj in izobraževanj, vključno s sredstvi za predavatelje, lokacije usposabljanja ter vzpostavitev in vodenje seznama usposobljenih oseb, **bo treba zagotoviti**

približno 35.000 evrov.

K 9. členu

V drugem poglavju ZAPK so določeni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih zaradi visoke stopnje tveganja. Ukrepi iz tega poglavja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in s katerim se določi visoka stopnja ogroženosti na podlagi epizootioloških razmer glede APK v sosednjih državah. Ukrepi iz tega poglavja prenehajo veljati z uveljavitvijo sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti (glej 54. člen).

K 10. členu

Nujni ukrepi, ki se izvajajo za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih, so:

1. prepoved prejemanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije;
2. zmanjšanje populacije divjih prašičev;
3. prepoved krmljenja ŽSP in omejitev krmljenja na krmiščih;
4. priprava in izvajanje načrtov ravnanja upravljavcev lovišč;
5. ustrezno ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči in prijava.

Zgoraj navedeni ukrepi se izvajajo na celotnem območju Republike Slovenije do pojava APK pri divjih prašičih, po pojavu APK pri divjih prašičih pa se še naprej izvajajo na območjih, ki niso določena za območja z omejitvami. Ukrepi obvezna prijava vsakega poginulega divjega prašiča in ukrepi izvajanje načrtov ravnanja upravljavcev lovišč se tudi po določitvi območij z omejitvami izvajata na območju celotne Republike Slovenije.

K 11. členu

Člen prenaša izvajanje tretjega odstavka 15. člena Izvedbenega sklepa Komisije 2014/709/EU z dne 9. oktobra 2014 o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah in razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2014/178/EU (UL L št. 295 z dne 11. 10. 2014, str. 63), zadnjič spremenjenega z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2020/1330 z dne 24. septembra 2020 o spremembi Priloge k Izvedbenemu sklepu 2014/709/EU o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah (UL L št. 312 z dne 25. 9. 2020, str. 7), s katerim je prepovedana odprema živih divjih prašičev v druge države članice Evropske unije in v tretje države.

Da bi preprečili oziroma zmanjšali možnost prenosa APK med divjimi prašiči v oborah in lovnih oborah so prepovedane odpreme živih divjih prašičev iz lovišč in obor na druge lokacije tudi v Republiki Sloveniji. Prepovedano je prejemanje živih divjih prašičev iz drugih držav članic Evropske unije in iz tretjih držav.

Da bi zagotovili normalno reprodukcijo in preprečili parjenje v sorodstvu v oborah za divje prašiče, so pod določenimi pogoji in z dovoljenjem uprave dovoljeni premiki divjih merjascev in svinj tudi med oborami v Republiki Sloveniji.

K 12. členu

Zmanjšanje populacije divjih prašičev je eden od ukrepov, ki sicer ne vpliva na možnost pojava APK pri divjih prašičih na določenem območju, bistveno pa vpliva na hitrost širjenja APK med divjimi prašiči in na čas, potreben za izkoreninjenje APK na določenem območju. Gre za pomemben ukrep, ki je strokovno utemeljen in opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD (OIE).

Po sprejetju ZAPK bomo povečani odstrel divjih prašičev dosegli tako, da bomo uvedli finančne spodbude za upravljavce lovišč, ki so zlasti namenjene lovcem, ki bodo izvedli odstrel

nad osnovo, ki jo bo določil ZGS. Letna osnova je povprečje izvedenega letnega odvzema v letih od 2013 do vključno 2019 ter se uporabi izključno za določitev meje, nad katero se začne plačevati finančna spodbuda. Poleg te osnove, ki je vezana samo na finančno spodbudo, morajo upravljavci lovišč še vedno izvajati določila lovsko upravljavskih načrtov, ki jih v skladu z lovsko zakonodajo sprejme pristojni minister, pripravi pa Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih je določen tudi minimalni številčni odzem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji, ki pa nimajo nobene vsebinske povezave z letno osnovo za odzem divjih prašičev iz ZAPK.

Da bi bili lovci pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev čim uspešnejši, se z ZAKP dovoljuje tudi uporaba posebne opreme pri izvajanju lova, ki z zdaj veljavno zakonodajo ni dovoljena (bo pa dovoljena s sprejetjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o orožju, ki je v postopku sprejemanja v Državnem zboru). ZAKP tako poleg umetnih virov svetlobe, katerih uporaba se v utemeljenih primerih lahko dovoli že v skladu z veljavno lovsko zakonodajo, dovoljuje tudi uporabo strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, in umetnih virov svetlobe. Ker so divji prašiči najbolj aktivni ravno v nočnem času in je tudi sicer nočni lov na divjega prašiča dovoljen, bo ta posebna oprema pripomogla k višji realizaciji odvzema oziroma k zmanjševanju (pre)številčnosti divjega prašiča.

Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki bo presegal osnovo (povprečje izvedenega letnega odvzema v letih od 2013 do 2019), se upravljavcu lovišča izplača finančna spodbuda v pavšalnem znesku: za vsako odstreljeno žival ženskega spola (lanščakinje in svinje) in žival obeh spolov v prvem življenjskem letu (ozimci oziroma ozimke) se izplača 100 evrov na žival, za preostale kategorije odstreljenih divjih prašičev moškega spola (lanščaki in merjasci) pa 50 evrov na žival. Višino finančne spodbude smo določili na podlagi podatkov, iz drugih držav članic EU. V Belgiji npr. lovci za izvajanje intenzivnega odstrela prejmejo 40 evrov za vsakega odstreljenega divjega prašiča, medtem ko bodo upravjalci lovišč v Republiki Sloveniji v skladu z ZAPK prejeli finančno spodbudo samo za odstreljene divje prašiče nad letno osnovo, ki jo določi ZGS.

Na podlagi podatkov iz evidence odstrela in izgub divjadi bo ministrstvo za vsa lovišča po uradni dolžnosti izdalo odločbe o finančni spodbudi in sredstva izplačalo na podlagi dokončnih odločb. Ministrstvo bo samo preverilo evidenco odstrela in izgub divjadi, ki se zaključijo do 10. februarja tekočega leta. Ocenjujemo, da bodo lovci presegli letno osnovo za 2500 živali ženskega spola in živali obeh spolov v prvem življenjskem letu ter za približno 1000 živali drugih kategorij. Za izplačilo finančnih spodbud bomo ob tej oceni letno potrebovali **300.000 evrov**.

K 13. členu

Prepoved dopolnilnega krmljenja je neinvaziven način upravljanja populacije in mora biti del običajnega upravljanja divjih prašičev. Prepoved dopolnilnega krmljenja vpliva tudi na zmanjšanje populacije, saj povečuje smrtnost v zimskih mesecih ter zmanjša kondicijo in plodnost spolno zrelih samic. Prepoved krmljenja lahko pripelje tudi do povečanja škode na kmetijskih pridelkih. Učinek prepovedi krmljenja je močno odvisen od zimskih vremenskih razmer ter najvidnejši v krajih s hladnejšim podnebjem in v manj ugodnih letih. V Sloveniji je trenutno z načrti lovsko upravljavskih območij na krmiščih, do katerih dostopajo tudi divji prašiči (krmišča za jelenjad, divjega prašiča in medveda), dovoljeno tako zimsko kot odvrtačno in privabljalo krmljenje.

Z ZAPK kot nujni ukrep zaradi velikega tveganja za vnos APK v populacijo divjih prašičev uvajamo prepoved krmljenja z ŽSP na krmiščih, do katerih lahko dostopajo divji prašiči. Živalski proizvodi oziroma živalski stranski proizvodi pomenijo veliko tveganje za prenos APK na daljše razdalje. V praksi to pomeni, da upravljavci lovišč na krmiščih, ki so registrirana v lovsko upravljavskih načrtih posameznih lovsko upravljavskih območij kot krmišča, na katerih se lahko polagajo ŽSP (npr. krmišča /mrhovišča za medveda, male zveri, divjega prašiča), po

uveljavitvi zakona ne bodo več smeli krmiti z ŽSP iz lastnih zbiralnic niti z drugimi ŽSP, če so bila krmišča za tako dejavnost registrirana pri upravi. Tudi po uveljavitvi zakona bo na krmiščih, do katerih divji prašiči nimajo dostopa (krmišča za ujede), dovoljeno krmljenje z ŽSP v skladu z dovoljenjem uprave.

Na krmiščih, do katerih dostopajo divji prašiči, bo takoj po uveljavitvi ZAPK dovoljeno samo še zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami ter privabljalno krmljenje s krmo neživalskega izvora. Omejitve glede krmljenja s krmo neživalskega izvora se ne nanašajo na lovne obore.

K 14. členu

Predlog ZAPK v 4. členu uvaja obvezo, da vsak upravljavec lovišča pripravi načrt ravnanja za lovce (v nadaljnjem besedilu: načrt). Načrti ravnanja se pripravijo na zalogo in začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja, s katerim se določi visoka stopnja ogroženosti. Načrti ravnanja morajo vsebovati biovarnostne ukrepe iz tega člena. Če bo sklep generalnega direktorja uprave glede visoke stopnje ogroženosti izdan, preden bodo pripravljene načrti ravnanja, morajo lovci neposredno upoštevati naslednje biovarnostne ukrepe pri izvajanju lova:

1. čiščenje in razkuževanje obutve, opreme in vozil pred lovom in po njem ter kopanje psov;
2. v primeru organiziranih lovov odobritev vozil, ki se uporabljajo v lovišču, zlasti za prevoz trupov divjih prašičev, s strani odgovorne osebe za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu ter za postopke z vozili pred lovom in po njem, oziroma preden zapustijo lovišče;
3. vodenje podatkov o udeležencih na lovu, razen individualnega lova. Podatki zajemajo ime in priimek, naslov in kontaktne podatke vsakega udeleženca. Podatke zbira in hrani upravljavec lovišča;
4. postopek kategorizacije ŽSP (iztrebljeni organi, kože in drugi ŽSP), postavitve zabojnikov za ŽSP in neškodljivo odstranjevanje ŽSP;
5. prijava najdenih poginulih divjih prašičev v skladu s 15. členom tega zakona.

K 15. členu

Najpomembnejši ukrep za zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih je čimprejšnja najdba poginulih divjih prašičev, njihovo zbiranje in odstranitev iz lovišča. Prvi korak pri odkrivanju trupel je ozaveščanje lovcev in drugih zainteresiranih strani (predvsem gozdarjev, gozdnih delavcev, lastnikov gozdov, nabiralcev gozdnih sadežev, pohodnikov ipd.), vključno s širšo javnostjo.

V 15. členu zakona je določen postopek prijave najdbe poginulega divjega prašiča. Da bi zagotovili čim bolj preprosto poročanje o najdbi, se vse prijave opravijo na telefonsko številko 112 – center za obveščanje. Ob prijavi najditelj pove mesto najdbe (GPS koordinate pridobi s pomočjo mobilnega telefona) in svoje kontaktne podatke. Po prijavi najdbe in do prejetja nadaljnjih navodil mora najditelj vidno označiti mesto najdbe poginulega divjega prašiča. Če je bil najditelj v stiku s truplom domnevno okuženega divjega prašiča, mora čim bolj omejiti svoje gibanje, pri čemer vsaj 72 ur oziroma do prejetja obvestila o negativnem izvidu preiskave na APK ne sme vstopati na gospodarstva, kjer redijo domače prašiče, in v obore z divjimi prašiči. Takoj po prihodu domov mora najditelj očistiti in po možnosti razkužiti obleko, obutev in opremo, ki je prišla v stik s sumljivo živaljo.

Center za obveščanje po prejemu prijave najdbe poginulega divjega prašiča informacije sporoči na številko DSNB, ta pa VHS odredi odvoz poginulega divjega prašiča z mesta najdbe. DSNB VHS sporoči tudi kontaktne podatke najditelja, da lahko da najditelju usmeritve in se z njim dogovori glede natančne lokacije in morebitne pomoči najditelja pri spravi. Najditelju za najdbo in prvo prijavo vsakega poginulega divjega prašiča pripada nadomestilo v višini 30

evrov neto. Morebitnim drugim in celo naslednjim prijavam istega divjega prašiča denarno nadomestilo ne pripada. Pripada pa lahko istemu najditelju finančna spodbuda za prvo prijavo najdbe nekega drugega divjega prašiča. Če najditelj poleg obveznosti iz prejšnjega odstavka zagotovi tudi pomoč pri spravilu divjega prašiča do vozila in nakladanju na vozilo VHS, je zato upravičen do dodatnega nadomestila v višini 100 evrov neto na vsakega divjega prašiča. Nadomestilo najditelju oziroma upravljavcu lovišča ne pripada, kadar gre za najdbo povoženega ali zastreljenega divjega prašiča. Višino nadomestila smo določili na podlagi podatkov iz drugih DČ. V Nemčiji je npr. najditelj poginulega divjega prašiča upravičen do nagrade v višini od 100 do 150 evrov (odvisno od zvezne države), na Češkem pa je najditelj upravičen do nagrade v višini 115 evrov za vsakega prijavljenega poginulega divjega prašiča.

Pričakujemo, da bo glede na ocenjeno populacijo divjih prašičev Sloveniji ter ob predpostavki, da je redni pogin 10–20 % in da je najden vsak deseti poginuli divji prašič, v sistem javljenih okrog 300 najdb poginulih divjih prašičev, za katere bodo najditelji upravičeni do nadomestila. Nadomestila najditelju iz proračunskih sredstev plača uprava na podlagi dokončne odločbe o nadomestilu. **Izplačana nadomestila naj ne bi preseгла zneska 39.000 evrov.**

K 16. členu

Po prijavi najdenega poginulega divjega prašiča VHS zagotovi spravilo trupla poginulega divjega prašiča z mesta najdbe do vozila in opravi prevoz do območne enote VHS. Vsako truplo poginulega divjega prašiča mora NVI vzorčiti na prisotnost APK. Izvajalec gospodarske javne službe (KOTO, d. o. o.) mora zagotoviti neškodljivo odstranitev kot ŽSP kategorije 1. Za izvedbo naštetih nalog bo za VHS in NVI treba zagotoviti sredstva za dodatno opremo. Na vsaki območni enoti NVI (šest enot – MS, PT, CE, KR, LJ, NM, NG) je treba nabaviti naslednjo opremo:

- vozilo *pick-up* z neprepustno nadgradnjo in vitlom;
- štirikolesnik, prikolico za prevoz štirikolesnika s prikolico (zaprta), »prikolico« za štirikolesnik (za prevoz kadavrov v gozdu), vitle za štirikolesnik;
- mobilne razkuževalne postaje;
- opremo za razkuževanje in razkužila;
- zaščitno obleko in obutev ter razkužila za osebno razkuževanje;
- vreče oziroma banjice za prenos oziroma prevoz poginulih divjih prašičev;
- tablične računalnike oziroma pametne telefone;
- drugo potrebno opremo.

Predvideni stroški nabave opreme za VHS (*pick-up*, prikolice, štirikolesniki, razkuževalne postaje, banjice itd.) bodo znašali 480.720 evrov. Oprema, ki se bo nabavila za izvajanje 16. člena, se bo v primeru pojava APK pri divjih prašičih uporabila za izvajanje ukrepov po potrditvi tako, da se bo prerazporedila na lokacije zbirnih mest, kjer bo na voljo skupinam za iskanje poginulih divjih prašičev in skupinam, ki bodo izvajale izredni odstrel divjih prašičev.

Stroški preiskav najdenih poginulih divjih prašičev bodo 33.543 evrov. Skupni stroški izvedbe 15. člena znašajo **514.263 evrov**.

K 17. členu

Najdeni poginuli in povoženi divji prašiči so lahko vir prenosa APK, zato je prepovedano odstranjevanje spodnjih čeljusti oziroma ločevanje drugih delov trupel. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži kopijo listine o odvozu ŽSP.

K 18. členu

V 18. členu so določeni postopki, s katerimi se določijo območja z visokim tveganjem ob

državni meji in ukrepi na teh območjih. Generalni direktor uprave na predlog DSNB s sklepom določi območje visokega tveganja, ki je območje ob državni meji, na katerem se za zmanjševanje tveganja za vnos bolezni z območja sosednje države ne glede na predpise, ki urejajo divjad in lovstvo, izvaja eden ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, razen ukrepov iz 10. točke. Sestavni del sklepa iz tega odstavka je grafični prikaz območja visokega tveganja.

Ukrep glede postavitve ograj iz 9. točke 21. člena tega zakona predpiše vlada.

Sklep iz tega člena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Glede na razvoj epizootioloških razmer se območje visokega tveganja in ukrepi, ki se na območju izvajajo, lahko prilagodijo oziroma spremenijo.

K 19. členu

V 19. členu so določeni postopki, s katerimi se potrdijo bolezni, območja z omejitvami in ukrepi, ki se izvajajo na območjih z omejitvami.

Generalni direktor uprave na predlog DSNB s sklepom določi območja z omejitvami in enega ali več ukrepov iz 21. člena tega zakona, ki se izvajajo na posameznem območju.

Sklep direktorja je splošni pravni akt, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Ukrepe iz 9. in 10. točke 21. člena tega zakona predpiše vlada. Glede na razvoj epizootioloških razmer se območja z omejitvami in ukrepi, ki se izvajajo na posameznem območju z omejitvami, lahko prilagodijo oziroma spremenijo. To pomeni, da je na začetku pojava bolezni za učinkovito obvladovanje APK in njen nadzor treba določiti najstrožje ukrepe, npr. ne glede na zakonodajo, ki ureja divjad in lovstvo, uvesti popolno prepoved lova na vso divjad na okuženem območju (ali delu okuženega območja), ki se nato z razvojem razmer lahko postopoma sprošča in se določi le še popolna prepoved lova na divjega prašiča, lov na drugo divjad pa se dovoli pod določenimi pogoji. Na določenih območjih se za bistveno zmanjšanje številčnosti divjega prašiča lahko odredi izredni odstrel ali pa se odredi intenzivni lov upravljavcem lovišč.

Podrobneje so ukrepi obrazloženi v nadaljevanju.

Uprava na predlog DSNB pripravi operativni program oziroma navodila za izvedbo ukrepov.

Sklepi generalnega direktorja uprave se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

Sestavni del sklepa o določitvi območja visokega tveganja iz 18. člena ter sklepa o potrditvi prvega primera in določitvi območij z omejitvami iz tega člena je grafični prikaz teh območij. Ker bodo meje posameznih območij z omejitvami praviloma potekale po mejah upravljavcev lovišč (meje med lovskimi družinami), je treba poleg grafičnega prikaza meje območij z omejitvami ta območja jasno določiti tudi opisno zaradi nedvoumne seznanitve naslovnikov z omejitvami, ki iz tega izvirajo. Območja z omejitvami bodo na terenu označena tudi z informativnimi tablami, npr. »Pozor, afriška prašičja kuga«, »OKUŽENO OBMOČJE«, »Območje, na katerem so uvedeni določeni ukrepi zaradi pojava bolezni«. Grafični prikaz območij z omejitvami z opisom mej bo dostopen na spletnih straneh uprave.

K 20. členu

V 20. členu so opredeljena območja z omejitvami, na katerih se izvajajo ukrepi iz tega zakona in ki jih na podlagi predloga DSNB določi generalni direktor uprave. Pri določanju območij je treba upoštevati rezultate opravljene epizootiološke poizvedbe, geografsko razširjenost bolezni, populacijo divjih prašičev na določenem območju, obstoj naravnih ali umetnih ovir za premike divjih prašičev in druge dejavnike, ki lahko vplivajo na širjenje bolezni. Pri določitvi območij z omejitvami DSNB upošteva tudi priporočila Komisije in EU zakonodajo, ki ureja APK.

Po pojavu APK se določi okuženo območje, ki je območje okoli lokacije pojava APK in vključno z njo, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz 21. člena za preprečevanje širjenja APK s tega območja. Območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in

razširjenost razdeli na podobmočja, na primer na osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom. Za vsako od območij se določijo ukrepi, ki se bodo izvajali. Na osrednjem okuženem območju, to je območju, kjer je bilo središče okužbe, se določijo najstrožji ukrepi, ki se glede na intenziteto lahko razlikujejo od ukrepov na preostalih podobmočjih okuženega območja. Obseg okuženega območja in podobmočij se spreminja oziroma prilagaja glede na razvoj epizootioloških razmer.

Okoli okuženega območja se vzpostavi nadzorovano območje, to je območje, na katerem okužba ni prisotna, se pa izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz 21. člena za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, za katera ne veljajo omejitve), razen ukrepov iz 10. točke 21. člena tega zakona.

Območja določi generalni direktor uprave s sklepom, ki vsebuje tudi grafični prikaz teh območij. Sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Podrobnejši prikaz območij z omejitvami in podrobnim opisom mej območij z omejitvami je dostopen na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

K 21. členu

Na posameznem območju z omejitvami generalni direktor uprave s sklepom odredi izvajanje enega ali več naslednjih ukrepov:

1. prepoved lova, intenziviranje lova oziroma omejitve pri lovu;
2. prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih;
3. aktivno iskanje poginulih divjih prašičev;
4. izredni odstrel in uporaba lovsk;
5. prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev;
6. ustrezno ravnanje z najdenimi poginulimi in odstreljenimi divjimi prašiči;
7. prepoved oziroma omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo;
8. ukrepe v rejah domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene;
9. postavitve ograj oziroma odvrtačal za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev;
10. omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti;
11. druge ukrepe, potrebne za nadzorovanje in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga DSNB.

Ukrep postavitve ograj oziroma odvrtačal za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev posega v lastninsko pravico lastnikov zemljišč, zato ta ukrep odredi vlada. Predvideni ukrep je sorazmeren in utemeljen z javnim interesom, saj izbruh APK pri divjih prašičih pomeni veliko nevarnost izbruhov v rejah domačih prašičev in s tem ogrožanje celotnega sektorja prašičereje, vključno s predelovalno industrijo, kar posledično lahko povzroči veliko gospodarsko škodo. Praksa v številnih državah EU, ki so se spoprijemale z izbruhi APK pri divjih prašičih, je pokazala, da sta postavljanje ograj z namenom preprečevanja ali zmanjšanja migracij divjih prašičev na določenih območjih skupaj z intenzivnim odstrelom divjih prašičev na okuženem območju ključna ukrepa za izkoreninjenje bolezni. V državah, ki niso zagotovile pravnih podlag in financiranja teh ograj, se je APK razširila na obsežna območja in postala endemična, kot je to v Litvi, Latviji, Estoniji, Poljski, Bolgariji, Romuniji, deloma Madžarski, medtem ko je državam, ki so zagotovile postavljanje ograj, za zdaj uspelo izkoreniniti bolezen pri divjih prašičih, npr. Češka in Belgija, oziroma jim je s postavljanjem ograj na državni meji uspelo preprečiti vnos prek divjih prašičev, npr. Danska in Nemčija.

Vlada odreja tudi ukrepe, ki se nanašajo na omejitve ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti. Gre za začasen in omejen ukrep za preprečitev vznemirjanja

in prostorskih premikov divjih prašičev, kar omogoča hitrejšo izkoreninjenje APK pri divjih prašičih.

K 22. členu

Na določenem območju z omejitvami se lahko:

1. prepove lov na posamezno ali več vrst divjadi oziroma
2. intenzivira lov na divje prašiče oziroma
3. določijo omejitve pri lovu, in sicer se lahko omeji lov na določeno vrsto divjadi, način lova, uporaba lovskih psov oziroma orožja in posebna oprema za orožje.

Različne omejitve pri lovu oziroma prepoved lova na posamezno vrsto divjadi na določenem območju z omejitvami ali njegovih delih je ukrep, ki lahko pomaga zmanjšati verjetnost za širjenje bolezni zunaj okuženega območja, in sicer na dva načina:

- a) z izogibanjem vznemirjanja in prostorskih premikov živali ter
- b) s popolno izključitvijo tveganja, povezanega z iztrebljanjem in prevozom ustreljenih živali.

Ta ukrep je treba dopolniti z iskanjem, odstranjevanjem in neškodljivim uničenjem trupel divjih prašičev, da se zmanjša obremenitev okolja z okužbo. Ukrep prepovedi lova je upravljavski način, ki je hiter in izvedljiv, vendar ga lovci ne sprejmejo zlahka. Možni neželeni učinki (povečanje škode v kmetijstvu, vmesno povečanje populacije in pomanjkanje diagnostičnega materiala odstreljenih živali) niso pomembni zaradi velike smrtnosti, ki jo povzroča APK. V nekaterih okoliščinah, zlasti v primerih pomanjkanja sredstev, je prenehanje tako krmiljenja kot lova relativno varna in stroškovno ugodna rešitev upravljanja za lovišča, ki jih je prizadela APK, v primerjavi z drugimi načini, ki vključujejo aktivno zmanjševanje populacije in zahteve po vzpostavitvi dragih ukrepov za biološko varnost.

Po potrditvi APK pri divjih prašičih generalni direktor uprave na podlagi predloga DSNB določi območja z omejitvami. Na ožjem območju, kjer je prisotna okužba, se lahko na predlog DSNB prepove oziroma omeji lov na vso divjad ne glede na določbe zakonodaje, ki ureja divjad in lovstvo.

V primeru prepovedi lova na posamezno ali več vrst divjadi na določenem območju z omejitvami imajo upravljavci lovišč lahko težave pri izvedbi načrtovanega odvzema divjadi v letnih lovsko upravljavskih načrtih lovišč (v nadaljevanju: načrt lovišč). V primeru odstopanj pri uresničevanju načrta lovišča, ki bi bila večja, kot so predvidena v letnih lovsko upravljavskih načrtih za lovska upravljavska območja, lahko Zavod za gozdove Slovenije v skladu z določili Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10) opravi strokovno presojo izvajanja načrtovanih ukrepov. Presojo opravi nosilec načrtovanja na posamezni krajevno pristojni območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije v sodelovanju s krajevno pristojnim OZUL ter upravljavci lovišč in LPN. Na podlagi strokovne presoje se sprejmejo nadaljnji ukrepi. V času prepovedi lova, ko upravljavci lovišč ne morejo redno upravljati populacij v skladu z načrti lovišč, lahko kljub temu nastaja škoda, ki jo povzroči divjad. V zakonu ne spreminjamo odškodninske odgovornosti za škodo, ki jo na kmetijskih in gozdnih kulturah povzroči divjad. Še vedno za to škodo v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu odgovarjajo upravljavci lovišč. Kjer pa bo na območju lovišča prepovedano izvajati lov, ki je osnovni ukrep upravljavca, s katerim lahko vpliva na nastanek škode, ki jo povzroči divjad, oziroma je najpomembnejši ukrep za preprečevanje tovrstne škode, bo v konkretnih okoliščinah upravljavcu odvzeto/prepovedano osnovno orodje za preprečevanje škode zaradi divjadi, zato je smiselno, da MKGP v teh primerih zagotovi upravljavcem lovišč nepovratno nadomestilo za izplačilo povračil škode, ki jo povzroči divjad. Da bi bil postopek prijave in ocenjevanja škode, ki jo povzroči divjad, v prej navedenem primeru čim bolj jase, se bodo uporabile določbe 58. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.; v nadaljevanju: ZDLov), torej postopek za uveljavljanje škode od Republike Slovenije (določeno v 50. členu ZAPK). V primeru nastanka škode, ki jo na kmetijski ali gozdni kulturi povzroči divjad, na območju, kjer je

prepovedan lov, bo oškodovanec lahko podal prijavo za oceno škode pooblaščenцу MKGP (pooblaščenці so uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije na območnih enotah). Pooblaščenec bo škodo ocenil, naredil zapisnik o ogledu in sporazum o višini nadomestila. Celotno gradivo bo poslal MKGP. Pred izplačilom nadomestila bo MKGP preverilo, v kakšnih okoliščinah je nastala škoda, ki jo je povzročila divjad, in ali je oškodovanec upravičen do nadomestila. Če bo oškodovanec upravičen do nadomestila, mu ga bo MKGP izplačalo v 30 dneh od popolnosti zahtevka. O celotni oceni škode in vrednosti nadomestila bo obveščen tudi upravljavec lovišča.

Na določenem območju z omejitvami se bo lov na divje prašiče intenziviral. Intenzivirani lov bodo lahko izvajali člani upravljavcev lovišč, ki bodo opravili usposabljanje po programu iz četrtega odstavka 8. člena ZAPK. Pri odstrelu divjih prašičev na območju z omejitvami morajo usposobljene osebe upravljavcev lovišč upoštevati stroge biovarnostne ukrepe. Odstreljene divje prašiče bodo v tem primeru morali neiztrebljene dostaviti do zbirnih mest, kjer se bodo stehali in vzorčili na APK. Odstrel pod posebnimi pogoji z uporabo posebne opreme in transport odstreljenega divjega prašiča je za upravljavca lovišč dodatni strošek, zato bodo za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto, upravičeni do plačila v višini 100 evrov. Višino nadomestila smo določili na podlagi ocene dodatnih stroškov in podatkov iz drugih DČ. V Belgiji je npr. lovec za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki ga odstavi na zbirno mesto upravičen do nagrade v višini 100 evrov, na Češkem pa do nagrade v višini 115 evrov za vsakega odstreljenega divjega prašiča.

Ministrstvo bo samo preverilo evidenco odstrela in izgub divjadi, ki se zaključi do 10. februarja tekočega leta. Na podlagi podatkov iz evidence odstrela in izgub divjadi bo ministrstvo za vsa lovišča opravilo izračun finančnih spodbud, izdalo odločbe po uradni dolžnosti in izvedlo izplačilo na podlagi dokončnih odločb.

Pričakujemo, da bo upravljavcem lovišč ob navedeni finančni spodbudi odstrela uspelo zmanjšati populacijo divjih prašičev na določenem območju z omejitvami na minimum. Pričakujemo, da bodo na območju z omejitvami odstrelili največ 2.000 divjih prašičev, kar pomeni, da bo za plačilo nadomestil treba zagotoviti **200.000 evrov**.

V primeru prepovedi lova v loviščih s posebnim namenom, ki so v upravljanju Zavoda za gozdove Slovenije in se financirajo iz dohodka od divjadi ter iz dohodka od poslovanja lovišč s posebnim namenom, ministrstvo zagotovi finančna sredstva za delovanje. Višina sredstev, ki jih bo prejel Zavod za gozdove Slovenije, se bo določila za obdobje prepovedi lova, in sicer na podlagi izkazanih stroškov za izplačilo plač in materialnih stroškov zaposlenih v LPN v tem obdobju. Zavod za gozdove Slovenije bo vlogo za izplačilo sredstev v obdobju prepovedi lova poslal enkrat letno MKGP, ki bo v primeru upravičenosti zahtevka izdalo odločbo. MKGP sredstva pridobi iz proračuna RS. Potrebna sredstva za plače zaposlenih v LPN so **50.000 evrov**.

K 23. členu

Dopolnilno krmljenje je zelo razširjena in zelo priljubljena praksa upravljanja populacije, za katero je znano, da pomembno prispeva k rasti populacije divjih prašičev. Kadar koli je cilj strateškega upravljanja občutno zmanjšanje števila divjih prašičev, je treba kot prvi in najbolj izvedljiv ukrep izvesti strogo omejitev dopolnilnega krmljenja. Da bi olajšali lov z lovskih opazovalnic, je treba zagotoviti hrano (kot vabo, in ne za preživetje), vendar pa je treba bistveno zmanjšati količino te hrane. Samodejni krmilniki, ki so na voljo na trgu, so še posebej koristni, saj lahko pomagajo zmanjšati količino hrane, ki je zagotovljena v določenem času, in zmanjšajo dostopanje ljudi do krmišč, kar je koristno za organizacijo lova, pa tudi za zmanjšanje vznemirjanja živali in tveganja za širjenje okužbe iz kraja v kraj, ki ga povzročijo ljudje. Kot vabe se lahko v loviščih namesto pretiranega zagotavljanja hrane uporabijo solni lizalni kamni, ki pogosto učinkovito privabijo divje prašiče. Druga rešitev, ki zmanjša vnos hrane, vendar je privlačna za živali, da dlje časa ostanejo na določenem mestu, je uporaba naprav, ki otežujejo dostop do hrane (npr. »krmni valji za divje prašiče« in podobno). V

smernicah držav članic EU je npr. postavljena meja 10 kg na 1 km² na mesec. Ker je taka zahteva v praksi težko izvedljiva in omogoča različne interpretacije, smo v ZAPK vključili določbo, ki omejuje količino krme na posamezno krmišče, in sicer 2 kg na krmišče na dan.

Na območju z omejitvami je na krmiščih za prostoživeče živali prepovedano krmljenje z ŽSP. Da pa bi lahko opravili izredni odstrel divjih prašičev na določenem območju, navedena omejitev glede količine krme neživalskega izvora ne velja za privabljalno krmljenje na območju, kjer se izvaja izredni odstrel divjih prašičev.

Omejitev glede količine krme tudi ne velja za krmišča v lovnih oborah. V oborah je količina naravne krme omejena, zato bi prepoved krmljenja oziroma omejitev krmljenja lahko ogrozila preživetje divjih prašičev v obori.

K 24. členu

Običajno se APK pri divjih prašičih na območjih, prostih boleznih, najprej odkrije z najdbo mrtvega divjega prašiča. Po odkritju prvega okuženega divjega prašiča z APK je treba z aktivnim iskanjem trupel določiti obseg okužbe, ki bo v pomoč pri oblikovanju in določanju območij z omejitvami. Meje območij z omejitvami morajo upoštevati meje vključenih lovišč, saj bodo te glavne enote upravljanja in izvajanja ukrepov.

Osebe, ki je zadolženo za iskanje poginulih divjih prašičev, prevoz trupel ali njihovo odstranitev, mora biti usposobljeno glede APK in biološke varnosti ter ustrezno opremljeno (tj. nositi mora oblačila za enkratno uporabo in obujke oziroma oblačila in obutev, ki jih je mogoče preprosto čistiti in razkuževati). Osebe, ki pri tem sodeluje, ne sme imeti neposrednega stika z domačimi prašiči vsaj 72 ur.

Člen določa aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, ki se izvaja na določenem območju z omejitvami in na območju, ki ga zaradi bližine pojavnosti APK v sosednji državi določi generalni direktor uprave.

Iskanje izvajajo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljalcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so opravile usposabljanje in so vpisane na seznam usposobljenih oseb. Ko je potrebno izvesti ukrep iskanja poginulih divjih prašičev na določenem območju z omejitvami uprava najprej kontaktira usposobljene osebe za iskanje divjih prašičev s seznama, ki bivajo na območju z omejitvami in člane upravljalcev lovišč, potem pa tudi druge usposobljene osebe. Če je na voljo več usposobljenih oseb od dejanskih potreb glede na razmere, imajo pri imenovanju v skupino prednost člani upravljalcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami.

Usposobljene osebe, ki bodo pripravljene sodelovati v skupinah za iskanje, imenuje generalni direktor uprave.

Vsaka skupina ima svojega vodjo, ki mora po vsakem iskanju pripraviti poročilo, ki vsebuje najmanj naslednje podatke: datum in trajanje iskanja, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah najdenih poginulih divjih prašičev ter o morebitnih težavah pri opravljanju iskanja.

Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije, ki jo poleg druge opreme, ki omogoča načrtovanje, zapisovanje in sledenje gibanja skupine ter lokacije najdenih poginulih divjih prašičev, zagotovi uprava. Izpis iz te aplikacije je tudi podlaga za izplačilo nadomestil, povezanih z aktivnim iskanjem poginulih divjih prašičev. Sredstva za razvoj aplikacije za spremljanje iskanja in sledenja ter nabava GPS oddajnikov v višini **95.000 evrov** se zagotovijo iz proračuna RS.

Članom skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev pripada nadomestilo v okvirni višini 15 evrov na uro. Podrobnejši pogoji, višina in način izplačila ter morebitna uporaba lovskega psa oziroma lastne opreme se določijo s pogodbo med posameznimi člani skupine za aktivno iskanje divjih prašičev in direktorjem uprave. Z namenom pridobitve zadostnega števila usposobljenih oseb lahko direktor uprave nadomestilo zviša za največ 30 odstotkov (torej na največ 19,5 EUR), vendar le v primeru, če ni na voljo kritično število usposobljenih oseb, ki

znaša 60 ljudi. Sredstva za ta namen se zagotovijo iz proračuna RS.

Tudi v času aktivnega iskanja poginulih divjih prašičev velja obveznost prijave vsakega najdenega poginulega divjega prašiča tudi za posameznika, ki ni član skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev – uporabljajo se določbe 15. člena tega zakona.

Najdene poginule divje prašiče iz lovišča do zbirnega mesta odpelje VHS ob pomoči članov skupine za iskanje. NVI na zbirnih mestih opravi vzorčenje vseh najdenih poginulih divjih prašičev.

V skupinah za iskanje naj bi sodelovalo vsaj 60 usposobljenih oseb. Področje, ki ga bo treba preiskati, je veliko najmanj 20.000 ha. En iskalec lahko dnevno preišče okrog 40 ha. Strošek za delo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev bo **znašal približno 810.000 evrov** (150 dni × 6 ur × 15 evrov/h × 60 oseb).

K 25. členu

Imenovane usposobljene osebe iz 24. člena bodo iskanje izvajale v skupinah od 6 do 12 oseb. Iskanje se bo izvajalo po načrtu, ki ga pripravi vodja zbirnega mesta v sodelovanju z DSNB. Skupina se praviloma zbere na zbirnem mestu, kjer se preobleče v delovna oblačila in obutev. Vsak član skupine mora biti opremljen z napravo za sledenje, pri sebi mora imeti zaščitni kombinezon, obujke in rokavice ter trakove oziroma pršilo za označbo mesta najdbe in znamke za označitev najdenega poginulega divjega prašiča. Delo skupine za iskanje poteka v tesnem sodelovanju z vodjo zbirnega mesta in uslužbenci NVI, prisotnimi na zbirnem mestu.

Člani skupine o najdenih divjih prašičih obvestijo vodjo zbirnega mesta, ki na mesto najdbe pripelje potrebno opremo za odvoz in varno odstranitev trupla najdenega poginulega divjega prašiča iz lovišča. Člani skupine, ki pomagajo pri odstranjevanju trupel najdenih poginulih divjih prašičev, se morajo pred rokovanjem s trupli preobleči v zaščitno obleko. Delavec NVI zagotovi, da se mesto najdbe razkuži, in poskrbi, da se uporabljena zaščitna obleka po opravljenem delu zbere in odpelje na zbirno mesto ter na uničenje.

Skupina za iskanje poginulih divjih prašičev mora imeti na voljo naslednjo opremo in sredstva:

1. terenske avtomobile za prevoz skupine v lovišče s prikolico za prevoz poginulih divjih prašičev do zbirnega centra;
2. štirikolesnike s prikolico, banjice ali vreče za transport najdenih poginulih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
3. zaščitne obleke;
4. znamke z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti najdenega poginulega divjega prašiča;
5. tehtnico za tehtanje poginulih divjih prašičev;
6. obrazce, računalnike, mobilne telefone.

Opremo iz prejšnjega odstavka uporabljajo, tudi skupine iz 26. člena tega zakona. Opremo nabavljajo, najemajo hranijo in vzdržujejo enote NVI. Oprema, ki se bo nabavila za izvajanje 16. člena, se bo v primeru pojava APK pri divjih prašičih uporabila za izvajanje ukrepov po potrditvi tako, da se bo prerazporedila na lokacije zbirnih mest, kjer bo na voljo skupinam za iskanje poginulih divjih prašičev in skupinam, ki bodo izvajale izredni odstrel divjih prašičev. Če oprema iz 16. člena ne bo zadostovala, bo NVI zagotovil nabavo dodatne opreme in vozil za prevoz članov skupine za iskanje poginulih in skupine za izredni odstrel divjih prašičev. Vozila za prevoz članov skupin lahko NVI tudi najame.

Stroški nabave in vzdrževanja opreme se plačajo iz proračuna RS.

K 26. členu

Po potrditvi APK pri divjih prašičih generalni direktor uprave na podlagi predloga DSNB določi območja z omejitvami. Na teh območjih lahko izvajajo izredni odstrel divjih prašičev samo

osebe, ki so usposobljene v skladu z 8. členom tega zakona in posedujejo orožje ter imajo orožni list za lov v skladu s predpisom, ki ureja orožje. Če je na voljo več usposobljenih oseb od dejanskih potreb glede na razmere, imajo pri imenovanju v skupino za izredni odstrel prednost člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami. Vsaka skupina ima svojega vodjo, ki mora pripraviti dnevno poročilo, ki vsebuje naslednje podatke: datum in trajanje aktivnosti, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah odstreljenih divjih prašičev ter o morebitnih težavah. Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije, ki jo poleg druge opreme, ki omogoča načrtovanje, zapisovanje in sledenje gibanja skupine za izredni odstrel, ter lokacije odstreljenih divjih prašičev zagotovi uprava. Izpis iz te aplikacije je tudi podlaga za pripadajoča nadomestila, povezana z izrednim odstrelom divjih prašičev.

Posamezniki v skupini za izredni odstrel lahko poleg umetnih virov svetlobe, katerih uporaba se lahko dovoli že v skladu z veljavno lovsko zakonodajo, uporabljajo tudi posebno opremo za orožje, kot so: naprave za dušitev zvoka (poka), cevi z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenimi izključno za namestitev dušilca, strelni namerilniki z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo (termovizija) ali namerilniki s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, pasti ali brezpilotne zrakoplove. Ti se lahko uporabljajo izključno za izredni odstrel divjih prašičev. Posebno opremo, puške z risano cevjo, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo, namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, strelivo in naprave za dušitev zvoka (poka), umetne vire svetlobe lahko nabavi ministrstvo, pristojno za orožje (MNZ).

Na območju z omejitvami je dovoljena tudi uporaba lovka, ki se je v nekaterih državah izkazala kot ena najboljših metod za hitro zmanjšanje staleža populacije divjih prašičev. Lovke nabavi ministrstvo, skladišči in hrani pa ZGS. V Belgiji so npr. na okuženem območju kar četrtno odvzema naredili z uporabo pasti/lovk. V skladu s petim odstavkom 43. člena Zakona o divjadi in lovstvu je odlov divjadi dovoljen v znanstvenoraziskovalne in druge namene v širšem javnem interesu, na podlagi dovoljenja in pod pogoji, ki jih določi minister. Izvajanje ukrepov za izkoreninjenje APK pri divjih prašičih je ukrep v javnem interesu. Ker gre za izvajanje ukrepa za izkoreninjenje bolezni na območju z omejitvami, je treba ujetje divje prašiče usmrtiti, preiskati na APK, trupla pa neškodljivo odstraniti kot ŽSP kategorije 1. Usmrtitev ujetih divjih prašičev v lovkah lahko izvajajo le usposobljene osebe iz prvega odstavka tega člena. Usmrčeni divji prašiči se štejejo za odstreljene in se vpišejo v evidenco odstreljenih divjih prašičev.

Ko je potrebno izvesti ukrep izrednega odstrela divjih prašičev na določenem območju z omejitvami ministrstvo najprej kontaktira usposobljene osebe za izredni odstrel divjih prašičev s seznama, ki bivajo na območju z omejitvami potem pa tudi druge usposobljene osebe. Če je na voljo več usposobljenih oseb od dejanskih potreb glede na razmere, imajo pri imenovanju v skupino prednost člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami. Usposobljene osebe, ki bodo pripravljene sodelovati v skupinah za izredni odstrel imenuje ministrstvo.

Članom skupine za izredni odstrel pripada nadomestilo v višini 17 evrov na uro. Če v skupinah za izredni odstrel ni zagotovljenega kritičnega števila usposobljenih oseb, ki znaša 30 oseb, lahko ministrstvo nadomestilo zviša za največ 50 odstotkov (torej na največ 25,5 EUR). Za razliko od 24. člena, kjer se višina nadomestila članom skupine za iskanje lahko zviša za 30 odstotkov, se nadomestilo za člane skupine za izredni odstrel lahko zviša za 50 odstotkov, ker v tem primeru gre za opravljanje bolj odgovornih nalog (rokovanje z orožjem), pa tudi nabor teh usposobljenih oseb bo predvidoma manjši, saj v skupini za izredni odstrel lahko sodelujejo le lovci.

Podrobnejši pogoji, naloge ter točna višina in način izplačila nadomestila za njegovo delo in morebitno uporabo lastnega orožja, lovskega psa oziroma lastne opreme se določijo s pogodbo, ki jo ministrstvo sklene z vsakim članom skupine za izredni odstrel. V tej pogodbi

bodo podrobno urejena tudi razmerja oziroma obveznosti v primeru prevzema na reverz, uporabe in hrambe opreme iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka 27. člena ter prevzema opreme iz 4. točke (nabojev) za čas izvajanja ukrepa bistvenega zmanjšanja števila divjih prašičev oziroma njihove popolne odstranitve na območju z omejitvami. Prav tako bo pogodba vsebovala obveznosti glede vrnitve te opreme in morebitno uporabo lastnega orožja, lovskega psa oziroma lastne opreme. Sestavni del pogodbe bo tudi obrazec, ki bo vključeval navedbo tovarniških števil oziroma serijskih števil orožja in opreme ter inventarnih števil za potrebe skladiščnega poslovanja ter navedbo, da bo oseba, ki bo navedeno orožje in opremo zadolžila, tudi materialno odgovorna za zadolženo orožje in opremo ter vrnitev le-te v skladišče.

V skupini za izredni odstrel divjih prašičev naj bi sodelovalo vsaj 30 usposobljenih oseb. Strošek za delo skupine za izredni odstrel divjih prašičev **bo znašal približno 459.000 evrov** (150 dni x 6 ur x 17 evrov x 30 oseb).

K 27. členu

Poleg sredstev in opreme iz prvega odstavka 25. člena tega zakona (terenski avtomobili za prevoz izvajalcev odstrela v lovišče s prikolico za prevoz odstreljenih divjih prašičev do zbirnega centra; štirikolesniki s prikolico, banjice ali vreče za transport odstreljenih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila; zaščitne obleke; razkužila; znamke z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti odstreljenega divjega prašiča; obrazci, računalniki, mobilni telefoni; tehtnica za tehtanje odstreljenih divjih prašičev) mora imeti skupina za izredni odstrel divjih prašičev na voljo še opremo in sredstva, navedene v prvem odstavku 27. člena (naprave za dušitev zvoka (poka), puške z risano cevjo z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim za namestitvev dušilca, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, naboji; umetne vire svetlobe, lovke z ustrezno upremo, brezpilotne zrakoplove).

Oprema, ki se bo nabavila za izvajanje 16. člena, se bo v primeru pojava APK pri divjih prašičih uporabila za izvajanje ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih tako, da se bo prerazporedila na lokacije zbirnih mest, kjer bo na voljo za aktivnosti zbirnega mesta in aktivnosti skupin za iskanje in skupin za izredni odstrel divjih prašičev.

Orožje in posebno opremo za orožje bo nabavilo, hranilo in skladiščilo MNZ, ki je že sicer pristojno za področje orožja v skladu predpisi o orožju. Ministrstvo bo pred objavo javnega naročila preverilo, ali usposobljene osebe, ki bodo izvajale izredni odstrel, tako opremo in orožje že posedujejo sami. Drugo opremo (umetne vire svetlobe, lovke z ustrezno opremo in brezpilotne zrakoplove) nabavi ali najame ministrstvo, hrani in skladišči pa to opremo Zavod za gozdove Slovenije.

Člani skupine za izredni odstrel divjih prašičev so lahko samo lovci, ki so opravili usposabljanje iz 8. člena ZAPK in so vpisani v evidenco iz 61. člena ZAPK, ki lahko za izvajanje izrednega odstrela uporabijo svoje orožje, opremo in lovske pse, za kar dobijo nadomestilo za uporabo (določi se v pogodbi iz šestega odstavka 26. člena ZAPK). Lahko pa opremo, ki jo v skladu z drugim odstavkom tega člena nabavi in skladišči ministrstvo, pristojno za orožje (MNZ), v primeru izbruha APK pri divjih prašičih in odreditvi ukrepa izrednega odstrela divjih prašičev na določenem območju z omejitvami na reverz zadolžijo in prevzamejo. Usposobljene osebe to opremo uporabijo pri lovu in jo tudi same hranijo v skladu z določbami Zakona o orožju. Upravičenost do posedovanja te opreme usposobljene osebe izkazujejo z reverzom ali pogodbo o imenovanju v skupino za izredni odstrel divjih prašičev. Opremo, ki jo hrani in skladišči Zavod za gozdove Slovenije, lahko prevzame na reverz vodja skupine za izredni odstrel.

Stroški nabave in vzdrževanja orožja in opreme iz 25. in 27. člena zakona bodo znašali **464.510 evrov** in se plačajo iz proračuna RS.

K 28. členu

Na določenem območju z omejitvami je iztrebljanje (evisceracija) divjih prašičev v lovišču prepovedano. Po odstrelu je treba neiztrebljenega divjega prašiča dostaviti do zbirnega mesta, kjer se opravita tehtanje in iztrebljanje, če se pozneje trupi divjih prašičev, ki so negativni na APK, lahko uporabijo za prehrano ljudi. ŽSP, ki izvirajo od divjih prašičev (črevesje in vsi deli divjega prašiča, ki se ne uporabijo za prehrano ljudi), se kategorizirajo, zberejo in odstranijo kot ŽSP kategorije 1 v skladu z Uredbo 1069/2009/ES. ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu prevzame izvajalec gospodarske javne službe.

Stroški zbiranja in odstranitve ŽSP kategorije 1 z zbirnih mest bodo znašali **51.100 evrov** in se izvajalcu gospodarske javne službe plačajo iz proračuna RS.

K 29. členu

Vse odstreljene divje prašiče mora NVI pri sprejemu na zbirno mesto ali v lovsko zbiralnico stehitati neiztrebljene (preden se opravi evisceracija, če se ta izvede).

Na območju z omejitvami, kjer je lov na divjega prašiča dovoljen in se izvaja intenzivirani lov, je treba vse odstreljene divje prašiče laboratorijsko preiskati. Če so rezultati preiskav pozitivni na APK, je treba trup neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK. Višina nadomestila za uničene neiztrebljene trupe do vključno 70 kg znaša 50 evrov, za preostale neiztrebljene odstreljene divje prašičev, težje od 70 kg, pa 100 evrov. Kot izhodišče za določitev višine nadomestila smo upoštevali ceno za neizkoženega divjega prašiča na trgu. Upravljalec lovišča v primeru, ko je meso odstreljenega divjega prašiča ustrezno za prehrano ljudi, neizkoženega divjega prašiča lahko odda v obrat za obdelavo divjačine ali pa ga proda na lokalnem trgu. Trenutna cena neizkoženega divjega prašiča z normalnimi strelnimi poškodbami (I. kvaliteta) je 1,00 €/kg.

Postopek za izplačilo nadomestila za uničene trupe se uvede na zahtevo upravljavca lovišča, ki jo ta vloži pri območnem uradu uprave. Vloga mora vsebovati:

1. podatke o upravljavcu lovišča (ime in naslov, davčno številko, odgovorno osebo, številko tekočega računa);
2. zahtevano višino nadomestila s seznamom odstreljenih divjih prašičev in težo neiztrebljenih divjih prašičev;
3. potrdilo vodje zbirnega mesta o teži odstreljenega divjega prašiča.

O vlogah odloča uradni veterinar pristojnega OU uprave. Nadomestilo se izplača na podlagi dokončne odločbe.

Za izvedbo tega člena bo treba zagotoviti **1.243.100 evrov**, od tega 1.118.100 evrov za laboratorijsko diagnostiko, 125.000 evrov za nadomestila za uničene odstreljene divje prašiče na območju z omejitvami.

K 30. členu

V primeru izbruha APK pri divjih prašičih bo treba na območju z omejitvami vzpostaviti in opremiti vsaj tri zbirna mesta za najdene poginule divje prašiče in odstreljene divje prašiče, kjer se izvajajo zbiranje, vzorčenje in odvoz na neškodljivo uničenje. Za zbirno mesto se ob soglasju lastnika uporabijo primerni obstoječi objekti ali pa se postavijo novi začasni objekti.

Zbirno mesto je mesto za zbiranje in vzorčenje odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev. To mesto se lahko uporablja tudi za preoblačenje in dezinfekcijo članov skupin za iskanje in skupin za izredni odstrel divjih prašičev.

Zbirno mesto se odstrani takoj, ko ni več potrebno za izvajanje ukrepov iz tega zakona. Razen če se z lastnikom zemljišča ali objekta ne dogovori drugače, uprava zagotovi, da se po odstranitvi zbirnega mesta zemljišče oziroma objekt kakovostno vzpostavi v prvotno stanje ter

nemudoma pridobi cenitev cenilca ustrezne stroke, ki oceni škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta ter zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto. Uprava v 30 dneh po izdelani cenitvi iz prejšnjega stavka, vendar ne pozneje kot tri mesece po odstranitvi zbirnega mesta, lastniku zemljišča izplača odškodnino v višini, kot jo je določil cenilec ustrezne stroke. Če se lastnik zemljišča ne strinja s tako določeno odškodnino, lahko vloži tožbo pri upravnem sodišču.

Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest so dopustni ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov. Za postavitve, uporabo in vzdrževanje zbirnih mest oziroma za ureditev dostopa do zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.

Stroški povračila za škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta in zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto, znašajo **približno 10.000 evrov**.

K 31. členu

Generalni direktor uprave izmed uslužbencev uprave oziroma NVI s sklepom določi vodjo zbirnega mesta za posamezno zbirno mesto, ki ima naslednje naloge in pooblastila:

1. usklajuje delo na zbirnem mestu;
2. skrbi za nabavo materiala za redno delovanje zbirnega mesta (razkužila, zaščitna oprema, gorivo, čistila, pisarniški material itd.);
3. vodi podatke o odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičih, dostavljenih na zbirno mesto, in daje potrdila iz 3. točke šestega odstavka 29. člena tega zakona;
4. usklajuje in odreja naloge vodjem skupin za aktivno iskanje in skupin za izredni odstrel;
5. potrjuje dnevna poročila o delu skupin iz prejšnje točke in opravljenih urah;
6. zagotovi, da so vsi najdeni poginuli in odstreljeni divji prašiči prepeljani na zbirno mesto, zagotovi njihovo tehtanje in vzorčenje;
7. zbira podatke o rezultatih preiskav in zagotovi neškodljivo odstranitev vseh najdenih poginulih divjih prašičev;
8. skrbi za pripravo poročil in redno poročanje generalnemu direktorju uprave in DSNB.

Vodja zbirnega mesta poskrbi tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih odredi generalni direktor uprave oziroma DSNB.

K 32. členu

Prevoz divjih prašičev, ki jih odstreli skupina za izredni odstrel in najdenih poginulih divjih prašičev znotraj določenega območja z omejitvami do zbirnega mesta ter čiščenje in dezinfekcijo zagotovi VHS. Prevoz odstreljenih divjih prašičev v skladu z 22. členom tega zakona zagotovijo upravljavci lovišč. Ker bodo divji prašiči, ki jih odstrelijo upravljavci lovišč v primeru negativnega izvida preiskave na APK lahko uporabljeni za prehrano ljudi, je nujno, da so ti prašiči nemudoma prepeljani do zbirnega mesta, zato prevoz zagotovi uplenitelj oziroma upravljalec lovišča.

Skupina za iskanje iz 24. člena tega zakona in skupina za izredni odstrel iz 26. člena tega zakona pomagata VHS pri spravlilu poginulega ali odstreljenega divjega prašiča do vozila VHS. NVI na zbirnem mestu opravi vzorčenje.

Odvoz ŽSP z zbirnega mesta opravi izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP. Pred odvozom z zbirnega mesta NVI dezinficira vozilo za odvoz, vključno z voznikom.

Na zbirnih mestih je treba zagotoviti:

1. primerne ograje, da je onemogočen dostop do kadavrov divjih prašičev in drugih ŽSP,
2. vsaj tri kontejnerje, kjer se uredi priročna pisarna za delavce, ki opravljajo vzorčenje, in za preoblačenje na prehodu iz čistega v nečisti del,
3. vsaj dva hlajena kontejnerja za trupe odstreljenih divjih prašičev,
4. sanitarne kontejnerje,
5. postajo za čiščenje in razkuževanje,
6. kontejnerje za odlaganje kadavrov, ki jih odpelje KOTO, d. o. o.,
7. kontejner za kužne odpadke (uporabljena zaščitna obleka, rokavice itd.).

Na zbirnem mestu morajo biti na voljo naslednja oprema in materiali: razkužila in čistila (apno), oprema za jemanje vzorcev, tablični računalniki, tiskalniki, hladilne torbe, banjice za vleko trupel divjih prašičev, plastične vreče itd.).

Zbirno mesto mora imeti možnost priklopa na vodovodno omrežje in elektriko oziroma imeti mora tudi agregat.

Ureditev zbirnega mesta (utrditev platoja, postavitve ograj, postavitve bivalnih in hladilnih kontejnerjev) ter postavitve in delovanje dezinfekcijske točke zagotovi uprava. Uprava tudi pridobi ustrezna soglasja za priklop vode in elektrike, če je to potrebno, ter zagotovi plačilo nadomestila za uporabo zemljišč in objektov in nadomestila za uporabo vode in elektrike.

Kontejnerje za ŽSP zagotovi izvajalec javne gospodarske službe ravnanja z ŽSP.

Stroški vzpostavitve, delovanja in naplčila najemnin za tri zbirna mesta ter neškodljive odstranitve zbranih poginulih in odstreljenih divjih prašičev na območju z omejitvami, vključno z nabavo kontejnerjev za ŽSP, znašajo približno **120.550 evrov**. V primeru izbruha APK bosta na zbirno mesto prerazporejena oprema in osebje, ki je bilo zagotovljeno za izvajanje 16. člena zakona.

K 33. členu

Če na določenem območju z omejitvami odvoz trupel poginulih divjih prašičev do zbirnih mest ni mogoč, generalni direktor uprave na predlog skupine strokovnjakov določi izredne načine odstranjevanja trupel poginulih divjih prašičev v skladu z 19. členom Uredbe 1069/2009/EU.

Odstranjevanje trupel iz prejšnjega odstavka izvede skupina za iskanje trupel poginulih divjih prašičev iz 24. člena tega zakona. Izvedba zakopavanja se kot dodatne ure plača usposobljenim osebam za iskanje trupel poginulih divjih prašičev, kar se opredeli tudi v pogodbi iz 24 člena. **Za ta namen se načrtuje 2.000 evrov.**

K 34. členu

Ob pojavu APK pri divjih prašičih se določi območje z omejitvami, znotraj katerega velja prepoved prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki, mesnimi proizvodi iz mesa divjih prašičev. Gre za enega od ukrepov iz 21. člena tega zakona, ki ga s sklepom določi generalni direktor uprave. V začetni fazi je prepoved prometa nujni ukrep, s katerim želimo preprečiti širjenje APK. Trajanje prepovedi je odvisno predvsem od razširjenosti okužbe. Pozneje, ko bo Evropska komisija izvedla regionalizacijo v skladu s predpisi Unije, pa bodo glede prepovedi oziroma omejitve prometa iz tega člena veljala pravila EU.

K 35. členu

Na območju z omejitvami lahko generalni direktor uprave s sklepom določi ukrepe v rejah domačih prašičev ter divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene, da se ugotovi dejansko stanje v rejah prašičev. Na podlagi tega določi nadaljnje ukrepe, s katerimi se preprečuje morebitni prenos bolezni z divjih prašičev v reje s prašiči.

K 36. členu

Eden od možnih ukrepov na območju z omejitvami je tudi pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene ter prepoved reje prašičev na tem območju, dokler se izvajajo ukrepi. Gre za ukrep, ki ga s sklepom določi generalni direktor uprave na predlog DSNB. Člani DSNB pri odločitvi upoštevajo epizootiološke razmere, biovarnostne ukrepe v rejah, gostoto gospodarstev s prašiči na območju z omejitvami, število prašičev na gospodarstvih, velikost populacije divjih prašičev na območju itd. Namen ukrepa je, da se prepreči prenos APK z divjih prašičev v reje s prašiči, saj APK povzroča ogromno gospodarsko škodo in lahko ogrozi obstoj prašičereje v Sloveniji.

K 37. členu

Za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za širjenje APK s prostorskimi premiki divjih prašičev se na območjih, ki jih s sklepom določi generalni direktor uprave, lahko postavijo ograje oziroma odvrata. Postavitev ograj ima za cilj upočasnitev širjenja APK s premiki divjih prašičev (in ne ograditev okuženega območja), zato je treba pri določanju postavitve ograj upoštevati predvsem ustaljene poti premikov metapopulacij divjih prašičev na določenih območjih. Postavitev mreže ograj (in ne ograditev določenega območja v celoti), vključno z izvajanjem izrednega odstrela na okuženem območju, se je izkazala kot najučinkovitejši način za izkoreninjenje APK (Češka, Belgija).

Gradnja zanesljive in dolgotrajne ograje, ki preprečuje prehod divjih prašičev, zahteva sredstva, čas in trud. Za učinkovito omejitev gibanja divjih prašičev morajo biti ograje izdelane iz pletene žičnate mreže, visoke najmanj 1,5 metra (kakršna je mreža za preprečevanje škode, ki jo divji prašič povzroči na poljščinah). Lahko so opremljene z deli bodeče žice na vrhu in straneh mreže. Elektrifikacija ograje povečuje njeno učinkovitost. Kot ukrep, katerega cilj je fizično preprečevanje oziroma omejevanje premikov divjih prašičev znotraj območij z omejitvami ter med okuženimi in prostimi območji, mora oblika ograje upoštevati tudi verjetni pritisk nanjo zaradi različnih dejavnikov, kot so: prisotnost gonečih se samic ali zelenega vira hrane/lakote, potreba po zavetju zaradi kotitve ali želja pobegniti pred grožnjami, kot so lov ali druga sredstva preganjanja. Kjer je teren grob, kamnit ali drugače težko dostopen (npr. mokrišča, območja gostega gozda in podobno), je postavitev takšne ograje težavna, njena hitra postavitev kot odziv na primere APK pri divjih prašičih pa je zelo zahtevna ali celo neizvedljiva.

Pri odločitvi glede postavitve ograj mora strokovna skupina skrbno oceniti učinkovitost preprečevanja širjenja APK in dolgoročne ekološke posledice obsežnega ograjevanja, vključno z upoštevanjem, da taki ukrepi niso v skladu z naravo in načeli ohranjanja prostoživečih živali.

Na trgu so na voljo različne vrste modelov odvrtilnih električnih ograj, ki so za divje prašiče moteče. Obstajajo tako trajne kot prenosne rešitve, vključno z avtonomnimi sistemi z napajanjem na sončno energijo. Večina električnih ograj je bila razvita za uporabo v naseljenih območjih za sezonsko zaščito relativno majhnih parcel s pridelki, vrtovi in lastnino pred poškodbami zaradi napadov divjih prašičev. Čeprav električna ograja pogosto učinkovito preprečuje škodo na pridelkih, pa ne more zagotoviti dolgoročne zaščite večjih in bolj naseljenih območij. Električna ograja zahteva napor pri postavitvi, sistem za redno oskrbo z električno energijo, vsakodnevni nadzor in vzdrževanje. Njena celoletna uporaba v težjih podnebnih razmerah, kjer imamo sneg in temperature pod lediščem, je težavna. Funkcionalnost ograje lahko močno ogrozijo tudi večje vrste prostoživečih parkljarjev, kot so jeleni. Električne ograje ne prenesejo veliko pritiska in ne zaustavijo v celoti premikov živali. Lahko zmanjšajo celotno količino premikov, ne pa živali, ki jih žene lakota, preganjanje ali spolno zanimanje.

Odvračala so lahko kemična, vizualna, zvočna ali njihove kombinacije. Študije in praktične izkušnje v več prizadetih državah z APK na splošno ugotavljajo, da je samo uporaba odvrtila precej neučinkovito sredstvo za odvrčanje divjih prašičev in zmanjševanje škode na pridelkih.

Učinkovitost odvrčal pa se izboljša v kombinaciji z ograjami.

Nabavo, postavitvev, vzdrževanje, prestavitvev in odstranitvev ograj oziroma odvrčal iz prejšnjega odstavka zagotovi uprava. Javno naročilo bi bilo smotrno izvesti že pred pojavom APK v Sloveniji, saj bi nam to omogočalo hiter odziv v primeru potrditve APK in pri sprejetju odločitve, da je postavitvev ograj potrebna, zato smo v prehodnih določbah v 73. členu zapisali, da se postopek oddaje javnega naročila za sukcesivno nabavo ograj prične 6 mesecev po uveljavitvi zakona.

Ograje oziroma odvrčala se v največji možni meri postavijo na zemljiščih v državni oziroma občinski lasti ter ob občinskih in državnih cestah, če okoliščine konkretnih postavitvev ograj oziroma odvrčal to zahtevajo, pa tudi na zemljiščih v zasebni lasti. Lastniki in posestniki zemljišč morajo dopustiti postavitvev, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrčal. Vsakdo se mora vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala postavitvev, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrčal. Uprava lastnike obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih. Zaščitne ograje oziroma odvrčala se odstranijo takoj, ko niso več potrebni za izvajanje ukrepov iz tega zakona.

Ograje se štejejo za pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo iz 3.č člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17) in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitvev je dopustna ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov. Za postavitvev, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrčal se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode. Postavitvev ograj ne bo imela znatnih vplivov na habitate in vrste, saj se bodo predvidoma postavljale zunaj strnjenih gozdnih površin, po možnosti ob poteh in cestah z namenom ustavitve širjenja APK oziroma preprečevanja večjih migracij in disperzije divjih prašičev. Ograje bodo postavljene krajše časovno obdobje (nekaj mesecev), ko se bodo znotraj ograjenega območja izvajali različni ukrepi za izkoreninjenje APK. Ograje naj ne bi bile preveč moteč dejavnik z vidika vznemirjanja prostoživečih živali, kar se je pokazalo tudi po postavitvi ograj na meji z Republiko Hrvaško, kjer so bile postavljene dosti višje ograje in rezilna žica. Iz navedenih razlogov menimo, da postavljene ograje ne bodo vplivale na cilje ohranjanja ter na celovitost zavarovanega območja in njegovih habitatov.

Ograja mora omogočati dostop imetnikom zemljišč do svojih zemljišč in prebivalcem na območju dostop do njihovih prebivališč, razen če veljajo omejitve iz 47. člena tega zakona.

Sredstva za nabavo, postavitvev, nadzor in vzdrževanje, prestavitvev in odstranitvev ograje oziroma odvrčal ter nadomestila iz prejšnjega odstavka se zagotovijo iz proračuna RS. Ograja se po odstranitvi lahko ponovno uporabi za zaščito površin, ki so v javnem interesu Republike Slovenije. Računamo, da bi bil strošek metra postavljene ograje približno 25 evrov. **Za izvedbo ukrepa bi potrebovali najmanj 60 km ograje, kar znaša približno 1.500.000 evrov.**

Zakon predvideva, da je ograjo mogoče postaviti tudi na območju, ki ga zaradi bližine pojava APK v sosednji državi določi Vlada Republike Slovenije na predlog generalnega direktorja uprave. Verjetno bi v Sloveniji tako možnost izbrali, če bi se primeri APK pri divjih prašičih pojavili na območju katere od sosednjih držav v razdalji, manjši od 50 km od meje.

Predlog zakona v četrtem odstavku 37. člena ne predvideva pridobitve soglasja lastnikov oziroma upravljavcev zemljišč. Za zemljišča, na katerih so objekti in okoliši objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, velja izjema, da je treba predhodno pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za obrambo. Na navedenih območjih se namreč lahko izvajajo predpisani ukrepi za varovanje v skladu z 29. členom Zakona o obrambi (Uradni list RS št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15) ter Uredbo o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje (Uradni list RS, št. 7/99, 67/03 in 26/10). Poseganje na navedena območja brez predhodnega soglasja Ministrstva za obrambo bi lahko povzročilo določena varnostna tveganja tako za ministrstvo oziroma Slovensko vojsko kot uporabnika, pa tudi za postavljavce ograje.

K 38. členu

Če je zaradi postavitve, namestitve, uporabe, vzdrževanja ograj oziroma odvrčal potrebna uporaba zemljišč, so do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo) po tem zakonu upravičeni naslednji upravičenci: lastnik zemljišča ali oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe. Do nadomestila bo načeloma upravičen lastnik zemljišča. Če bo v uporabi zemljišče osebe, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, bo do nadomestila upravičena ta oseba. Pravica do nadomestila ni razširjena na pravico uporabe zemljišča iz katerega koli pravnega naslova, temveč le v primeru dlje časa trajajočih in tipičnih pravnih razmerij (npr. pravica do užitka, rabe, najema ali zakupa). Medsebojni odnosi med lastnikom in drugimi uporabniki, ki po tem zakonu niso upravičenci, se bodo urejali med lastnikom in temi uporabniki.

V zakonu navedeni subjekti so upravičeni do nadomestila, če se kot sredstvo iz 37. člena namesti, uporablja, vzdržuje ograja oziroma odvrčalo, ki onemogoča redno rabo zemljišč. To pomeni, da že sam zakon določa primer, ko so izpolnjeni pogoji za pridobitev nadomestila. Gre namreč za tako očitno omejitev redne rabe zemljišč, da je nadomestilo upravičeno.

Tretji odstavek določa, da je, če za isto zemljišče uveljavlja nadomestilo več upravičencev za isto časovno obdobje, do nadomestila upravičen tisti, ki ima v tem obdobju pravico uporabljati to zemljišče.

V četrtem odstavku so določena upravičenja za primere, kadar gre za solastnino oziroma skupno lastnino.

K 39. členu

Prvi odstavek določa, da bo upravičenec do nadomestila lahko zahteval nadomestilo do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Za pristojni organ za določanje višine nadomestila se določa upravna enota, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Zaradi racionalizacije postopkov je določen tudi odstop od krajevne pristojnosti, če zemljišče leži na območju dveh upravnih enot ali upravičenec do nadomestila uveljavlja nadomestilo za več zemljišč, ki ležijo na območju dveh ali več upravnih enot. V teh primerih je za vsa zemljišča pristojna ena od upravnih enot, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Upravičencu sta tako dani možnost in obveznost, da nadomestilo za vsa zemljišča uveljavlja le na eni upravni enoti, in sicer tisti, ki jo izbere. Če bo upravičenec zahtevo za nadomestilo vložil na več upravnih enot, bo o zahtevi odločala upravna enota, ki bo prva prejela zahtevo.

Drugi in tretji odstavek določata vsebino zahteve. Postopek se bo začel na zahtevo upravičenca do nadomestila, ki bo uveljavljal svojo pravico do nadomestila. V vlogi bo upravičenec do nadomestila navedel podatke o lastništvu ali drugi stvarni pravici, najemu ali zakupu oziroma podatke o zemljišču in opis posega na zemljišče. Upravičenec, ki zemljišče uporablja na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, priloži tudi fotokopijo najemne oziroma zakupne pogodbe, če ti podatki niso razvidni iz uradnih evidenc.

Ker imajo podatke o obsegu posegov pristojni državni organi, predvsem tisti, ki je izvedel poseg na zemljišču, bo v skladu s četrtem odstavkom upravna enota podatke, ki jih potrebuje za določanje višine nadomestila, pridobila od uprave, ki odreja in usklajuje vse dejavnosti.

Peti odstavek določa pritožbo, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Šesti odstavek določa, da se višina nadomestila določi na podlagi metodologije, ki je glede na obseg posega na zemljišču, boniteto zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, in vrsto dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, določena v prilogi I tega zakona. Namen take ureditve je, da se določijo takšna

merila, ki omogočajo hitro in preprosto določanje nadomestil v upravnem postopku. Pri določitvi višine nadomestil se bodo upoštevali boniteta zemljišča, obseg posega in vrsta dejanske rabe.

V sedmem odstavku je določeno, da se nadomestilo odmeri za preteklo koledarsko leto, in sicer za število dni, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Če se upravičenec do nadomestila med koledarskim letom spremeni, je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na trajanje njegovega upravičenja v koledarskem letu.

Osmi odstavek določa, da nadomestilo izplača uprava po dokončnosti odločbe upravne enote na osebni oziroma poslovni račun upravičenca.

Deveti odstavek določa, da se sredstva za izplačilo nadomestila zagotovijo v proračunu Republike Slovenije, in sicer v okviru finančnega načrta uprave.

Deseti odstavek določa oprostitev plačila takse, ker gre za uveljavljanje nadomestila za poseg, ki ga je povzročila država.

V enajstem odstavku je določba, ki določa uporabo zakona, ki ureja splošni upravni postopek, glede vseh vprašanj, ki niso s tem zakonom drugače urejena.

Lastniki oziroma posestniki zemljišč, čez katera poteka ograja, so upravičeni do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča. Ta nadomestila naj ne bi presejala **30.000 evrov letno**.

K 40. členu

40. člen določa metodologijo za določitev višine nadomestila za oteženo rabo zemljišča zaradi postavitve ograj in odvrtačal. Nadomestilo se določi tako, da se upoštevajo podatki o boniteti iz uradnih evidenc in površina zemljišča, na katerem je otežena redna raba zemljišča zaradi postavitve, namestitve, uporabe ali vzdrževanja ograje in odvrtačal iz prvega odstavka 37. člena tega zakona. Površina se določi tako, da se dolžina ograje pomnoži s štirimi metri širine.

K 41. členu

Če je za postavitve ograj oziroma odvrtačal iz 37. člena tega zakona potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč in traja dlje kot 24 mesecev, se lastninska pravica na teh zemljiščih začasno obremeni s služnostjo v javno korist. Pri tem se upoštevajo zahteve, ki so določene v 69. členu Ustave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ustava). Gre namreč za tako dolgotrajen in intenziven ukrep, da ravnanje v skladu z 69. členom ustave ni več mogoče. Omejitev lastninske pravice z vidika njene socialne funkcije, kot izhaja iz 67. člena ustave, v takem primeru ne zadošča več, zato je treba ravnati v skladu z ureditvijo, ki jo določa 69. člen ustave.

Predlagatelj meni, da je obdobje predlaganih 24 mesecev razumen rok, saj bi bila takojšnja omejitev lastninske pravice v skladu z 69. členom ustave nesorazmeren ukrep. Za obdobje 24 mesecev, ko mora upravičenec do nadomestila trpeti poseg v svojo lastninsko pravico oziroma najemno razmerje, pa bo upravičen do nadomestila, ki ga bo mogoče preprosto uveljavljati (dejansko bo treba izkazovati le poseg na zemljišču).

K 42. členu

Kot upravičenca do služnosti v javno korist 42. člen določa le državo, ker je divjad v lasti države. Določeno je tudi, da bo postopek sporazumevanja za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, sklepanje teh pogodb in vlaganje zahtev za ustanovitev služnosti v javno korist v imenu Republike Slovenije in za njen račun opravljala uprava, saj gre za izvajanje zakona iz njene pristojnosti.

K 43. členu

Ta določba ureja postopek sporazumevanja z lastniki zemljišč, na katerih je treba zaradi opravljanja nalog nadzora in izkoreninjenja APK omejiti lastninsko pravico z ustanovitvijo služnosti v javno korist. Če lastnik zemljišča sprejme ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist in o tem v predpisanem roku obvesti upravičenca do služnosti v javno korist, skleneta lastnik zemljišča in upravičenec do služnosti v javno korist pogodbo o ustanovitvi služnosti v javno korist.

V tem primeru pripada lastniku zemljišča nadomestilo. Za plačilo odškodnin za služnost v javno korist načrtujemo približno **100.000 evrov** letno.

K 44. členu

Če lastnik zemljišča in upravičenec do služnosti v javno korist ne skleneta pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, lahko upravičenec do služnosti v javno korist pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, zahteva začetek postopka za ustanovitev služnosti v javno korist. Zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist v primerjavi z zahtevo za obremenitev nepremičnine s služnostjo iz 110. člena Zakona o urejanju prostora vsebuje drugačne podatke, saj za izkaz javne koristi ni potreben že izdan prostorski akt, ker se javna korist ugotovi s sklepom Vlade Republike Slovenije. Ne glede na 110. člen Zakona o urejanju prostora se postopek za ustanovitev služnosti v javno korist začne s sklepom, zoper katerega ni dovoljena pritožba. Taka določba je namenjena uresničevanju načela gospodarnosti postopka. V četrtem odstavku je določeno, da pritožba zoper odločbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ne zadrži njene izvršitve, ker je to nujno zaradi čimprejšnje ureditve pravnih razmer. Ta določba pomeni odstop oziroma nadomešča nujni postopek po 104. členu Zakona o urejanju prostora.

K 45. členu

Nadomestilo za ustanovitev služnosti v javno korist se določi od poteka 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje njegovo redno rabo, do poteka obdobja obremenitve zemljišča. Nadomestilo se bo izplačevalo na letni ravni za preteklo leto, in sicer do konca marca tekočega leta. Izplačilo za posamezno leto se izračuna tako, da se višina nadomestila, določena za celotno obdobje, deli s številom let, za katera je zemljišče obremenjeno s služnostjo v javno korist. Če nadomestilo ni določeno v istem koledarskem letu, kot je bila ustanovljena služnost v javno korist, se nadomestilo za obdobje do določitve nadomestila izplača do konca marca leta, ki sledi letu, v katerem je bilo določeno nadomestilo. Če služnost v javno korist ne traja vse koledarsko leto, se izplačilo za posamezno leto sorazmerno zmanjša. V primeru ukinitve služnosti pred potekom obdobja, za katero je bila ustanovljena, se za preostalo obdobje nadomestilo ne izplača. Taka ureditev določitve in izplačila nadomestila bo veljala tako v primeru sporazumne ustanovitve služnosti kot v primeru, če se bo nadomestilo določilo v sodnem postopku. Po mnenju predlagatelja je takšna ureditev utemeljena, saj je v tem primeru dejanska potreba po služnosti v javno korist bodoče negotovo dejstvo, ki ga ni mogoče natančno predvideti in opredeliti ob ustanovitvi služnosti v javno korist. Načelo sorazmernosti pa terja, da morajo takoj, ko prenehajo razlogi za posege, ki terjajo ustanovitev služnosti, ti posegi prenehati, s tem pa tudi pravica do služnosti in posledično tudi pravica do odškodnine.

Določeno je, da bo nadomestilo upravičencu izplačala uprava na osebni oziroma poslovni račun lastnika zemljišča. Za plačilo nadomestil za služnost v javno korist načrtujemo **približno 100.000 evrov** letno. Sredstva za izplačilo nadomestil se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

K 46. členu

Če upravičencu do služnosti v javno korist ne uspe pridobiti podatkov o lastniku zemljišča iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo ali organi, ki vodijo uradne evidence, s podatki ne

razpolagajo ali so podatki v evidenci napačni ali lastnik zemljišča zaradi neznanega prebivališča ne more sodelovati v postopku, pošlje centru za socialno delo predlog za postavitvev skrbnika za posebni primer. Center za socialno delo v 60 dneh imenuje skrbnika za posebni primer, ki zastopa lastnika zemljišča in varuje njegove koristi.

K 47. členu

Da bi na določenem območju znotraj območja z omejitvami zagotovili čim manj vznemirjanja divjih prašičev in s tem preprečili širjene bolezni, lahko Vlada Republike Slovenije omeji ali prepove izvajanje kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti.

Omejitev ali prepoved iz prejšnjega odstavka se lahko nanaša na:

1. spravilo pridelkov;
2. košnjo in spravilo krme;
3. redno sečnjo in spravilo lesa iz gozdov;
4. nabiranje gob in drugih gozdnih sadežev;
5. omejitev gibanja in druge aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

Prepoved ali omejitev gibanja in drugih dejavnosti lahko zajema prepoved gibanja nepooblaščenih oseb na območju, prepoved izvajanja rekreativnih dejavnosti, kolesarjenja, prepoved spuščanja psov s povodcev. Nadzorovanje omejitev oziroma prepovedi iz tega člena opravljajo uradni veterinarji, lovski, gozdarski in kmetijski inšpektorji – glej 63., 64. in 65. člen ZAPK.

K 48. členu

Če bodo na območju lovišča odrejeni nujni ukrepi prepovedi lova, ima ministrstvo možnost, da znesek koncesijske dajatve zniža. Ker prepoved lova lahko traja zelo različno dolgo oziroma začne veljati v različnem obdobju leta, ima ta prepoved tudi različen vpliv na upravljanje divjadi v lovišču. Zaradi navedenega je pomembno, da obstaja predpisani postopek za znižanje koncesijske dajatve. V Uredbi o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Uradni list RS, št. 100/08) je določeno, da minister lahko na predlog ZGS, LZS ali lovske inšpekcije za posamezno lovišče v tekočem letu zniža koncesijsko dajatev, vendar ta ne sme znašati manj kot 10 % od osnove za izračun koncesijske dajatve. O predlogu za znižanje koncesijske dajatve poda mnenje komisija, ki jo imenuje minister in jo sestavljajo trije člani. Komisijo sestavlja po en predstavnik ministrstva, ZGS in lovske inšpekcije. Glede na navedeno bo na predlog prej navedenih organov komisija lahko pregledala vloge in se do njih opredelila, nato pa bo ministrstvo izdalo ugodilno ali zavrnilno odločbo.

V petem odstavku 29. člena ZDLov je določeno, da je 50 odstotkov koncesijske dajatve prihodek proračuna Republike Slovenije, 50 odstotkov pa prihodek proračuna občine. Ne glede na navedeno določilo v Uredbi o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, da se koncesijska dajatev zniža lahko le do 10 % od osnove za izračun koncesijske dajatve, bo komisija na podlagi ZAPK lahko znižala koncesijsko dajatev za polovico, torej za celotni del koncesijske dajatve, ki pripada državi. Občine bodo prejele koncesijsko dajatev v celoti. V skladu z 6. odstavkom 29. člena Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.) se občini nakazana sredstva iz prejšnjega odstavka v proračunu občine izkazujejo kot namenski prejemki in se porabljajo kot namenski izdatki za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire. Podrobnejše pogoje, namen in način porabe teh sredstev občina uredi z odlokom. Večina občin na podlagi teh odlokov sredstva pridobljena s koncesijo namensko porabijo za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, in sicer za ukrepe varstva divjadi in biomeliorativne ukrepe (vzdrževanje pasišč, grmišč, gozdnih jas, mokrišč in remiz za malo divjad, vzdrževanje gozdnega roba, izdelava in vzdrževanje kaluž, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja, postavitvev in vzdrževanje gnezdilnic, solnic in prež, nakup krme za divjadi ter semen

in gnojil za obdelavo krmnih njiv ter odpravo škod po divjadi na kmetijskih površinah). Te ukrepe izvajajo upravljalci lovišč.

Da se koncesijska dajatev zniža samo za del, ki pripada državi smo se odločili zaradi dejstva, da je v Republiki Sloveniji divjad državna lastnina in ker gre za ukrepe, ki jih koordinira in določa (prepoveduje) država. Torej je edino logično, da država tudi nosi finančne posledice. Gre za prepoved lova, ki je uvedena v državnem interesu, da se bolezen ne bi širila in kot taka presega interes konkretne občine ali občin, na kateri leži lovišče, kjer je uvedena prepoved lova. Poleg tega se sredstva, ki jih s koncesijo pridobi občina, že na podlagi zakona, ki ureja divjad in lovstvo, vrnejo v lovišče za trajnostno gospodarjenje z divjadjo.

Pričakujemo, da bo zaradi zmanjšanja ali odprave plačila koncesijske dajatve za **približno 100.000** evrov manj prihodkov v proračun.

K 49. členu

Zaradi izvajanja nujnih ukrepov po tem zakonu Republika Slovenija zagotovi izplačilo nadomestila za povzročeno škodo oziroma odškodnin za:

1. škodo, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah;
2. za živali, ki so bile pokončane ali zaklane, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri izvajanju nujnih ukrepov (odškodnina imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami);
3. omejitve pri izvajanju kmetijskih dejavnosti in prepovedi spravila pridelkov; prepovedi košnje in spravila krme.

K 50. členu

V času prepovedi in omejitev lova, ko upravljavci lovišč ne morejo redno upravljati populacij v skladu z načrti, lahko kljub temu nastaja škoda, ki jo povzroči divjad. Ker za to škodo ne morejo odškodninsko odgovarjati upravljavci lovišč, nadomestila za škodo, ki jo na kmetijskih in gozdnih kulturah povzroči divjad, (namesto upravljavcev) zagotovi Republika Slovenija. Lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča, ki utрпи škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah zaradi divjadi, lahko uveljavlja nadomestilo po postopku za uveljavljanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah od Republike Slovenije (58. člena ZDLov). V primeru nastanka škode, ki jo povzroči divjad na kmetijski ali gozdni kulturi na območju, kjer je prepovedan lov, bo oškodovanec lahko v treh dneh podal pisno prijavo za oceno škode pooblaščenцу MKGP (pooblaščenці so uslužbenci ZGS na območnih enotah). Pooblaščenec bo v osmih dneh škodo ocenil, naredil zapisnik o ogledu in pripravil sporazum o višini nadomestila. Celotno gradivo bo poslal MKGP. Če se oškodovanec in pooblaščenec ne bosta sporazumela o višini odškodnine, pošlje oškodovanec pisno prijavo škode MKGP. Pred izplačilom nadomestila bo MKGP preverilo, v kakšnih okoliščinah je nastala škoda, ki jo povzroči divjad, in ali je oškodovanec upravičen do nadomestila. Če bo oškodovanec upravičen do nadomestila, mu ga bo MKGP izplačalo v 30 dneh od popolnosti zahtevka. O celotni oceni škode in vrednosti nadomestila bo obveščen tudi upravljavec lovišča.

Če na kmetijskih in gozdnih kulturah nastane škoda, ki jo povzroči divjad, zaradi opustitve izvajanja ukrepov upravljavca lovišča, na katere prepoved lova ni vplivala (npr. izvajanje ukrepov za preprečevanje škode), to škodo povrne upravljavec lovišča. Če MKGP oškodovancu izplača nadomestilo in nato pozneje ugotovi, da je škoda nastala zaradi krivde upravljavca lovišča, lahko zahteva od upravljavca lovišča povrnitev neupravičeno izplačanega nadomestila oškodovancu. Sredstva MKGP pridobi iz proračuna RS. Ocena za plačilo nadomestil znaša približno **30.000 evrov**.

K 51. členu

Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na določenem območju z omejitvami odredi

pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, se imetniku prašičev zagotovi odškodnina za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov.

Odškodnina imetnikom domačih prašičev bi znašala **675.000 evrov**.

Odškodnina se imetniku prašičev zagotovi po postopku, ki je določen v zakonu, ki ureja veterinarstvo.

K 52. členu

Za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje in spravila krme (47. člen zakona), je imetnik zemljišča upravičen do nadomestila za povzročeno škodo. Nadomestilo se imetniku izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka, na površini, razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino, kulturo.

Strošek nadomestila zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje in spravila krme bi bil ob izbruhu na enem območju, ki ne bi bilo prevladujoče poljedelsko, ob predpostavki, da bi šlo za 50 ha koruze na tem območju, približno **70.000 evrov**. Seveda je strošek odvisen od uničene kulture, njenega obsega in številnih drugih dejavnikov.

Pridelek koruze po prodajni ceni za leto 2018 je bil 146,93 evra/t, kar pri 10 t pridelka/ha (KIS) znese 73,465 evra/50 ha, pri pridelku 9,5 t/ha (vir: SURS) pa 69,792 evra/50 ha.

Pridelek koruze je bil leta 2018 9,5 t/ha, ječmena in pšenice pa slabši kot prejšnje leto, in sicer 4,2 oz. 4,4 t/ha.

K 53. členu

Zaradi obsežnosti ukrepov in različnih deležnikov, vključenih v izvajanje ukrepov, in obsežnosti postopkov naročanja ter višine finančnih sredstev, ki so vezana na izvajanje teh ukrepov, je za zagotavljanje sledljivosti in preglednosti potrebno natančno vodenje in spremljanje porabe sredstev pri izvajanju ukrepov. Vodenje porabe sredstev in evidenc je nujno tudi za pridobitev sofinanciranja nujnih ukrepov iz sredstev EU.

Zato zakon predvideva, da minister, pristojen za veterinarstvo, imenuje posebno skupino za spremljanje in usklajevanje. Glavne naloge te skupine so spremljanje porabe sredstev pri izvajanju ukrepov, strokovna pomoč pri izvedbi postopkov javnega naročanja, izplačila odškodnin, finančnih spodbud in nadomestil, vodenje porabe sredstev in evidenc.

Postopek javnega naročanja se izvaja v imenu in za račun posameznega naročnika, kar pomeni, da je vloga omenjene delovne skupine le v strokovni podpori (vsebinski in postopkovni) pri izvedbi postopkov oddaje javnih naročil. Za posamezen postopek kot tak vselej odgovoren vsakokratni naročnik (uprava, ministrstvo, NVI). Naš namen je, da se v skupino za spremljanje in usklajevanje vključi kadre ministrstva pristojnega za veterinarstvo, divjad in lovstvo in uprave, ki bodo s svojim strokovnim znanjem lahko odločilno prispevali k uspešnosti oddaje zadevnih javnih naročil in nenazadnje k uspešni realizaciji predvidenih ukrepov.

K 54. členu

V členu je opredeljeno trajanje nujnih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti (II. poglavje tega zakona) zaradi visokega tveganja za vnos bolezni iz sosednje države (III. poglavje tega zakona) in odrejenih nujnih ukrepov po potrditvi APK (IV. poglavje tega zakona).

Nujni ukrepi iz II. poglavja tega zakona veljajo do uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti.

Nujni ukrepi iz III. poglavja tega zakona veljajo do:

1. uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim ugotovi, da ni več tveganja za vnos bolezni iz sosednje države, ter prekliče določitev območja visokega tveganja in odrejene ukrepe na podlagi drugega odstavka 18. člena tega zakona;
2. uveljavitve predpisa vlade, s katerim prekliče ukrepe na podlagi tretjega odstavka 18. člena tega zakona.

Nujni ukrepi iz IV. poglavja tega zakona veljajo do:

1. uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave, s katerim ugotovi, da je APK pri divjih prašičih izkoreninjena, ter prekliče določitev območij z omejitvami in odrejene ukrepe na podlagi drugega odstavka 19. člena tega zakona;
2. uveljavitve predpisa vlade, s katerim prekliče ukrepe na podlagi tretjega odstavka 19. člena tega zakona.

K 55. do 62. členu

Členi opredeljujejo vodenje in upravljanje zbirk podatkov iz tega zakona, način pridobivanja in uporabo podatkov iz drugih zbirk podatkov, možnost povezovanja zbirk podatkov, načine financiranja ter naslednje evidence: evidenco najdenih poginulih in povoženih divjih prašičev, odstreljenih, preiskanih divjih prašičev, evidenco usposobljenih oseb.

Za vzpostavitev evidenc iz 60. in 61. člena in povezavo evidenc z drugimi podatkovnimi bazami je potrebno zagotoviti približno **50.000 evrov**.

Za vzpostavitev evidenc iz 62. člena in povezavo le teh z drugimi podatkovnimi bazami pa je potrebno zagotoviti še približno dodatnih **50.000 evrov**.

K 63. do 66. členu

Členi določajo pristojne organe za izvajanje nadzora nad izvajanjem tega zakona in njihove naloge ter pristojnosti drugih institucij, vključenih v izvajanje ukrepov iz tega zakona

K 67. členu

Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali je nadgradnja državnega načrta zaščite in reševanja. Načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali in vključuje naslednje posebno nevarne bolezni živali (Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10)):

1. slinavka in parkljevka,
2. vezikularni stomatitis,
3. vezikularna bolezen prašičev,
4. goveja kuga,
5. kuga drobnice,
6. pljučna kuga govedi,
7. vozličasti dermatitis,
8. mrzlica doline Rift,
9. bolezen modrikastega jezika,
10. osepnice ovac in koz,
11. konjska kuga,
12. afriška prašičja kuga,
13. klasična prašičja kuga,
14. aviarna influenza,
15. atipična kokošja kuga.

Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali upošteva, da so za posamezne bolezni pripravljene izvedbeni načrti ukrepov, npr. za APK »Načrt ukrepov ob pojavu afriške prašičje kuge v RS«.

67. člen določa, da generalni direktor uprave po potrditvi APK v Sloveniji predlaga poveljniku Civilne zaščite RS aktiviranje »Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali«. Pri izvajanju državnega načrta poleg civilne zaščite sodeluje tudi slovenska vojska.

K 68. členu

Člen opredeljuje prekrške za kršitev določb tega zakona.

K 69. členu

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

K 70. členu

Gre za prehodno določbo, da ZGS v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona določi letno osnovo za odvzem divjih prašičev iz tretjega odstavka 12. člena tega zakona.

K 71. členu

Prehodna določba v 71. členu določa, da generalni direktor uprave v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona imenuje člane skupine strokovnjakov iz prvega odstavka 3. člena tega zakona.

Minister pristojen za veterinarstvo imenuje Skupino za spremljanje in koordinacijo iz prvega odstavka 53. člena tega zakona v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.

K 72. členu

Ministrstvo objavi predlog načrta ravnanja iz šestega odstavka 4. člena tega zakona na osrednjem spletnem mestu državne uprave v 30 dneh od uveljavitve tega zakona, upravljavci lovišč pa pripravijo načrte ravnanja iz 4. člena tega zakona v 60 dneh od dneva objave predloge načrta ravnanja. Načrti ravnanja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja uprave o določitvi visoke stopnje ogroženosti glede APK.

Če bi sklep iz prvega odstavka 9. člena tega zakona začel veljati pred iztekom roka v katerem morajo upravljavci lovišč pripraviti načrte ravnanja, se do priprave načrtov ravnanja izvajajo biovarnostni ukrepi iz 14. člena tega zakona.

K 73. členu

Člen določa roke, v katerem se morajo začnejo postopki za nabavo opreme iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona in postopki za sukcesivno dobavo orožja, opreme, ograj in sredstev za izvedbo nujnih ukrepov po tem zakonu

K 74. členu

Člen določa prenehanje veljavnosti šestega odstavka 11. člena Pravilnika o stranskih živalskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 35/15 in 82/18). S prenehanjem veljavnosti te določbe lovske družine s koncesijo za trajnostno gospodarjenje z divjadjo in lovišča s posebnim namenom brez dovoljenja uprave ne bodo več smele uporabljati ŽSP kategorije 3, ki nastane v registriranih lovskih zbiralnicah za krmljenje divjadi in medveda, na lokacijah predvidenih z letnimi načrti lovsko upravljavskih območij, na območju iste lovske družine s koncesijo za trajnostno gospodarjenje z divjadjo in lovišča s posebnim namenom.

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati točki a) in b) drugega odstavka 15. člena Pravilnika o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 136/06 in 42/10. saj smo določbe pravilnika, ki urejajo ukrepe po pojavu APK pri divjih prašičih prenesi v poglavje IV. (nujni ukrepi za obvladovanje in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih) zakona.

K 75. členu

S tem členom se določa uveljavitev zakona naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Obravnava zakona po nujnem postopku v skladu s 143. členom Poslovnika državnega zbora (Poslovnik državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20) je potrebna zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države. Širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja visoko stopnjo tveganja za gospodarstvo, turizem, kmetijstvo in predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

Sprejetje zakona o nujnih ukrepih glede APK pri divjih prašičih je potrebno zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih živali je bolezen izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo,
- divjad je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami dana v upravljanje upravljavcem lovišč; v preventive ukrepe in ukrepe za izkoreninjenje bolezni pa je treba poleg lovcev vključiti več drugih deležnikov,
- za učinkovito izvedbo ukrepov je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske in civilne zaščite,
- pri izvajanju ukrepov zaradi pojava bolezni pri divjih živalih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti,
- s pravočasno uvedbo in izvajanjem ukrepov zaradi velikega tveganja za pojav APK zmanjšujemo možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogočamo zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov z namenom preprečevanja oziroma zmanjšanja tveganja za prenos APK v reje domačih prašičev,
- pri izvajanju ukrepov je nujno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

S predlaganjem sprejetja Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih vlada zagotavlja izvedbo nujnih preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji in s tem preprečitev oziroma zmanjšanje gospodarske škode tako v sektorju prašičereje kot tudi v drugih sektorjih kmetijstva in gospodarstva ter turizma. Zato je sprejetje zakona nujno.

VI. PRILOGE

- Odlok o izvajanju ukrepov zaradi pojava afriške prašičje kuge pri divjih prašičih
- Odlok o ukrepih na območju visokega tveganja zaradi nevarnosti pojava afriške prašičje kuge pri divjih prašičih
- Sklep o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju APK pri divjih prašičih zaradi visoke stopnje ogroženosti
- Sklep o določitvi območja visokega tveganja in ukrepov, ki se izvajajo na tem območju

- Sklep o obvladovanju in izkoreninjenju APK pri divjih prašičih